דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר
- יוניפי"ל, מחיר הזמניות – טלי זלינגר
- פועל ומזוהה משמע קיים – אורי שחר
- התחנה הקנדית – שלמה שפיר
- בעקבות אלברט איינשטיין – יהודה גוטהלף
- בלי התפלה, בלי הקפאה ופחות מדי מים – יאיר שפרינצק
- דבר פתוח, בורסה וכלכלה, ספורט

מזג האוויר

(ע). – הטמפרטורות הצפויות להיום: ירושלים 19־31, תל אביב: 22־31, חיפה: 22־30, באר־שבע: 20־35, רמת־הגולן: 19־33, נהריה: 21־31, צפת: 18־31, טבריה: 22־37, נצרת: 20־33, עפולה: 21־34, השומרון: 20־33, לוד: 21־32, יריחו 22־38, עזה: 22־30, אילת: 24־39.

יום שלישי, י"ב באלול תשמ"ו, 16 בספטמבר 1986 ● גליון 18914

היום 12 עמודים ● המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

מיתון בהתלהבות לפעילות, בצד שבחים למדיניות פרס – בשיחותיו עם רייגן ושולץ

צפוי נסיון אמריקאי לנסח הצהרה מוסכמת שתגדיר תפקידי הוועדה המכינה לוועידה

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" באה"ב

ואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). – ראש הממשלה פרס נתקל בשיחותיו עם בכירי ממשל רייגן אתמול בהסכמה בסיסית עם הערכת־המצב המדינית שלו, אך בהתלהבות פחותה לפעלתנות אמריקאית לקידום מיידי של תהליך השלום.

בשיחותיו עם הנשיא רונאלד רייגן, סגנו ג'ורג' בוש ושר החוץ ג'ורג' שולץ שמע פרס שבחים רבים למדיניות ממשלתו בתחומי החוץ, הכלכלה והבטחון, אך פקידים שנלוו אליו העריכו, כי למרות שאיפת הממשל שמדיניות זו תימשך, ייבצע הממשל מהלך מדיני מרכזי בחודש שנותר עד הרוטאציה בממשלת ישראל.

עם זאת, נראה, כי בעקבות שיחות פרס כאן יתחדש הנסיון האמריקאי לנסח הצהרה מדינית, שתתקבל על דעת ישראל, מצרים וירדן ושתגדיר את היקפה ותפקידיה של הוועדה המכינה, האזורית, לוועידת השלום הבין־לאומית.

(המשך בעמ' 2)

ראש הממשלה שמעון פרס בשיחותו עם הנשיא רייגן (צילום: א.פ)

הרס במשרד הרשיונות במפקדת משטרת פאריס לאחר הפיצוץ שהיה שם אתמול ושבו נהרג אדם אחד ונפצעו 52. (צילום: א.פ.)

היעד הבא – ארמון אליזה הודיעו המחבלים בפאריס
הרוג ו־52 פצועים בפיצוץ במטה המשטרה

מאת גדעון קרן, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – „הודיעו למיטראן ולשיראק, שהפעולה הבאה שלנו תהיה בארמון האליזה – משכן נשיא צרפת" – כך מסתיימת הודעת ארגון „ועד הסולידאריות עם האסירים הערבים והמזרח התיכון" שנטל על עצמו בבירות את האחריות לפיגוע שהיה אתמול סמוך לשעה 2 במטה משטרת צרפת בפאריס. בפיגוע נהרגה אשה אחת ו־52 נפצעו, מתוכם שניים קשה.

הפיגוע, חמישי בעשרת הימים האחרונים, ושלישי בארבעת הימים האחרונים, פגע עוד יותר ביוקרתו של הממשל הצרפתי ושל כוחות הבטחון שלו, משום שהוכיח שהמשטרה אינה מסוגלת להגן אפילו על המטה שלה.

הפצצה הונחה במשרד למתן רשיונות נהיגה, הנמצא בצרפת באחריות המשטרה, ושוכן בתוך מערכת הבניינים, המשמשת את המטה הכללי של משטרת צרפת באי להיסיטה במרכז פאריס. 20 מבין 52 הפצועים הם אזרחים והשאר הם פקידי מטה המשטרה. המשרד נהרס כליל.

מקורות משטרתיים העריכו, כי הפצצה התפוצצה שלוש עד חמש דקות לאחר שהונחה. לדבריהם, מקצרים הטרוריסטים את זמן ההפעלה – ובכך מוכנים לסכן גם את עצמם.

בכניסה למטה מחפשים אנשי בטחון בתיקים ובחבילות – אך לא על הגוף, ונראה שהמטען הוכנס בכיסו או מתחת למעיל. משרדי המטה אלתרו לבית־חולים למתן טיפול ראשון לפצועים.

נשיא צרפת פראנסואה מיטראן אמר אתמול, כי הטרור הוא „עניינם של הצרפתים כולם". בפאריס שררה אתמול בהלת פיגועים ללא תקדים, כאשר המשטרה הוזעקה לא פחות מאלף פעמים למקומות שונים ולמוסדות ציבור וחינוך בעיר, לאחר שאזרחים הבחינו, לדבריהם, בחפצים או אנשים חשודים.

באתמול הונהגו חיפושים בתיקים בכניסה לבתי הקולנוע בפאריס. בגבולות תוגברו משמרות המשטרה באלף אנשי צבא שהוקצבו לצורך זה.

בפאריס גבר הויכוח על דרך התגובה לטירור. אמצעי התקשורת ואנשי ציבור חלוקים על היעילות שבתגובה צבאית כמו הפצצה על בסיסים בלבנון.

הטרוריסטים דורשים את שחרורם של איברהים עבדאללה, מנהיג „הסיעות המהפכניות הלבנוניות", את שחרור מנהיג „צבא השחרור הארמני" גארגדג'אן ואת שחרור אניס נאקאש, שהתנקש בחיי ראש ממשלת איראן לשעבר בח'טיאר.

בינתיים פרצה שערוריה, לאחר שאנשי שירותי הבטחון הצרפתים היכו ועינו פלסטינאי חבר „החזית העממית לשחרור פלסטין", שנעצר בעקבות הפיגועים עם 13 חשודים אחרים בהשתייכות לארגונים פלסטיניים ולמפלגה הקומוניסטית הלבנונית, שאותם מבקשת המשטרה לגרש מצרפת. האיש הוחזר אחר־כך לידי השוטרים.

פיצוץ במשרד נאט"ו

במינכן התפוצץ בתוך כך מטען חבלה מול בניין בו נמצא משרד קשר של נאט"ו. לבניין נגרם נזק רב והמשטרה מסרה, כי בבניין שוכנים גם משרדי „פאנאוויה קונסורציום" תשלובת המייצרת את מטוס הקרב „טורנאדו" בשביל נאט"ו.

איש לא נפגע בהתפרצות זו שניפצה חלונות בגוש הבתים באיזור.

בריטניה, מערב גרמניה ואיטליה שותפות בתשלובת „פאנאוויה" שהוקמה לצורך תיאום ייצור מטוס המלחמה הרב־תכליתי „טורנאדו", שכבר הוכנס לשירות בחילות האוויר של נאט"ו.

15 יום יחולקו האשרות בנמלי צרפת – ואחר־כך בקונסוליות

מאת סופר „דבר" דוד משיוב וסופר „דבר" בצרפת גדעון קרן

בעקבות החלטת ממשלת צרפת לדרוש מאזרחי מדינות זרות שאינן חברות בשוק האירופי המשותף אשרות כניסה לצרפת, נמסר אתמול מחברת „איר פראנס", כי במשך הימים הקרובים יקבלו כל הישראלים היוצאים לצרפת אשרות כניסה בנמל־התעופה בצרפת לאחר נחיתת המטוס, בעת ביקורת הגבולות. הוראה זו היא זמנית, עד אשר ייקבעו נהלים חדשים בעניין.

החל מהבוקר יחוייבו כל הבאים לצרפת, להוציא אזרחי מדינות השוק המשותף ושווייץ להצטייד באשרות כניסה.

במשך 15 יום יוענקו אשרות אלו בנמלי הכניסה לצרפת, ואחר־כך – בקונסוליות הצרפתיות שבארצות המוצא.

סופר „דבר" זאב סטרומינסקי מוסר:

מערב גרמניה לא תנהיג חובה כללית לקבלת אשרות כניסה מארצות שאינן חברות בשוק המשותף – כך אמר אתמול דובר ממשלת בון.

עם זאת ציין הדובר, כי גרמניה מדווחת כבר היום לכל ארצות הקהילייה על חשודים בטרור שנשללת מהם הכניסה לגרמניה. דובר משרד הפנים ציין, כי נתינים מכ־100 מדינות בעולם זקוקים כבר עתה לאשרת כניסה, כדי לבקר בגרמניה.

אוסטריה ושוודיה מזהירות

אוסטריה ושוודיה מחו אתמול על התקנה הצרפתית והודיעו, כי בכוונתן להנהיג חובת אשרת כניסה לאזרחים צרפתים נכנסים.

ישראל תציע תוכנית מקיפה למלחמה בי"ל בטרור האווירי

מאת דויד משיוב, סופר „דבר"

שר התחבורה חיים קורפו יציג בפני משתתפי העצרת של ארגון התעופה האזרחי הבין־לאומי שתתכנס במונטריאול בסוף החודש תוכנית מקיפה למלחמה בטרור האווירי, שאחד מסעיפיה המרכזיים הוא הכרה בזכות התגובה, במקרה של הגנה עצמית.

השר, שמסר על כך אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב הדגיש, כי זו פעם ראשונה שמדינה מגישה תוכנית מקיפה למלחמה בטרור אווירי.

התכנית כוללת גם דרישה לחיזוק אמצעי הבטחון, הבטחה מצד כל מדינות הארגון להפעיל צעדי מנע ולהמנע מלתמוך בטרוריסטים או לתת להם מקלט.

בתחום המניעה תקרא ישראל למדינות החברות בארגון לאמץ את אמצעי הבטחון המופעלים על ידה בתחום אבטחת נוסעים וכבודתם. בתחום הענישה תקרא ישראל להתאים את החקיקה להוראות האמנות הבין־לאומיות, ובתחום התגובה תקרא ישראל לחברות הארגון להכיר בעקרון לפיו אין להכנע לסחיטה המופעלת על ידי הטרור, ומבצעיו.

ישראל מוחה על העברת דלפק „אל־על" בפראנקפורט למרתף

מאת דוד משיוב, סופר „דבר"

ישראל פנתה לממשלת גרמניה בבקשה לפתוח שיחות תעופתיות בין שתי המדינות, נוכח תביעת ממשלת הסן לשנות את מיקום דלפק „אל על" בנמל־התעופה של פראנקפורט ולהעבירו ממקומו הנוכחי למרתף בגלל בעיות בטחון. ישראל מתנגדת בתוקף לדרישה זו, והיא פועלת במישור של הממשלה הפדראלית, כדי למנוע מממשלת הסן לבצע את החלטתה.

שר התחבורה חיים קורפו, אשר מסר על כך אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב, אמר, כי ישראל נחושה בהחלטתה לא להסכים להעברת דלפק „אל על" למרתף. קורפו הדגיש, כי ישראל לא תקבל תנאים בלתי־מכובדים, וכי היא תבטל את קו „אל על" לפראנקפורט אם לא תבוטל ההוראה להעביר את דלפק „אל על" למרתף. קורפו הדגיש, כי הדרך למלחמה בטרור האווירי אינה העברת דלפקים למרתפים.

הגיע חיל החלוץ לפתיחת הנציגות הדיפלומטית של פולין בתל־אביב

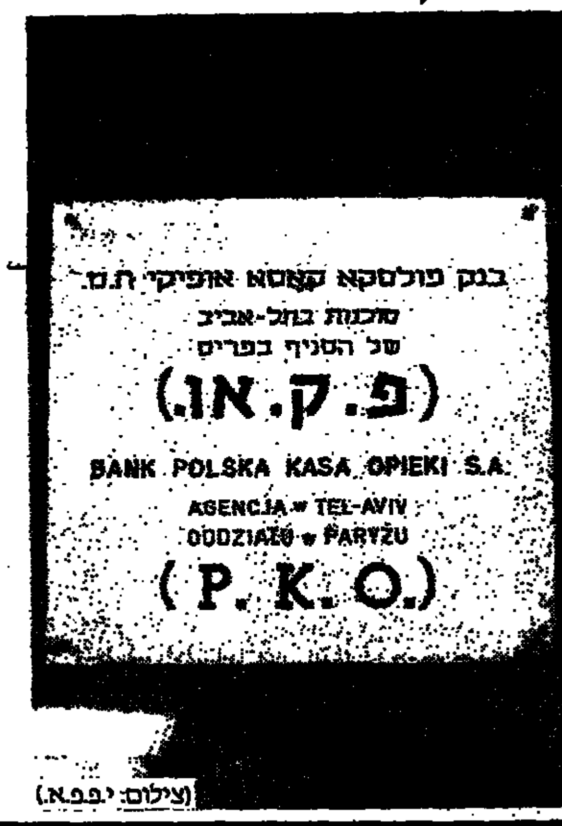
בנק פולסקא קאסא אופיקי ת.מ.
סוכנות בתל־אביב
של הסניף בפריס
(פ.ק.או.)
BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.
AGENCJA w TEL-AVIV
ODDZIAŁU w PARYŻU
(P. K. O.)

(צילום: י.פ.א.)

מאת יוסי מלמן ונתן רועי, סופרי „דבר"

חיל החלוץ של הנציגות הדיפלומאטית של פולין בישראל הגיע לפני כמה ימים לארץ, ופתח בהכנות לקראת פתיחת המשרד.

המדובר בשלושה נציגים, שבאו לישראל מוארשה דרך פאריס כדי להכשיר את המשרדים של הבנק הפולני „פ.ק.או." („פולסקא קאסא אופיקי") ברחוב אלנבי בתל־אביב, לקראת פתיחתה הרשמית של נציגות פולין בישראל בשבוע הבא.

פתיחת המשרדים הרשמית צפויה לאחר פגישתו של שר החוץ יצחק שמיר עם שר החוץ הפולני בבניין האו"ם בשבוע הבא. בעקבותיה תפורסם בכל הנראה הודעה רשמית על חידוש [illegible] של משרדי אינטרסים.

סופרו המדיני של „דבר" מציין כי חיל חלוץ ישראלי פועל בימים אלה במשרדי השגרירות הישראלית בוורשה, שננטשו עם ניתוק היחסים בשנת 1967. הנציגות הישראלית תחל פעילותה במקביל לפתיחת שערי הנציגות הפולנית בתל־אביב.

אתמול התנהלו העסקים כרגיל בבניין הבנק המסחרי של פולין ברחוב אלנבי. סגן מנהל הבנק הפולני, אלכסנדר וויצ'ינסקי שהוא אזרח ישראל, אמר כי איננו מוכן להגיב על הידיעות שמשלחת פולנית נמצאת בארץ. בתשובה לשאלת סופר „דבר" אמר וויצ'ינסקי כי מנהל הבנק הפולני, שהוא אזרח פולני, ד"ר קובק, איננו נמצא בבנק והוא נמצא בפגישות בבנק ישראל ובבית „כלל" בירושלים. וויצ'ינסקי הודיע כי אין לו שום מידע על כך שהמשלחת פועלת או הגיעה לישראל אבל הוסיף כי מאז שעות הבוקר מתקשרים לבנק עשרות עיתונאים.

בנק פ.ק.או. נחשב לבנק פעיל בעיקר בעסקאות של יבוא־יצוא והעברת כספים מישראל לקרובי משפחה בפולין. העברת הכספים איננה נעשית בפועל, אלא בתשלום מוקצב שבאמצעותו נקנים מוצרי מזון עבור קרובי המשפחה בפולין. מנהל הבנק הוא תושב תל־אביב והוא איש כספים במקצועו.

החקלאים מפסיקים לספק גזר ותפוחי־אדמה

מאת דוד משיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

ארגוני מגדלי הירקות המשתייכים למרכז החקלאי ולהתאחדות החקלאים החליטו בישיבה משותפת אתמול להפסיק מחר את הספקת הגזר ותפוחי־האדמה לשווקים לאחר שוועדת המעקב סירבה לקבוע מחיר חדש לשני המוצרים.

הגזר ותפוחי־האדמה הם מצרכים בפיקוח, ומחירם לצרכן נקבע לפני יותר משנה ל־83 אג' הקילוגרם. החקלאים דרשו העלאה בשיעור 20 אחוז, כפי שעלה מדד מחירי התשומות לחקלאות בשנה האחרונה, וביקשו להעמיד את מחיר הגזר ותפוחי האדמה על שקל לק"ג לצרכן.

בעקבות עליית מדד אוגוסט ב־1.1 אחוז

ההסת' דורשת המשך הפיקוח והתעשיינים מבקשים להסירו

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מדד המחירים לצרכן עלה בחודש אוגוסט ב־1.1 אחוז. הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מסרה כי קצב האינפלאציה הגבוה יותר, 1.5 אחוז בממוצע לחודש.

קצב זה בא לידי ביטוי בהתייקרות שחלה ב־12 החודשים שחלפו מאז הפעלת התוכנית הכלכלית באוגוסט 1985, והוא מגיע ל־20.5 אחוז. מתחילת שנת 1986 עלה מדד המחירים לצרכן ב־9.8 אחוזים – קצב חודשי של פחות מאחוז ורבע.

ההערכה היא כי תוספת היוקר הבאה תשולם במשכורות נובמבר או רק במשכורת דצמבר, וזאת על פי ההסכם בין ההסתדרות והמעסיקים המחייב התייקרות של 7 אחוזים מאז חודש מאי ועד לתוספת היוקר הבאה.

מעריכים כי ההתייקרות בחודשיים ספטמבר אוקטובר תגיע ל־4 אחוזים ובכך יושלמו 7 אחוזי ההתייקרות מאז חודש מאי.

קיסר מזהיר

„עליית מדד המחירים לצרכן בשיעור נמוך יחסית באוגוסט בהמשך לאפס אחוזים ביולי, מורה על חיזוק מגמת היציבות במשק הישראלי ויש לעשות כל מאמץ כדי להמשיך במגמה חיובית זו גם בחודשים הבאים" – אמר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

קיסר קרא לשלושת הגורמים הקובעים במשק – הממשלה, ההסתדרות והמעסיקים, לנהוג במדיניות שקולה ונבונה לקראת החודשים הבאים, אותם רואה המזכ"ל כ„חשובים וגורליים למשק". מזכ"ל ההסתדרות הזהיר את הממשלה והיצרנים מפני תידרש התופעה של עלייה בלתי מבוקרת של מחירים בשל התרופפות הפיקוח, וקרא לרשתות השיווק, לסוחרים ולי־צרנים לפתוח במבצע הוזלות לקראת החגים. כן הביע המזכ"ל את דאגת ההסתדרות מעליית שיעור האבטלה בחודש האחרון.

מדד אוגוסט אימת את הציפיות המוקדמות. באוגוסט התייקרו כל סעיפי הצריכה, למעט ההלבשה וההנעלה שהוזלו ב־3.6 אחוזים ומיתנו את עליית המדד. מדד הירקות והפירות עלה ב־2.3 אחוזים ובשיעור זהה עלו גם מדדי החינוך, התרבות, הבידור והריהוט. מחירי

(המשך בעמ' 2)

דו"ח מבקר המשטרה שהגיע לידי סופר „דבר":

סוויסה מינה רמ"ח כוח־אדם שהורשע בעבירות מירמה בלי לדווח לבר־לב

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

ראש מחלקת כוח־אדם בשירות בתי־הסוהר, שלום מן, הורשע בעבר בבית־דין משמעתי בעבירות מירמה. נציב שירות בתי הסוהר רפי סוויסה, אשר מינה את מן לתפקידו, לא מסר פרטים אלה לשר המשטרה חיים בר־לב. כך עולה מתוך דו"ח מבקר המשטרה שהגיע לידי סופר „דבר".

מן הדו"ח עולה כי גונדר סוויסה ניסה לשקר בעדותו בפני ועדת ארן ובאחד מ־3 המקרים נאלצו החוקרים להוציא מסמך חתום בכתב־ידו של הגונדר כדי להוכיח שלא דיבר אמת.

(המשך בעמ' 2)

חומר חקירה נגד קצינים נעלם משירות בתי־הסוהר

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

חומר חקירה מסווג שנשמר בכספת בשירות בתי־הסוהר נעלם לפני יותר משנה. החומר נגע לחקירה פנימית שערך קצין מודיעין בכיר בשירות בתי־הסוהר בקשר לקצינים שנחשדו בעבירות, והיה אמור להיות מועבר למשטרה.

אחד הקצינים שנגדו נפתחה חקירה פרש משירות בתי הסוהר.

לסופר „דבר" נודע, כי חלק מחומר החקירה היה בידיו של קצין בכיר, שחקר בפרשה והודח על־ידי נציב שירות בתי־הסוהר גונדר רפי סוויסה. החקירה התנהלה במשך תקופה ארוכה מאד, ועלו בה ראיות לביצוע מעשים פליליים לכאורה על־ידי קצינים בכירים בשירות. הקצין החליט להעביר את החומר למטה הארצי, אך כאמור החומר נעלם בטרם הועבר.

לפני למעלה משבוע פנה סופר „דבר" בעניין זה לדובר שירות בתי־הסוהר ג'וני טסטר, שאמר כי לא ידוע לו, על יסוד בדיקה שערך, על תיק חקירה שנעלם מהכספת.

בעוד פרס מבקש הגדלת הסיוע

הקונגרס קיצץ הסיוע ב־37.5 מיליון דולאר

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" באה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בה בעת שראש הממשלה שמעון פרס שידל את הנשיא רייגן ועוזריו להגדיל את הסיוע הכלכלי לישראל, באמצעים שונים העוקפים את התקרה התקציבית שכפה הקונגרס, החליט אתמול הקונגרס לקצץ 37.5 מיליון דולאר מהסיוע לישראל לשנת הכספים הבאה.

הקיצוץ נובע מהחלטת הקונגרס להפחית אחת ורבע מכלל תוכניות סיוע החוץ. ישראל אמורה לקבל 3 מיליארד דולאר לסיוע בטחוני וכלכלי. השנה החזירה ישראל לארה"ב סכום גדול יותר, כ־51 מיליון דולאר, הסכום מתוקף חוק „גרהאם־ראדמן".

מקורות מהימנים בפמליית ראש הממשלה דיווחו אמש כי הממשלה נוטה להיענות לבקשת ישראל לאפשר לה להחזיר במהרה את חובותיה הנפרעים בריבית גבוהה ולממן הלוואות מסחריות בריבית הנוכחית, הנמוכה. אמצעי זה יוזיל גם על מצרים ויקל על מצוקת פרעון חובותיה.

בראיון מיוחד ל„דבר"

מגיד: לא תהיה ועידה בלי השתתפות ברה"מ
יפגוש שרי החוץ של ארה"ב וברה"מ

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ המצרי, ד"ר עיצמת עבד אל־מגיד, עומד לצאת לארה"ב בתוך כמה ימים כדי להשתתף בדיוני עצרת או"ם בניו־יורק, שייפתחו בסוף החודש. נודע, כי מגיד ינצל את שהותו באו"ם כדי לקיים מגעים עם שרי החוץ של ארה"ב, ברה"מ ושאר החברות הקבועות במועצת הבטחון בעניין היוזמה לכינוס ועידה בין־לאומית לפתרון הסכסוך באיזור.

בראיון מיוחד ל„דבר" אמר אתמול מגיד, כי איננו סבור שוועידה בין־לאומית לפתרון הסכסוך באיזור תוכל להתכנס בלי שברה"מ תשתתף בה (הראיון המלא יתפרסם ב„דבר" במהלך השבוע).

לדבריו, עצם העובדה שראש הממשלה שמעון פרס הסכים לרעיון הוועידה הבין־לאומית בשיחותיו עם הנשיא מובארק היא צעד חיובי, שעל שתי המדינות „לבנות עליו". בפסגת אלכסנדריה נוצר קשר הדוק בין מובארק ובין פרס, ודבר זה כשלעצמו הוא בעל חשיבות רבה, בעיקר באיזור כמו המזרח־התיכון.

מגיד הגדיר את תוצאות פסגת אלכסנדריה כפתיחת עידן חדש ביחסים בין מצרים לישראל, שבו יהיה פתרון הבעיה הפלשתינית בעל עדיפות גבוהה. על ישראל לדאוג עתה להבטחת הזכויות (הפוליטיות) של הפלשתינים. הוא ציין, שמצרים לא תכפה על שום פלשתיני במי לבחור כנציגו.

פרס ודה־קוויאר ידונו בעתיד כוח יוניפי"ל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – עתיד יוניפי"ל יידון בשבת בסעודת־צהרים שבה יארח ראש־הממשלה שמעון פרס את מזכ"ל האו"ם פרז חאוויר דה־קוויאר.

באו"ם ממתינים להבהרת העמדה הצרפתית ולדו"ח סגן המזכ"ל מארק גולדרינג, הנוטה לאזן את הצבעתו על אחריות ארגון „חיזבאללה" לפיגועים נגד היחידה הצרפתית בטענת סוריה וארגון „אמל", כי אין בכוחם לפעול נגד „חיזבאללה" ולרסנו כל עוד שולטת ישראל בדרום לבנון.

עוזרת שר החוץ האמריקאי לענייני אירופה, רוזאן רידג'וויי, הודיעה לקונגרס בעקבות פרשת מעורבות קודמו של דה־קוויאר, קורט ואלדהיים, בפשעי־מלחמה כי להבא תבדוק ארה"ב את עברם של מועמדים לכהונות מרכזיות באו"ם, הבאים ממדינות שהיו מעורבות בפשעי־מלחמה. ארה"ב תתנגד למועמדים כאלה, הבטיחה רידג'וויי.

שמיר: יש לי יוזמות ותוכניות שלום משלי

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ, יצחק שמיר, אמר אתמול כי לאחר הרוטאציה, כאשר יתמנה לראש הממשלה, הוא מתכוון לנקוט יוזמות שלום חדשות וכי באמתחתו תוכניות חדשות.

הוא סירב לפרט בנושא, אך אמר כי ידון בנושאים אלה ואחרים עם שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ, כשיבקר בארה"ב בחודש הבא.

במסיבת עתונאים שקיים אתמול במהלך ביקור בטבריה, אמר עוד ראש הממשלה המיועד כי הוא מקווה שהממשלה הנוכחית תמשיך באותה מתכונת כפי שפעלה עד היום. לדבריו, לא קיבל עד כה כל פניה או הצעה מהמערך בדבר שינוי במבנה הממשלה או ועדותיה. „נתגבר על כל הבדלי

(המשך בעמ' 2)

הנשיא רונאלד רייגן ורעייתו ננסי מפטפטים ביניהם בסלון הבית הלבן לפני שנשאו נאום לאומה בגנות השימוש בסמים, במסגרת מסע ארצי נגד נגע הסמים בארה"ב. (צילום: א.פ)

ערפאת תומך בוועידה בי"ל בהשתתפות ברה"מ

מאת דן אבידן, שליח „דבר" בקאהיר

קאהיר (מיוחד ל„דבר"). – ראש אש"ף יאסר ערפאת הביע אתמול תמיכה ביוזמה המצרית לכינוס ועידה בין־לאומית.

בראיון לעתון הכוויתי „אראי אל־עאם" אמר ערפאת, כי בוועידה הבין־לאומית צריכים להשתתף נציגים של אש"ף וכן נציגים של חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון, לרבות ברה"מ. ערפאת גם ציין, שהוא יהיה מוכן להיפגש עם כל מנהיג ישראלי שיכיר בזכויות הפלשתינים.

צעירים שיעים מלקים את עצמם בעיירה נבטייה שבדרום־לבנון במסגרת טקסי ה„אשורה" לציון יום השנה ה־1300 למותו של מייסד כת השיעים, האימאם אל־חוסיין. (צילום: א.פ.)

המו"מ עם האחיות מתנהל תוך ויכוח על גובה תוספת השכר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מגעים אינטנסיביים לסיום סכסוך האחיות מתנהלים השבוע בלשכתו של יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד בהשתתפות ראשי האחיות, נציגי האוצר, נציב שירות המדינה ואנשי משרד הבריאות וקופת־חולים.

נודע, שעיקר המחלוקת מתמקדת בתוספת השכר שתשולם לאחיות בתי־החולים. באשר לתביעת האחיות לתוספת תקנים, קיים סיכוי שתמצא פשרה לפיה יתוספו 1,500 תקנים בתוך שנתיים וחצי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי יוועד היום עם הממונה על השכר באוצר הלל דודאי בסוגיית האחיות, בעוד שהמו"מ עצמו יתחדש מחר.

סכסוך בענף הנקיון

העובדים בענף שירותי הנקיון הכריזו אתמול על סכסוך עבודה, בתביעה לקבל שכר שאינו נופל ממחצית השכר הממוצע במשק. כן דורשים העובדים לבטח אותם בפנסיה מקיפה, כנהוג לגבי רוב העובדים במשק.

המזכיר הארצי של פועלי הנקיון, הרב גרשום הרפנס, מסר כי בעקבות הקפאון במגעים עם המעסיקים, תפרוץ שביתה בחלק גדול מענף שירותי הנקיון בארץ.

הרעלת דגים בחצבני; אזהרה לתושבי האיזור

מאת שמעון ייב, סופר „דבר" בצפון

אלפי דגים מתים, רובם מסוג „חפץ", נתגלו בתחילת השבוע בשמורת הטבע של נחל החצבני (שניר) בגליל העליון. דגימות של הדגים המורעלים הועברו על־ידי המדור לניטור רעלים ברשות שמורות הטבע לבדיקה במעבדות כדי לגלות את סוג הרעל.

להערכת פקחי הרשות השתמשו ברעל דייגים לבנוניים מאיזור הכפר ראג'ר שעל גבול ישראל־לבנון לצורך דייג מהיר והמוני. הפקחים בצפון נערכים להגברת הפיקוח על הדיגה באיזור כדי למנוע התפשטות ההרעלה ופגיעה בתושבים.

רשות שמורות הטבע פנתה לציבור בבקשה להקפיד על מי השתייה באיזור ועל אכילת הדגים, כשום שעדיין לא ברור טיבו של הרעל והיקף התפשטותו. נודע כי חיילים של צד"ל בדרום־לבנון מרבים לדוג באמצעות רעלים, בעיקר חומרי נפץ ורעלים המופקים מצמחים. עתה נבדקת האפשרות כי גם הפעם היו חיילי צד"ל מאחורי ההרעלה ההמונית.

השייח' טאריף לשר נבון:
אין זה בריא שבנים ובנות ילמדו בכיתות משותפות

מאת יוסי לייבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

ראש העדה הדרוזית בישראל שייח' אמין טריף, ביקש אתמול משר החינוך יצחק נבון, להפריד החל מכתה ג' בין בנים לבנות הלומדים בבתי־הספר במיגזר הדרוזי.

שר החינוך והתרבות יצחק נבון עם השייח' אמין טאריף. (צילום: ישראל סאן)

„אין זה בריא שבנים ובנות לומדים בכיתה אחת בגילאים גבוהים יותר". אמר השייח לשר החינוך יצחק נבון בעת סיור שערך בכפר ג'וליס. השר השיב כי אם מדובר במנהג של העדה הדרוזית אין מניעה מלבצע זאת. השייח אמין ביקש עוד מהשר שיפעל לשיפור מערכת החינוך במיגזר הדרוזי והשר אף הבטיח להכין כיתות הכנה קדם אוניברסיטאיות לדרוזים שסיימו את שירותם בצה"ל.

שמיר: יש לי יוזמות

(המשך מעמ' 1)

הדעות הקיימים האופייניים לממשלה כזו" אמר שמיר. יחד עם זאת, ציין כי תקופת המעבר הקרובה, עליה הסכימו שני הצדדים, תשמש מבחן כבוד לדמוקרטיה, ליושר הציבורי, לקיום בריתות ובעיקר לשמירה על האחדות הלאומית.

שמיר בירך את הנשיא מובארק ואת ראש הממשלה פרס על שהחליטו בוועידתם בשבוע שעבר ששנת 1987 תהיה שנת הפעילות לשלום. „כולנו, ואני בתוקף תפקידי, נעשה את מיטב יכולתנו כדי לקיים החלטה זו" הבטיח שמיר.

שמיר שב וציין כי לדעתו ועידת שלום בינלאומית לא תשרת את השלום ואת ישראל וקיומה יסכן את השלום שכבר הושג. עם זאת הודה כי הוחלט בוועידת הפסגה על הקמתה של ועדה „שתבדוק את הנתונים המצב ובמקביל נקיים שיחות בארה"ב, שלאחריהן נשקול ונחליט כיצד לפעול על־מנת לקדם את התהליך". הוא סירב לאשר או להכחיש ידיעות בדבר מברקים ששיגר הציר בוושינגטון, אליקים רובינשטיין, לפיהם שוללת ארה"ב כינוסה של ועידה בינלאומית ושילובם של הרוסים בתהליך. שמיר ציין כי למרות הסייגים שהציב ראש הממשלה פרס בדרכה של ועידה בינלאומית, קיימת סכנה כי סייגים אלו ישחקו בלחצים הכבדים שבהם נעמוד.

השר שמיר קרא לערביי ארץ־ישראל להשתחרר מהשפעתו של עראפת, שכן שלום ועראפת אינם הולכים ביחד. הוא ציין כי הוא בעד מו"מ עם הפלשתינאים, אך בשום אופן לא עם אש"ף.

על מותו של יקירנו
אביגדור אביטל
אבלה ומשתתפת
בצער המשפחה – משפחתנו
משפחת אנגל

בית סולל בונה
אבל
על מותו של החבר
אביגדור אביטל ז"ל
מוותיקי סולל בונה ומנהל מחוז הדרום
ומביע תנחומים למשפחה

למאיר אביטל
משתתפים בצערך
במות
אביך ז"ל
בית כור

אשה נבחרה למועצה הדתית בירוחם ומשרד הדתות מעכב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

בחירתה של אשה למועצה הדתית בירוחם מעוררת סערה בקרב החוגים הדתיים בעיירה. ועדת שרים מיוחדת אמורה להכריע אם לאשר את מינויה של חברת מועצת ירוחם, לאה שקריאל, שנבחרה כדין לחברות במועצה הדתית. ההכרעה הועברה לוועדת השרים בשל התנגדות משרד הדתות למינויה בגלל היותה אשה. לאחר בחירתה, הודיעה שקריאל שאם מועמדותה תיפסל סופית, היא תפנה לבג"צ. יצויין, כי זו פעם ראשונה שאשה נבחרת כחברה במועצה דתית.

תחילתה של הפרשה בינואר השנה, כשמועצת ירוחם מינתה את שקריאל כנציגתה במועצה הדתית. מאז מתעכב מינויה בגלל התנגדות הרב המקומי ומשרד הדתות.

מנהל האגף למועצות הדתיות במשרד הדתות, אברהם מרמורשטיין, הודיע לה במכתב כי מינויה אינו אפשרי מפני שאין במועצות הדתיות נשים, אלא גברים. „אני מניח שלא תרצי ליצור תקדים כזה", ציין מרמורשטיין.

עד להכרעתה של ועדת השרים מתעכב מינויה של שקריאל מינואר השנה.

במכתב לראש הממשלה כתב היועץ המשפטי של האגודה לזכויות האזרח, עו"ד יהושע שופמן, כי סירוב לקבל אשה למועצה הדתית מנוגד לדין הנוהג בישראל באורח מגילת העצמאות, המבטיחה שוויון לכל.

שקריאל, שומרת מצוות, אמרה אתמול בתגובה: „אני יודעת שמינויי כאשה מהווה תקדים ואני מעוניינת ביצירת תקדים כזה. נשים מהוות 50 אחוז מהאוכלוסיה היהודית ומשתמשות בשירותי דת. לכן אין שום סיבה שלא יהיה להן ייצוג. אמת, זה רעיון מהפכני, אבל הגיע הזמן שהגורמים הנוגעים בדבר יתמודדו עימו".

לחצים כבדים על השר שריר למנוע את הסגרת נקש לצרפת

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

לחצים כבדים וחסרי תקדים מופעלים בימים אלה על לשכת שר המשפטים כדי למנוע את הסגרתו של העבריין ויקטור נקש לשלטונות צרפת, אף־כי בית־המשפט העליון קבע לפני יותר משבוע, כי נקש בר־הסגרה.

חוגים משפטיים הבהירו אמש כי הלחץ בנושא זה כבד, ועלול לחבל בבקשות של ישראל להסגיר לידיה מחבלים ממדינות שונות.

עיקר טיעוניו של הוועד הציבורי נגד הסגרת נקש, שבראשו עומד אסיר ציון לשעבר יוסף מנדלביץ, הוא שמכיוון שנקש הרג ערבי אסור למדינת ישראל להסגירו כי הרקע למעשה סיבות לאומיות. גם הרבנים הראשיים לישראל הביעו באחרונה את דעתם כי אין להסגיר את נקש לשלטונות צרפת.

חוגים משפטיים הזכירו אמש כי בבואם לתבוע את הסגרתו של המחבל זיאד אבו־עין, שהטמין לפני שנים מספר פצצות בטבריה, התנגדו פרקליטיו ואף גורמים ערביים בארה"ב להסגרה בנימוק שאבו־עין פעל מתוך מניעים לאומיים. רק לאחר מאמץ שכנוע ניכר נאות משרד המשפטים האמריקאי להסגירו.

המו"מ עם חברת החשמל הירושלמית במבוי סתום

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

המו"מ בין משרד האנרגיה לבין חברת החשמל המזרח־ירושלמית נקלע פעם נוספת למבוי סתום. בפגישה שהתקיימה שלשום בין השר משה שחל ובין אנוואר נוסייבה, הזמין שחל לבקר במיתקני החברה הערבית ונענה בחיוב.

אנוואר נוסייבה, יו"ר החברה המזרח־ירושלמית, גיבש את הצעתו למשרד האנרגיה להחזרת חובות החברה. ההצעה אומרת: שלוש שכונות יהודיות חדשות במזרח־ירושלים יועברו לתחום הזכיון של החברה הישראלית. בשאר השכונות היהודיות במזרח העיר תטפל חברת החשמל הישראלית, אבל הזכיון יישאר בחזקת החברה הערבית.

שחל דחה את ההצעה, בטענה שהיא לא תפתור את בעיות תפעולה של החברה המזרח־ירושלמית ולא תתרום להחזרת חובותיה. שחל הוסיף, כי יש למצוא פתרון יעיל יותר, שכן בעוד 15 חודשים (דצמבר 1987) יפוג תוקף הזכיון של החברה.

מורגן תעשיות בע"מ
הודעה על
אסיפה כללית שנתית
האסיפה הכללית השנתית של החברה תתקיים ביום א' 21.9.86 בשעה 16.00 במשרדיה במפעל אורדום באזור התעשיה קרית נורדאו נתניה.
על סדר היום:
1. דו"ח המנהלים.
2. אישור דו"חות כספיים ליום 31.12.85.
3. בחירת מנהלים.
4. מנוי רואה חשבון.
כל חבר הזכאי להשתתף באסיפה הכללית, והמעוניין להצביע באמצעות שליח, ימציא יפוי כח על ידו למשרדי החברה יומיים לפני מועד האסיפה הכללית.
דירקטוריון החברה

להברתנו **עליזה שפי ולמשפחה**
אתכם בצער על מות
אבא – סבא
קלמנט שמלה
ההלויה היום יום ג' 16.9.86 בשעה 15.00
משער בית הקברות בקבוצנו
קבוץ חצור

למשפחת יריב
ובית רמת יוחנן
עמכם אבלים על
מישקי ז"ל
ארז מוצרים טרמופלסטיים
קבוץ ארז

לחברנו
יהודה גליקזליג
משתתפים בצערך על פטירת רעייתך
טובה ז"ל
בית שיכון עובדים

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם **למרחב**
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אהרון קראוס
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ב' טלפון 242203 מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

השר פרץ עומד בסירובו ואינו מפרסם את דו"ח קריית־ארבע

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

שר הפנים יצחק פרץ ממשיך להתעלם מן הדו"ח החמור שהוציא מבקר משרדו על תפקוד מועצת קריית־ארבע והוא מסרב להתיר את פרסומו.

משרד הפנים הורה, כזכור, למבקר המשרד לערוך דו"ח ביקורת בעקבות דו"ח מבקר המדינה, שציין ליקויים בתפקודו של ראש המועצה שלום ואך, וקבע כי מועצת קריית־ארבע בראשותו חרגה מנהלים תקינים. צמרת משרד הפנים החליטה לגנוז את הדו"ח. דובר המשרד יצחק אגסי, המשמש גם כסמנכ"ל לאמרכלות, סירב למסור את הדו"ח לעיתונאים.

שר הפנים יצחק פרץ התעלם מבקשתו של ח"כ רן כהן לעיין בדו"ח.

לפני כשבועיים נדחתה הצעת התקציב של מועצת קריית־ארבע לאחר שנכשלה ברוב קולות. מאז פעולת המועצה ללא אישור תקציב. אך היא זכתה לגיבויו של שר הפנים יצחק פרץ, בהתערבות גורמים במפד"ל התומכים בוואך.

אתמול התפוצץ משא ומתן בין סיעת ואך לסיעתו של צבי קצובר בעקבות סירובו של ואך להתיר חתימה שלישית על כל המחאה בנקאית, כנדרש ממנו בדו"ח משרד הפנים, עקב חריגות כספיות שביצע במהלך השנה הקודמת. קצובר, ראש סיעת האופוזיציה בקריית־ארבע, היתנה את צירופו לקואליציה במתן חתימה שלישית.

הרבנים משה לווינגר וח"כ אליעזר ולדמן מנסים לפשר בין הצדדים יחד עם שבעה רבנים נוספים מקריית־ארבע, מתוך חשש שהמצב הנוכחי יחייב זימון ועדה קרואה למועצה.

הסטודנטים ידונו בהשבתת הלימודים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר"

הסטודנטים ימנעו את פתיחת שנת הלימודים ב־2 בנובמבר, אם ראשי האוניברסיטאות לא יבטלו את החלטתם לגבות מכל סטודנט 1,500 ש"ח כפיקדון. המלצה זו יביא ארגון הסטודנטים של מפלגת העבודה להכרעת התאחדות הסטודנטים.

הארגון גם החליט אתמול לפנות אל ראש הממשלה שמעון פרס ולבקשו לפתור את המשבר באוניברסיטאות עוד לפני הרוטאציה.

מצרים ייקרה הנפט הגולמי

קאהיר (א.פ.) – מצרים העלתה את מחירי הנפט הגולמי שלה ב־60 סנט לחבית על כל סוגי הנפט – כך מסר אמש שר הנפט המצרי.

בהודעה נאמר, כי עליית המחיר תקפה לגבי שני השבועות האחרונים של חודש אוגוסט. ועדה מיוחדת במשרד הנפט קובעת עתה את המחירים לשבועיים הראשונים של חודש ספטמבר. יצויין, כי זו העליה הרביעית מאז ראשית אוגוסט.

המחירים החדשים הם 13.10 דולר לחבית נפט מסוג סואץ, הנחשב למשובח ביותר, 12.15 עד 12.35 דולר לנפט מסוג בלאים, 11.75 עד 12 דולר לנפט מסוג כאודאן ו־11.10 עד 11.40 לנפט מסוג ראס גארב.

פחות תאונות בצה"ל באוגוסט

מאת טלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

בניגוד להחמרה שחלה באוגוסט במספר תאונות הדרכים בתחבורה האזרחית, נמסר אתמול כי בצה"ל פחת מספרן בחודש זה.

בכלי רכב צבאיים נרשמו רק 14 תאונות עם נפגעים באוגוסט השנה, לעומת 25 תאונות כאלה אשתקד ו־32 תאונות עם נפגעים לפני שנתיים.

סוויסה

(המשך מעמ' 1)

בוועדה חברים אלוף (מיל.) אברהם ארן ועוזרו סגן ניצב איתן גולן.

בחלק אחר של הדו"ח, שעדיין לא פורסם, מתואר מקרה הנוגע לעובדת שנשלחה בהמלצת גונדר סוויסה אל מנהלת כלא „נווה־תרצה", שהחליטה לא לקבלה. בדו"ח נאמר כי תגובת גונדר סוויסה היתה: „מדוע היא תמיד יוצאת נגד המומלצים על־ידי". המבקר טוען כי דומה שלא יהיה מוגזם לקבוע כי מעורבותו של גונדר סוויסה בגיוס אנשים לא נעשתה מתוך טובת שירות בתי־הסוהר והיו בה פרוטקציוניזם וחריגה ממינהל תקין.

המבקר טוען עוד שסבר לתרץ את היחס הביתי שהעניק למקורביו, תוך שגרם לחריגות מנהליות בשירות בתי הסוהר, יצא סוויסה ב„סיפורי מעשיות", כלשון המבקרים, ועשה שימוש בסופרלטיבים שאינם תואמים את המציאות בתאורו את מקורביו. לשר

כמה מדינות זרות מתעניינות בהקמת רכבות פרברים בארץ

מאת דוד מרשייב, סופר „דבר"

כמה מדינות זרות מתעניינות בהקמת רכבות פרבריות בישראל ואף מוכנות להשקיע כספים בהקמתן – אמר אתמול שר התחבורה חיים קורפו בפגישה עם כתבי תחבורה בתל־אביב.

במשרד התחבורה עוסקים בתכנון בשלבים מתקדמים של סלילת רכבות פרבריות לתל־אביב, חיפה וכן מתכננים הקמת רכבות פרבריות לרמלה, לוד, חולון ובת־ים. ההשקעה הדרושה לרכבת הפרברית בחיפה נאמדת בסכום של 34 מיליון דולר ואילו ההשקעה ברכבת הפרברית של תל־אביב, גבעתיים, רמת־גן, פתח־תקווה נאמדת ב־70 מיליון דולר.

קורפו מסר, כי בין המדינות המתעניינות בפרוייקט זה שוויץ, יפאן, צרפת, דרום־אפריקה וספרד. לדבריו רכבות פרבריות יפתרו את בעיית הצפיפות בכבישים.

בתשובה לשאלות אמר השר כי משרד התחבורה הציע להעלות את תעריפי הנסיעה במוניות בשיעור 20 אחוז. הנושא מצוי בבדיקה במשרד האוצר. עוד אמר כי מחירי הנסיעה בשרותי התחבורה הציבורית לא יועלו. „בשנים האחרונות קיימת ירידה מתמדת בהשקעות בתשתית הכבישים. התקציב בשנה האחרונה היה 45 מיליון דולר לעומת 154 מיליון דולר שהיו מיועדים למטרה זו לפני עשר שנים.

תאונות הדרכים

השנה חלה עלייה מסויימת בתאונות דרכים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בחודשים ינואר – אוגוסט השנה נהרגו בתאונות דרכים 271 איש לעומת 251 איש בתקופה המקבילה בשנה החולפת. נפצעו קשה 2,149 לעומת 2,068 באותם חודשים אשתקד. על כך מסר שר התחבורה.

צפוי נסיון אמריקאי

(המשך מעמ' 1)

במרכז יומו של פרס בוואשינגטון עמדה פגישתו עם רייגן בבית־הלבן, אך השיחות המהותיות ביותר נוהלו ביחידות בין פרס ושולץ ונמשכו כשעתיים ומחצה. לאחר מכן הצטרפו לשניים צוותים מארה"ב ומישראל, אך בשיחה רבת־משתתפים זו, בנוכחות עשרות יועצים ופקידים, נמנעו פרס ושולץ מפירוט סיכומיהם הסודיים ודיברו בנוסח דומה לזה שבו השתמשו בדבריהם לעיתונאים, קודם השיחות ולאחריהן.

את שיחותיו בבית־הלבן פתח אתמול ראש הממשלה פרס ב־35 דקות ביחידות עם נשיא ארה"ב רונלד רייגן, שלאחריהן הצטרפו בוש, שולץ ושר ההגנה ויינברגר, היועץ לבטחון פוינקסטר, ראש מטה הבית־הלבן ופקידים אחרים, יחד עם עוזרי פרס.

ראש הממשלה דיווח אחר כך כי רייגן ביקש ממנו כי יפנה אליו בשם „רון". מאוחר יותר בהופעתם המשותפת על מדשאת הבית הלבן, התעקש הנשיא לפנות־אל ראש הממשלה לא בשמו הפרטי, אלא בהיגוי־ספרדי של שם משפחתו, פרז.

שולץ נענה עקרונית לבקשת פרס כי יבקר באיזור, אך בתשובה לשאלה אם הביקור יתקיים עוד לפני הרוטציה אמר פרס כי לא נקבע מועד. כבעבר, נענה גם רייגן עקרונית להזמנה לבקר בישראל.

לדברי פרס, הוא לא נתקל באף תשובה שלילית לבקשותיו, כולל בקשות בתחום הכלכלי.

רייגן ושולץ הבטיחו כי בשיחותיהם עם מיכאיל גורבצ'וב ועם שווארדנאזה ידונו בשאלת יהודי ברה"מ. שניהם היו נחרצים בדחיית אש"ף, אמר פרס, שהציג בפני שולץ תוכנית לתאום הלחימה בטרור ובידוד סוריה ולוב.

בפגישה עם עתונאים לאחר שיחתו עם רייגן חזר פרס והדגיש כי בכוונתו לפתח את יוזמותיו המדיניות גם לאחר הרוטציה. פרס אמר כי המהלך הבא יבוצע „בשיחה סמויה או גלויה" וכי כשר חוץ יתמיד „בביקורים ובמגעים".

משתתפי הפגישה ההמונית העידו, כי פרס הרשים את מאזיניו בהצגת דבריו. היה זה שיפור ניכר לעומת התנהגותו... לאחר בואו לוואשינגטון, כאשר הזמין אליו עיתונאים ישראלים כדי לקבול בפניהם על דיווחיהם. פרס אישר, כי הוא עוסק ב„חיסול חשבונות" עם העתונאים והעיד על עצמו: „יש לנו אמינות עצומה".

העול – על ברה"מ

פרס ושולץ הסכימו, כי עליהם להיענות לבקשת ירדן ולאמץ את רעיון הוועידה הבין־לאומית, שאליה תגרור ברה"מ את סוריה. אך השניים רמזו, כי הסכמה זו טקטית בלבד ומעבירה את עול כינוס הוועידה לשיתוף הסובייטים בתהליך.

התנאים הישראליים הוצגו בימים האחרונים בהזדמנויות שונות (ביקור שר הבטחון יצחק רבין כאן, דברי פרס לעיתונאים, דברי שולץ לאחר שיחתו עם פרס) כחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל ו/או פתיחת שערי הגירת היהודים מבה"מ. אם יתקבלו תנאים אלה, אמר שולץ לעיתונאים, „אולי יש מקום למסגרת בין־לאומית כלשהי".

פרס הבליט בשיחותיו את ההבנה העמוקה במשולש ישראל־מצרים־ירדן על פתרון אפשרי של קונפדרציה ישראלית־ירדנית־פלשתינית.

ההסת' דורשת

(המשך מעמ' 1)

הבריאות עלו ב־1.7 אחוז, הדיור ב־1.2 אחוז, המזון ב־0.4 והתחבורה והתקשורת ב־3 אחוזים. עליה חריגה חלה באוגוסט במחירי הירקות – 11 אחוז, וזאת בשעה שהיתה צפויה ירידה במחירים אלה. לעומת זאת הוזלה ההלבשה ב־4.5 אחוזים.

מתחילת 1986 עלו המחירים במשק ב־9.8 אחוזים. הירקות הוזלו מראשית השנה ב־6 אחוזים. ההלבשה והנעלה התייקרו מתחילת השנה ב־1.1 אחוז בלבד. ב־12 החודשים האחרונים מאז הופעלה התכנית הכלכלית עלו המחירים ב־20.5 אחוז, אך הירקות והפירות התייקרו בשיעור גבוה בהרבה, 72 אחוז.

בעקבות עלית המדד באוגוסט יועלה מס הנסיעות ממחר מ־194 שקל ל־196 שקל. המס לנוסעים לרומניה יועלה מ־97 שקל ל־98 שקל.

חידוש הצמיחה

(עט"ח). – מנכ"ל התאחדות התעשיינים ארנון טיברג, אמר כי המדד מצביע על המשך מגמת היציבות במשק, והוסיף: „לאחר מספר חודשים רב של הקפאה במשק אין כל תרומה להמשך הפיקוח על המחירים".

טיברג קרא לשחרר מוצרים מפיקוח מחירים כדי לאפשר למשק לעבור לשלב הצמיחה ולהעמיד את התעשייה בראש סולם העדיפויות. הוא קרא להפעלת רפורמות בשוק ההון ובנושאי המיסוי, ולשמירה על מסגרות שהיו נהוגות עד כה בתחום מערכת יחסי העבודה.

שם החברה:
רעב היהודה לביטחון בינלאומי בע"מ
ח.פ./ S1 - 113206־0
ניתנת בזה הודעה כי באסיפה שלא מן המניין של בעלי המניות בחברה שנועדה ותתכנסה ביום 14 לחודש ספטמבר של שנת 1986, נתקבלה ההחלטה הבאה כהחלטה מיוחדת. לבחוק מסעיף 2(ב) של תזכיר ההתאגדות של החברה את המילים: „חקירות על סוגיהן השונים..."
(–) יו"ר האסיפה

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 167 בגוש 6018 רח' ברוזון מס' 4 חולון הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 3% משטח המגרש 618/2 מ"ר בקומת הקרקע בלבד.
החלק הנ"ל נמצאת באזור מגורים א'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ובנומקת.
עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה על הפקדת שינוי תכנית
מס' גב/99/א'
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מס' גב/99/א' שינוי לתכנית מתאר גב/99.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש 6156
חלקה/חלקות: 471
מקום: מרכז המלאכה – דרום גבעתיים
מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
ספטמבר 1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי חדרה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „תכנית מס' חד/763 ב' – הגדלת דירות באיזור מגורים ביחוד בגבעת אולגה המהווה שינוי לתכנית מס' חד/763 – גבעת אולגה.
אלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10572 חלקות 250, 252, 256 עד 280, 303, 305, 308, 309, 313, 323, 324, 338 עד 343, 486 עד 488 – גבעת אולגה רחובות הגדוד העברי, החלוץ, מלכי ישראל, אלי כהן ושבטי ישראל.
אלה עיקרי הוראות התכנית:
מתן אפשרות לתוספות בניה לבניינים קיימים עד לגודל מירבי של 114 מ"ר לדירה, תוך סגירת ברווחים עפ"י המסומן בתשריט התכנית ובהוראות הבניה.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה.
סיון תשמ"ו
יוני 1986
משה גלבר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה

לגבעת אלה
ישוב קהילתי בעמק יזרעאל
ברכת שגשוג והצלחה
ביום הנחת אבן הפינה לישוביכם
מולה כהן
ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל
תושבי המועצה וישוביה

יכין חקל בע"מ
מכרז רכב 5/86
מוצעות בזה למכירה מכוניות לפי הפירוט דלהלן:

טנדר פג'ו	שנת ייצור 1979 מספר רשוי 181־256
טנדר טלבוט	שנת יצור 1981 מספר רשוי 58־542־81
טנדר סובארו	שנת ייצור 1980 מספר רשוי 59־342־80
מכונית נוסעים סימקה 1100	שנת ייצור 1977 מספר רשוי 408־632
מכונית נוסעים סימקה 1100	שנת ייצור 1980 מספר רשוי 25־398־80
מכונית נוסעים רנו־4	שנת ייצור 1978 מספר רשוי 418־871
מכונית נוסעים הודייזן 1300	שנת ייצור 1979 מספר רשוי 191־969
מכונית נוסעים סובארו אוט' 1600	שנת ייצור 1979 מספר רשוי 434־489

את הטנדרים ניתן לראות בבית חרושת שמורים יכין פתח־תקוה, ואת מכוניות הנוסעים ניתן לראות בחניון משרדינו בית „יכין" רחוב קפלן 2, תל־אביב, החל מיום שלישי 16.9.86 ועד יום ראשון 21.9.86 בין השעות 8.30 ועד 12.30.
הצעה בצירוף המחאה בנקאית בשעור של 10% מערכה אפשר להגיש למשרדינו הנ"ל, בתיבת המכרזים חדר 213 לא יאוחר מיום ראשון 21.9.86.
אין ההנהלה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
הערה: לגבי הטנדרים למחיר הרכש יתוסף מע"מ
בכבוד רב,
יכין חקל בע"מ

אנשים • אנשים

הערכות

ראש ממשלת מצרים לשעבר כמאל חסן עלי (בתמונה), מקדיש בספר זכרונותיו העומד להתפרסם ב־6 באוקטובר, מקום חשוב להערכותיו כלפי האישים הישראלים שעמם הוא נפגש ועבד. את עזר ויצמן, מתאר עלי כאדם שהוא מצא עמו מהר מאוד שפה משותפת. ראשית, בגלל גישתו הפתוחה של ויצמן לתרבות הערבית ו־כמיהתו לשלום, ושנית בגלל הסבל שקשר אותם מתקופת המלחמות. שכן, עזר ויצמן סבל קשות מפציעתו הקשה של בנו שאול במלחמת ההתשה, ועלי עצמו נפצע קשה בבטנו במלחמת ששת הימים. על משה דיין המנוח, כותב עלי כי הוא היה מנהיג שקול, הגיוני, ובעל כושר החלטה, אך היה מוכן להביך אפילו את מקורביו כשניסו להצר את צעדיו. במקום אחר בספרו מספר עלי שלאחר מלחמת יום הכיפורים שיפץ צבא מצרים טנקי „מרכבה" ו„סנטוריון" של צה"ל שנפלו בידיו בשלל ואחר כך קלט אותם בעוצבות הצבא.

דן אבידן, קאהיר

אין הצטננות

גרד מוהר, סגן נשיא ברית האיגודים המקצועיים המערב גרמניים, ביקר כאן בסוף השבוע שעבר בראש משלחת של המועצה החברתית־כלכלית שליד הקהיליה האירופית, הפועלת להידוק הקשרים עם ישראל ועם שאר מדינות הים התיכון. מוהר, שבתוקף תפקידו תרם בעבר להידוק הקשרים בין איגודי גרמניה לבין ההסתדרות, סבור כי לא חל שום צינון ביחסים בין שני ארגוני העובדים, גם אם האינטנסיביות של ביקורי הגומלין אינה כה מרובה כמו בעבר. לדבריו, מתבצע הסכם שיתוף הפעולה במלואו, ובאביב הקרוב אף יפגשו ראשי האיגודים המערב גרמניים עם עמיתיהם לסימפוזיון משותף בארץ. מוהר נועד בעת ביקורו בישראל עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ראש איגוד התעשיינים דב לאוטמן ועם שר הקלאות נחמקין, וסגנו אברהם כ"ץ עוז ועם מארחו שאול בן שמחון העומד בראש המועצה החברתית כלכלית המשותפת להסתדרות ולמעסיקים בארץ.

ש. שלמה

ביקור מלכותי

הנסיכה יוליאנה (בתמונה), אם המלכה של הולנד תבקר בישראל כאורחת הקק"ל בין התאריכים 22–14 באוקטובר, בליווי בעלה הנסיך ברנהרד, זאת מסר משה ריבלין, יו"ר דירקטוריון קק"ל היום, בקבלת פנים שנערכה ליושבי־ראש הקק"ל מ־11 מדינות באירופה, במשכן הנשיא. כן מסר ריבלין כי בחודש נובמבר יערך טכס להקדשת פועליו של נשיא המדינה חיים הרצוג ע"י קק"ל בבריטניה. הנשיא בירך את האורחים והדגיש את תרומתה החשובה של הקק"ל לפיתוח הארץ והדגיש שהקשרים ההדוקים שהקק"ל יצרה בין מספר מדינות אירופה לבין ישראל מאפשרים לישראל לצאת מבדידותה הבינלאומית. הנשיא ציין את יום ההולדת של הקק"ל, החוגגת השנה 85 שנה להיווסדה, והיא הגשר בין העם היהודי וישראל ואתגרים רבים עומדים בפניה.

שגריר לא לבן

ממשלת דרום אפריקה הודיעה על מינוי שגריר ראשון שאינו לבן, ממוצא הודי, כנציג מדינה זו לשוק האירופי המשותף. בהודעת משרד החוץ נאמר כי השגריר החדש לשוק המשותף יהיה בהדרה ראנשור, הודי, שהוא עתה פרופסור למשפטים באוניברסיטת דרבן. ההודעה באה תוך כדי כינוס שרי החוץ של השוק המשותף בבריסל לדיון בשאלת הטלת הסנקציות הכלכליות על פרטוריה במחאה על המשך מדיניות האפרטהייד. דובר המשרד אמר כי דרום אפריקה כבר מינתה קודם לכן דיפלומטים שאינם לבנים אבל רנשור הינו השגריר הראשון שאינו נמנה עם הלבנים במדינה זו.

איחולים

לא מן המנע שחלק מההבנה שמתקיימת בלשכת הרמטכ"ל כלפי התקשורת וצרכיה, קשורה בנוכחותה העמלנית של ענת קורנפייז, עד אתמול סרן, מזכירת הרמטכ"ל. קורנפייז עשתה בשעתו הפסקה מתהליך מתפקידיה כמזכירת לשכה, ושהתה תקופה נכבדה בגלי צה"ל כמפיקת תכניות. אתמול, ביום בו כונס פורום מטכ"ל כמנהגו והפעם עסק בסיכום חודש „צבא ותקשורת" בצה"ל, בהשתתפות אנשי יחידת דובר צה"ל, עשו כל הנאספים פסק זמן מעניני התקשורת והצבא, ויצאו לאכסדרת הלשכה להעניק לענת קורנפייז דרגת רס"ן. התקשורת לא היתה שם כדי לכסות את אירוע הענקת הדרגה או את אירוע סיכום חודש ההסברה בעניין שקשור לפחות למחצה גם אליה, אבל בתקשורת כמו בתקשורת, לא צריך להיות שם כדי לדווח. שיהיה במזל טוב.

מלי ליגנר

ה„סליקרית" הראשונה

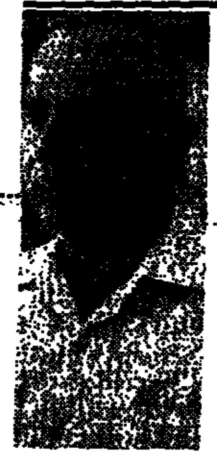

שר החוץ, יצחק שמיר, המתפקד כעת כראש ממשלה בפועל, בהיעדרו של שמעון פרס מהארץ, סייר אתמול בטבריה, וקיבל את אורחות הכבוד של העיר. במהלך הביקור סייר במרחצאות חמי־טבריה שם נתקל במכר ותיק ה־ משכשך במימי ה־ מרחצאות, ח"כ רפאל איתן (בתמונה). אנשי המרחצאות מיהרו ל־ נצל את ההזדמנות וגילו לשמיר כי רפול סובל מבעיות פרקים והוא מרבה לבוא ולהתרחץ במי הגופרית המיוחדים. בשעות הערב היה שמיר אורח בחתונתו של העתונאי הגלילי מנחם הורוביץ במלון פלאזה בטבריה. התברר כי שמיר בא דווקא בגלל אימו של הורוביץ, אולגה, שהיתה ה„סליקרית" הראשונה של הלח"י ואת חומרי הנפץ והחבלה הסתירה בפסנתר שבביתה.

שמעון וייס

הנסיך הקטן

הנסיך הארי, בנם הצעיר של הנסיך צ'ארלס, והנסיכה דיאנה (בתמונה), חגג אתמול את יום הולדתו השני. לכבוד יום ההולדת נאפתה עבודת עוגה והוגשה בגן הילדים שבארמון קנסינגטון, מעון משפחת הנסיכים בלונדון. ב־ מסיבה נכחו, כמובן, הוריו ואחיו ויליאם בן הארבע. משפחת ה־ נסיך מווילס שבה אתמול מחופשה ב־ סקוטלנד בטיסות נפרדות. הנסיך הארי, השלישי בתור לכתר, הגיע בטיסה מיוחדת ואילו שאר בני המשפחה הגיעו במטוס של בית המלוכה. כל זאת מטעמי בטיחות.

נפטר בכלא

מארק מורוזוב, אסיר פוליטי סובייטי שהפיץ כרוזים בזכות מתנגדי המשטר בארצו, מת בתחילת אוגוסט בבית־הכלא. את הידיעה מסר בפאריס ארגון סובייטי גולה המזהה את עצמו כארגון־אח לארגון „סולידריות" שבפולין. נמסר שמורוזוב בן ה־55 לא היה בריא גם לפני מעצרו בנובמבר 1978. הוא נאשם גם בתעמולה בזכות מתנגדי המשטר כאנטולי שצ'רנסקי, אלכסנדר גינצבורג, ויורי אורלוב, בהפצת ספרו של סולז'ניצין „ארכיפלג גולאג", ובהבעת התנגדות למעורבות הסובייטית באפגניסטן. נגזרו עליו שמונה שנות מאסר בתנאים קשים במחנה עבודה בצפון רוסיה, וחמש שנות גלות.

לא על המרגרינה לבדה: חבורת הזמר של „תלמה בלרבנד", בניצוחו של אפי נצר (אלא מין) במופע שבו העניקה לה המועצה לא"י יפה את „דגל היופי" 1986.

המדור נערך ע"י אורה זרניצקי

חדשות ○ חדשות ○ חדשות ○ חדשות ○ חדשות

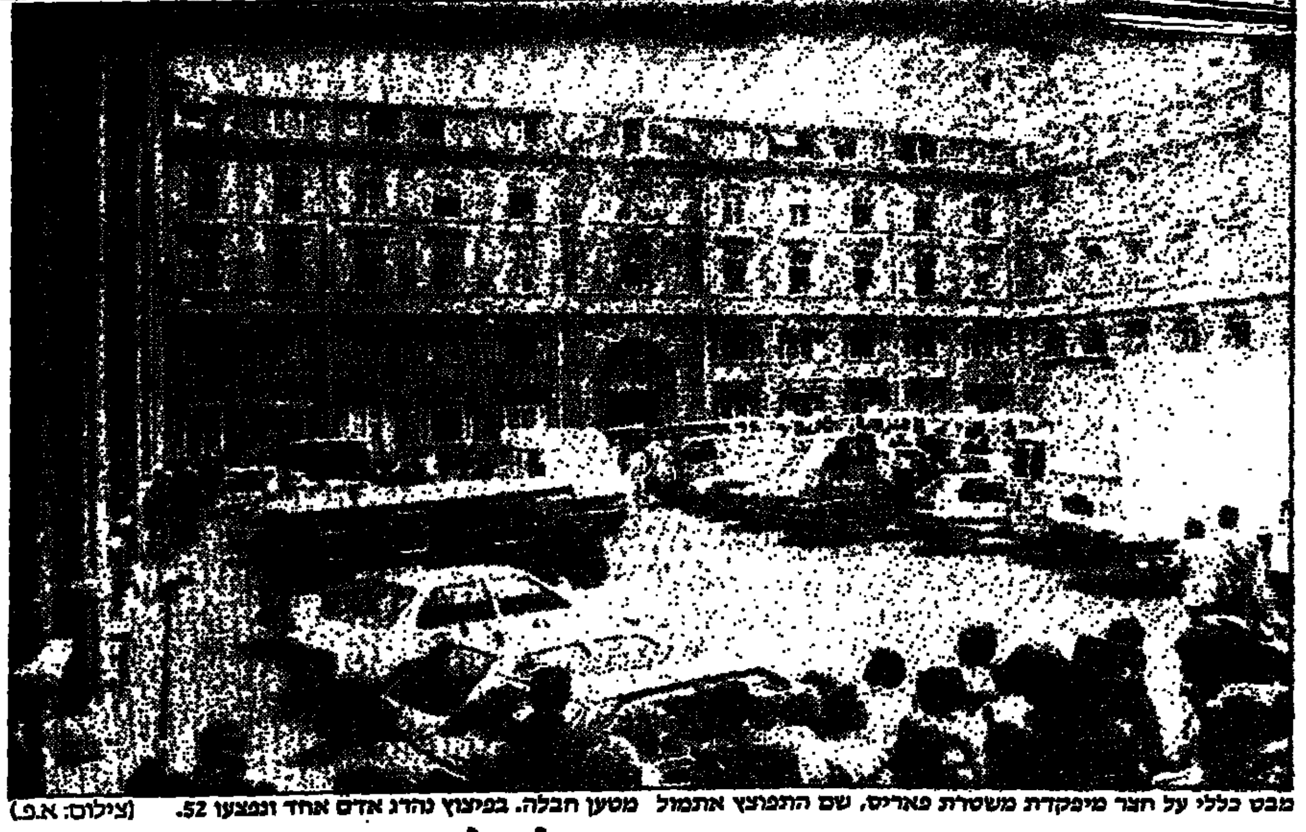

מבט כללי על חצר מיפקדת משטרת פאריס, שם התפוצץ אתמול מטען חבלה. בפיצוץ נהרג אדם אחד ונפצעו 52. (צילום: א.פ)

„אמנסטי" דורש מישראל לחקור הידיעות על עינוי אסירים ערבים בגדה ובלבנון

לונדון (א.פ.). – ארגון „אמנסטי" הבינלאומי קרא אתמול לממשלת ישראל לערוך חקירה מקפת בדיווחים על עינויי אסירים ערבים בגדה המערבית ובאזורי דרום־לבנון, הנמצאים תחת פיקוח ישראלי.

הארגון לזכויות האדם האשים את ישראל, כי היא לא נענתה לבקשותיו לנהל חקירות עצמאיות בנושא עינויי האסירים ולפרסם את תוצאות החקירות בפומבי.

הארגון פרסם במפורט את טענותיו של עדנאן מנסור גאנם, שדיווח כי כוחות הבטחון הישראלים היכו אותו, אילצו אותו לעמוד שעות ארוכות כשראשו מכוסה, מנעו ממנו לישון וכפו עליו לקחת מקלחות במי־קרות. לדברי הארגון, טענותיו של גאנם „הן אופייניות לטיעונים על עינויים ויחס לא הולם לאסירים פלסטינים".

בדיווח של הארגון נמסר עוד, כי האשמות נוספות על עינויים באמצעות מכות, הלם חשמלי ומקלחות קרות ומניעת שינה הגיעו ממחנה המעצר ח'יאם שבדרום לבנון, הנמצא – לדברי הארגון – באחריות צה"ל. הארגון טוען, כי העצירים בחיאם אינם נהנים אפילו מהזכויות המינימליות הניתנות לאסירים בגדה המערבית, כגון הזכות לייצוג משפטי והזכות לקבל ביקורים מנציגי „הצלב האדום".

גאנם בן 41 נעצר ברמאללה, כחמישה חודשים לאחר ששוחרר במסגרת חילופי השבויים עם ארגונו של אחמד ג'יבריל. הוא גורש לירדן לאחר שלושה חודשים, בלי שהוגש נגדו כתב אישום, ולטענת הארגון הבינלאומי לא ניתן לו לשוחח עם עורכת־דינו בשלוש הפעמים בהן הופיע בבית משפט בעזה. בשלוש הפעמים התלונן גאנם בפני בית־הדין, כי הוכה ועונה ואף טען כי לאחר שהתלונן הוחמרו העינויים.

עורכת הדין, ששמה לא נמסר, כתבה לשלטונות ישראל, כי קצין בסתון אמר לגאנם לאחר שהתלונן, כי „עכשיו ידאו לו מה פירושן של מכות". לפי דיווחה, הם כיסו את ראשו בשק „והחלו להכות אותו באגרופים בכל גופו – באוזניו, בעורפו ובאברי המין".

בדיווח של ארגון „אמנסטי" לא נמסרו שמותיהם של אסירים נוספים, שהתלוננו על עינויים.

ורניצקי יפנה למפלגתו לסיים הקואליציה עם מפלגת החירות – ולהכריז על בחירות

וינה (א.פ.). – קאנצלר אוסטריה פראנץ ורניצקי הודיע אתמול, כי יבקש ממפלגתו לסיים את הקואליציה עם מפלגת החירות ולהכריז על בחירות מוקדמות בנובמבר השנה.

ההודעה באה לאחר שיורג היידר, הנחשב לאיש הימין הקיצוני, נבחר בשבת לעמוד בראש מפלגת „החירות", השותפה הזוטרה בקואליציה עם המפלגה הסוציאליסטית של ורניצקי. „אצ'ע לנשיאות המפלגה להפסיק את שיתוף הפעולה עם מפלגת החירות ולקיים בחירות בהקדם האפשרי", אמר ורניצקי בראיון לרדיו אוסטריה. הוא ציין, כי בקונגרס האחרון של מפלגת החירות באו לידי ביטוי נטיות, המבטלות את הבסיס לשיתוף פעולה עם הסוציאליסטים. לדבריו, האלמנט הליבראלי במדיניות מפלגה זו נעלם לחלוטין.

ורניצקי רמז, כי במקרה שלא תושג הכרעה בבחירות, יהיה מוכן להקים ממשלת קואליציה עם מפלגת האופוזיציה הגדולה, „מפלגת העם". כזכור, מפלגה זו היא שהציעה את מועמדותו של קורט ואלדהיים לנשיאות אוסטריה.

רמטכ"ל צבא הונדוראס גנראל אומברטו רגלאדו הרנאנדז מבקר בימים אלה בישראל. אתמול פתח את ביקורו בצה"ל בפגישה עם הרמטכ"ל, רא"ל משה לוי. (צילום: דובר צה"ל)

בלעה גלולות אושפזה ואח"כ התאבדה

(ע). – אשה שנעלמה מבית חולים „מאיר" בכפר־סבא לאחר שאושפזה בעקבות נסיון התאבדות, נמצאה אתמול ללא רוח חיים בחצר האחורית של בית החולים, לאחר ששמה קץ לחייה.

האשה, בת 37, תושבת רעננה, גרושה ואם לבן 18, אושפזה ביום ו' האחרון לאחר שבלעה כמות גדולה של גלולות. בשבת בבוקר נמלטה מבית־החולים, והודעה נמסרה למשטרה.

בתשובה לשאלה האם הופקדה עליה שמירה, בעקבות הרקע לאישפוזה אמר מנהל המרכז הרפואי, ד"ר שלמה עינבי, כי הדבר היה ידוע לצוות הרפואי ובית־החולים פעל כנדרש ובהתאם לנהלים המקובלים.

הטור השבועי

הפנסיונרים של פועלי הבנין מחייבים איחוד הקרנות

בישיבת מועצת ארגון הפנסיונרים של קרן ביטוח פועלי הבנין אשר התקיימה ב־14.9.86 הוחלט פה אחד לתמוך במסקנות ועדת רייף והחלטות הוועדה המרכזת בדבר איחוד קרנות הביטוח. בישיבה השתתפו מטעם הסתדרות הגימלאים החה"ח: א. אברהמוביץ, א. אלפרט ות. טלמור. בדבריו אמר אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים: תפקידנו לפעול ליצוב הפנסיות ולייצוב קרנות הביטוח, למען יצוב הפנסיות ושמירה על רמת חיוו של הגימלאי, עלינו להצמיד את הפנסיות לשכר הממוצע במשק. לייצוב הקרנות יש להגדיל את אחוזי ההפרשות ולהעלות את גיל הפרישה מן העבודה תוך שמירה על זכות העובד, אם ירצה בכך, לפרוש בגיל הפרישה העכשווי. לציבור הגימלאים צפוי בעתיד הקרוב מאבק על זכויותיהם נוכח המגמות הקיימות באוצר להקטין את הכנסותיהם של הפנסיונרים. אברהמוביץ הסביר את הנימוקים שהביאו להחלטה על איחוד הקרנות. הח' א. אלפרט קרא לתמוך בהחלטה לאיחוד הקרנות. את הישיבה ניהל הח' ישראל ליבאי ובדיון לקחו חלק החה"ח: א. ברון, יצחק משולם, אורי אלפרט, משה קיצבסקי, צבי רטנר, יוסף חרפ, מאיר ביאליסטוצקי, אברהם ריכטר, מנחם קסלר.

סכסוך הנטוש מזה שנתיים בין הסתדרות הגימלאים לבין קרנות הפנסיה „מבטחים" ו„מקפת" – מסעיר את הרוחות בקרב הגימלאים וגורם להתמרמרות גוברת גם נגד ההסתדרות והמזכיר הכללי שלה. מדובר בהחלטת הוועדה המרכזת שעוד ב־17.6.84 חייבה את הקרנות בתשלום פיצויי שחיקה לגימלאים הוותיקים. ההחלטה קויימה ע"י קרנות אחדות, ובראשן קרן הגימלאות המרכזית (קג"ם); אך לא ע"י שתי הקרנות הנ"ל. התמרמרות ארגוני הגימלאים נגד 2 הקרנות מופנית גם נגד מזכ"ל ההסתדרות, הח' י. קיסר, על – שלא כדרכו בהגנה על זכויות עובדים פעילים – אינו עונה לדרישות – לאכוף את ביצוע ההחלטה על הקרנות, המשתמטות מלמלא אחריה. במשך השנתיים כבר נקבעו פעמיים הפגנות של גימלאים בענין זה, אך נדחו ברגע האחרון, ערב קיומן, בהיענות לפניות והבטחות של הסדר שהגיעו מהוועד הפועל, אך עד היום טרם מומשו. בגיבויה המלא של הסתדרות הגימלאים וארגוני הגימלאים של שתי הקרנות, נערכים עתה להפגנת־מחאה שנקבעה ליום א' 28 לח.ז. בשעה 9.30 לפנה"צ, בועד הפועל של ההסתדרות.

בארגונים

בישיבת הנהלת קג"ם מסר הח' משה ברטל, יו"ר הארגון, סקירה על בעיות הגימלאים. לאחר דיון נבחרה מזכירות פעילה בת 16 חברים. בישיבה הבאה תבחרנה הוועדות.

גימלאי הועד הפועל

גימלאי הועד הפעל ירימו כוסית לקראת השנה החדשה ביום א' 28 ח.ז. בשעה 10 בבוקר בקומה ז'.

ארגון גימלאי תנובה

המונה 720 חברים קיים אסיפה דו שנתית באוירה חגיגית. ברכו מזכיר ועד העובדים, דוד סחייק, יו"ר מועצת העובדים ליפא ראובן. הנחה י. צוקרמן. פתח את הדיון י. זלמני המזכיר הארצי.

בריית ראשונים

בראשותו של הנשיא יוסף אלמוגי כינסה את יו"ר הסניפים ביום ה' 4.9.86. כיום פעילים 22 סניפים ומספר החברים מגיע למעלה מ־1000. הישיבה אישרה את הצעת היו"ר יוסף אלמוגי שבריית ראשונים תקבל על עצמה את המשימה להדריך ולייעץ לעולים במטרה להקל על קליטתם.

סניפים

המכללות מתארגנות לחידוש שנת הלימודים – יום עיון לרכזים, למרצים ולתלמידים יתקיים ביום ב' 22 ח.ז. בשעה 9.30 בבוקר באולם הישיבות בקומה 7 בועד הפועל, בהשתתפות נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות וחינוך, ארתור ישראלוביץ גזבר ההסתדרות והח' א. אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים. ירצה הח' שמעון אביזמר יו"ר המחלקה והח' יעקב כהן רכז המכללות ידזות. ינחה הח' דוד עזרא מנהל המחלקה.

כנס רכזי המכללות

יתקיים ביום ד' 8 באוקטובר 1986 בשעה 8.30 בבוקר במרכז לתרבות וחינוך בחדר מס' 112. הדיון לקראת שנת הלימודים.

מרכז הגימלאי ברמת־השרון

מציין שנה לפעילות חברתית בעצרת חג ב־17 לספטמבר ש.ז. בשעה 17.00 בבסיסתן בית מריטוב שד' חן 21.

מזכירות מחוז חיפה

התכנסה ב־31 באוגוסט ש.ז. במועדון החדש ברוממה. יו"ר המקום הח' ר. לרנר בירך והודה ליוסף בלושטיין על יוזמתו על הקמת המועדון. הח"ח דנו באיחוד הקרנות ובאי ביצוע החלטות הוועדה המרכזת בענין השחיקה. הח' י. בלושטיין דיווח על הנעשה בבתי האבות הסיעודיים.

קרית אתא

ב־25 באוגוסט ש.ז. התקיימה אספת גימלאים בהשתתפות יו"ר גימלאי מחוז חיפה וסגנו י. פלג. הנחה הח' בוים מנדל. מזכירות מחוז חיפה מברכת את הח' דב ויסבנץ יו"ר גימלאי מבטחים ואת גרשון שפי יקיר חיפה בהגיעם לגיל גבורות.

סניף קג"ם במחוז חיפה

מקיים קבלת חברים ביום ג' בשבוע מ־9–10 ברח' החלוץ 49 חיפה. מתארגן טיול ל־4 ימים למסלולים שונים וטיול 3 ימים לאילת. חוזר בענין זה יקבלו החברים עם השי.

תיקון

מנהל חנויות עלית מבקש להודיע כי ההנחה לגימלאים היא 10% על ממתקים ולא כפי שפורסם.

מזל טוב לחברנו שמואל פוטיק להולדת הנכדה צליל.

ספרו של מרדכי הורביץ „האדם בגיל השלישי הופיע באנגלית, בהוצאת האגף לקשרי חוץ לארץ בהסתדרות, בשיתוף עם הסתדרות הגימלאים והמרכז לפרישה מתוכננת. נוספו סקרים שנערכו ע"י קג"ם ו„מקפת", כמו כן סקירות על הסתדרות הגימלאים, האגף לבטחון סוציאלי, המחלקה לתרבות וחברה והמרכז לפרישה מתוכננת.

מרכז הסתדרות הגימלאים מודיע בצער על פטירתו של הח' משה ברי ז"ל ומשתתף בצער המשפחה. משה היה מתנדב שפעל רבות לקידום הנושאים הכלליים של הגימלאים. יהי זכרו ברוך.

פרנסי הנגב לא יחרימו אירועי ההסת' לזכר ב.ג.

מאת סופר „דבר"

ראשי הישובים בנגב, שהחליטו להחרים את האירועים הממלכתיים לציון יום הולדתו של דוד בן גוריון, לא יתעלמו מהאירועים שמקיימת ההסתדרות לציון התאריך.

על כך מסר אתמול פיני שומר, יו"ר ועדת ההיגוי לציון 200 שנים להולדת בן גוריון. לדבריו, במוצאי השנה תתקיים עצרת מרכזית של ההסתדרות שבמרכזה מופע אמנותי על חיי ב.ג. בהפקתו של תיאטרון בית ליסין. המופע יעלה במשך כל השנה במועצות פועלים, במועדוני מופת ובבתי ספר.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר הודיע, שהוועדה המרכזת תקים בראשית אוקטובר ישיבה חגיגית בשדה בוקר, לפתיחת האירועים ההסתדרותיים בנושא זה. בדיון בשדה בוקר תציג ההסתדרות תוכנית לפיתוח הנגב באמצעות הקצאת משאבים ממלכתיים וציבוריים.

מכון להפצת יידיש הוקם באוניברסיטת אוקספורד

מאת סופר „דבר"

ליד התוכנית ללימוד שפת יידיש באוניברסיטת אוקספורד הוקם בימים אלה מכון לצעירים, שיעסוק בהפצת שפת יידיש ותרבותה בקיבוצים היהודיים בעולם.

המכון הוקם בשיתוף עם המועצה העולמית ליידיש ותרבות יהודית, בעת ביקור יו"ר המועצה יצחק קורן באוניברסיטה האנגלית.

המכון יישען בפעילותו על גרעין של צעירים בגילאי 20 עד 35 שנה, ובין היתר יערוך, אחת לשנה או לשנתיים, כינוס עולמי של המצטרפים מקרב הקהילות היהודיות. הפעילות האקדמית תהיה משותפת לתוכניות ללימוד יידיש באוניברסיטת אוקספורד ובאוניברסיטת תל־אביב.

המכון לצעירים יונחה בפעולתו על־ידי קורטוריון שחבריו הם פרופ' דוד פטרסון (אוקספורד), פרופ' אלי ויזל (ניו־יורק), פרופ' דן מירון (תל־אביב) יצחק קורן, יוסף מלוטק וקבוצת אקדמאים צעירים בהם ד"ר דב קרלר, ד"ר יחיאל פילבסקי וד"ר דוד כץ, שישמש מנכ"ל המכון.

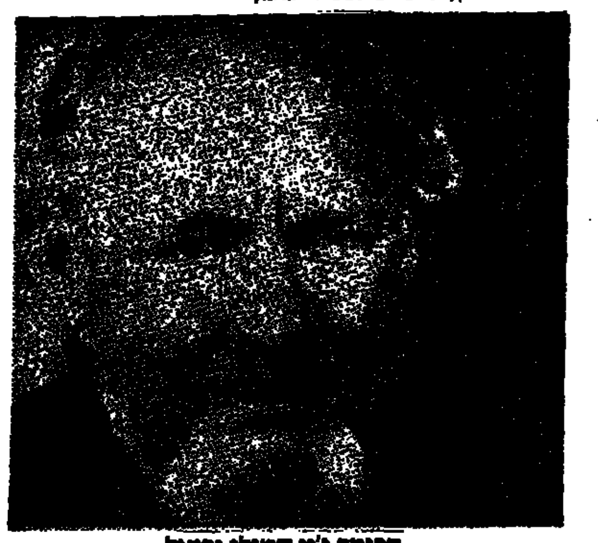

הכומר ג'ון סטנלי גרואל

הכומר שפעל בעלייה ב' יובא למנוחות בישראל

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

משאלתו האחרונה של הכומר ג'ון סטנלי גרואל מארה"ב שהיה חבר ב„הגנה" ונמנה עם צוות אניית המעפילים „אקסודוס" להיקבר בארץ הקודש – תתמלא הבוקר.

גרואל מת בניו־יורק ב־6 בספטמבר ויובא הבוקר למנוחות בבית־הקברות הפרוטסטנטי בעמק רפאים בירושלים.

בטקס הלוויה יחלקו כבוד למנוח משמר כבוד של חיילים, ותיקי ה„הגנה", הפלי"ם ופעילי עלייה ב', בהם רב־חובלה של „אקסודוס" אייק אהרונוביץ (כיום יצחק ארן) וידידים רבים.

גרואל נולד בשנת 1917 בארה"ב ושימש כומר בכנסיה המתודיסטית. כחבר בוועדה הנוצרית אמריקאית לפלשתינה, שאהדה את הרעיון הציוני התרשם מהמאבק להקמת בית יהודי בא"י והחליט להתגייס ל„הגנה". ב־1946 הצטרף לצוות האנייה „אקסודוס" ושירת עליה במשך שמונה חודשים.

„הוא היה בחור לעניין, חרוץ, אינטליגנטי ובעל נשמה יתירה וכל משימה שנטל על עצמו ביצע באורח מקצועי", סיפר אתמול ארן־אהרונוביץ. מנהל מוזיאון ההעפלה בחיפה יוסף אלמוג סיפר כי עם הקמתה של מדינת־ישראל ביקר גרואל לעיתים תכופות בארץ. בשנים האחרונות נהג לבקר בארץ עם קבוצות של בני נוער יהודיים מארה"ב. בביקוריו בארץ נהג ללבוש מדים של חיילים כאשר את חזהו מעטר צלב גדול.

צה"ל יגביר את ההסברה למניעת נזקים לשמורות

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

מפקדי צה"ל ינקטו סידרה של פעולות הסברה כדי לצמצם עד למינימום את הנזקים שמסבות יחידות מתאמנות לאתרי טבע בארץ.

אתמול שמעו אלופי המטה הכללי סקירה של הובר רשות שמורות הטבע אורי ביידץ, ששטח בפניהם את חומרת הנזקים שנגרמו לאתרי שמורות הטבע בחודשים האחרונים על־ידי יחידות צה"ל וציין כי בתקופה האחרונה אירעו ארבע שריפות בחרמון, שריפה בעין־פשחה, והיטול מהולם של שמורת הטבע במעוז חיים.

בבדיקת התאונות עלה כי כל התקלות נבעו מעבירות משמעת. בפגישות סוכם כי בכל הקורסים בצה"ל יינשאו הרצאות בנושא שמורות הטבע, וימוסדו פינות קבועות להעלאת המודעות בבטאון „במחנה" ובגלי צה"ל. עוד סוכם כי חברי פורום המטה הכללי יבקרו באחד מסיוריהם הקרובים בשטח, בשמורת טבע שבקירבת יער הסיור.

השר אריאל שרון – אישיות בלתי־רצויה בקיבוץ הזורע

מאת יצחק מירוחו, סופר „דבר"

השר אריאל שרון הוא אישיות בלתי רצויה בקיבוץ הזורע. האסיפה הכללית בקיבוץ החליטה בסוף השבוע לסרב לארחו. שר התעשייה והמסחר אמור להשתתף בכינוס השנתי של איגוד התעשיה הבין־קיבוצי שיתקיים בהזורע בסוף החודש בנוכחות 400 נציגים, ראשי האיגוד, רכזי משק ומנהלי התעשיות בתנועות הקיבוציות.

חברי הזורע נימקו את סרובם בכך ששרון הפך „אישיות בלתי רצויה" לאחר מלחמת לבנון ומסקנות ועדת החקירה. אסיפת החברים בהזורע קיבלה את החלטתה ללא כל התנגדות. מזכיר הקיבוץ אברהם רביר, סירב אמש למסור ל„דבר" הודעה רשמית בנושא ואמר שמזכירות הקיבוץ המתכנסת הבוקר תנסח הודעה מוסמכת.

קאספרוב ניצח במשחק ה־16 וכמעט הבטיח מעמדו כאלוף

לנינגראד (ע"ד וע"צ). – אלוף העולם גארי קספרוב ניצח אמש במשחק ה־16 של אליפות העולם לשחמט, וזכה ביתרון שקרוב לוודאי יבטיח לו את הכתר בתחרות עם אנטולי קארפוב.

קארפוב נכנע לאחר שקאספרוב עשה את מהלכו ה־41, בתום חמש שעות של משחק.

קאספרוב מוביל עתה ב־9.5 נקודות לעומת 6.5 לקארפוב, כאשר נותרו רק 8 משחקים.

המשחק הבא יהיה ביום ד' ואז יפתח קארפוב בכלים לבנים.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים

שיפור במניות וירידה באג"ח

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בשוק המניות היתה מגמה של שיפור בשערי המניות. למרות המגמה המעורבת, ניתן היה להבחין, שמקורבי הבורסה הזרימו ביקושים למניות שירדו חזק ביום המסחר הקודם, ובמניות להם נרשמו היצעים, נקלטו אלה ללא שינוי, או בירידת שער קטנה. זאת בחברות הצפויות לפרסם בקרוב מאזנים טובים. כך בחברת הטכסטיל לודזיה, למניית ה־0.4 נרשם היצע גדול שנקלט ללא שינוי ע"י מקורבי השוק.

במניות הפרויקטים, עדיין ניתן לראות פעילות חיובית. ביקוש גדול למנית הביטוח איתן, סופק בעליה של 1.7%. לאלומית 1 נרשמה עליית שער של 6.8%. היצע של 252 ע.נ. במנית פקר פלדה נקלט ללא שינוי תוך מחזור עסקאות של 291 ע.נ. מניית תראה עלתה ב־10%. יש לציין, כי כיום הפעילות בשוק ההון הינה בעיקר דרך קבוצות משקיעים, הפועלות דרך מנהלי תיקים, הדרך מספר חברי בורסה, במיוחד יש לציין התעוררות מסויכת של חברת „בטוחה", כאשר הקרנות עדיין פועלות בשוליים. ההערכה היא, כי בשוק חל שיפור שעדיין מוגדר כטכני. והמגמה עדיין הינה סלקטיבית.

לרוב המניות הכבדות נרשמו היום היצעים, אלה נקלטו בדרך כלל ללא שינוי בשער, כך היצע של 3258 ע.נ. במניית דלק, נקלט ללא שינוי במחזור של 3634 ע.נ. למניית אזורים נרשם היצע של 9193 ע.נ. נקלט ללא שינוי, שופרסל ב' היצע 2197 ע.נ., נקלט ללא שינוי. ים המלח היצע של 1275 ע.נ. נקלט ללא שינוי או בירידות שערים לעתים עד אחוז אחד, כך למניית בנק המזרחי נרשם היצע של 1115 ע.נ. שהביא לירידת שער של אחוז אחד.

בבנקים למשכנתאות, בלטה עלית שער של 9.1% בבנק משכן, על רקע הדו"חות החיוביים שפרסם הבנק יום קודם. גידול ברווחים שהסתכם במחצית הראשונה של 1986 ב־902 אלף ש"ח, לעומת רווח של 300 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. זהו גידול בשיעור של כ־200%. לעומת זה הפסדים גדולים בחברת הבניה „רדוקר" שבשליטת סולל בונה הביאו לקביעת שער מוכרים בלבד בשערי המניות והאופציה. החברה הפסידה בשנת העסקים שחלפה 35 מיליון ש"ח, עקב הפסדיה צברה החברה גרעון בהון העצמי בסך 35 מיליון ש"ח, המעמיד בספק את יכולתה של החברה להמשיך לפעול.

שוק אגרות החוב: למרבית אגרות החוב, הן המדדיות והן הדולריות נרשמו היום עודפי היצע, ואלה נקלטו רק בירידות שער של עד אחוז אחד. היצעים אלה מוסברים בציפיות למדד נמוך שיפורסם היום, והן לחידוש גל ההנפקות החדשות של בנק ישראל, הנפקות אלה גורמות לחוסר עניין בשוק המשני, בעיקר מצד הגופים המוסדיים. ההערכה הינה שהתקופה הקרובה תעמוד בסימן הנפקות בנק ישראל והקונצרנים תוך התיצבות התשואות לפריון באג"ח הצמודות למדד, עם תנודות לשני הכוונים. הגורמים העיקריים אשר ישפיעו על שוק זה, יהיו הריבית על הפקדונות השיקליים, שכיום עדיין הנה אטרקטיבית למדי, ונעה עד ה־18% לחשבונות ג'מבו וצרכי הגופים המוסדיים הגדולים.

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

א.ה.ה. ש	15400	5.0	−100	−.7	−5.0
הספנות 0.1	1102	2501			+480
הספנות א 0.5	732	3756	−28	−3.7	−3755
הספנות אופ 2	815	1810	−15	−1.8	−2007
כללי לא בהסדר	23000	48.0	−750	−3.2	−59.0
בנק צפ' אמריק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמריק 5.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמ אופ1	— הפסקת מסחר —				
הבינלאומי 5.0	3410	2911	−89	−2.5	−5212
פ.י.ב.י. 0.5	3850	5154			−4223

כלולים בהסדר הצמדה

אידיבי רג 100.0	78910	385			+38.0
אידיבי ב 100.0	79000	11.0	+470	+.6	+13.0
אידיבי בב א 2.0	478800		−1200	−.3	−4.0
אגוד ושה	58400	93.0	−200	−.3	−173
דיסקונט ב	100750	19.0	+150	+.2	+19.0
דיסקונט א	100100	270	−1		−242
דיסקונט שה ב	11690				
המזרחי ש	32260	496	−340	−1.0	−1115
המזרחי מ	32200	43.0	−90	−.3	−90.0
המזרחי שה 9	14710	5.0			−8.0
הפועלים מבב	106001	2.6	−3999	−3.6	−6.6
הפועלים ש	53650	1194			−15.0
הפועלים מ	53550	36.0			+9.0
כללי א 1.0	135700	8.0	−300	−.2	−10.0
כללי שה 5	103300				
כללי שה 7	6501	23.0	+1		+59.0
בלל סטוק 100.0	— הפסקת מסחר —				
בלל שה 11	— הפסקת מסחר —				
מימון וסחר 1.0	44900	1.0	−200	−.4	−1.0
מימון וסחר 5.0	22500	8.0	−450	−2.0	−8.0

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	16300	36.0	+200	+1.2	+15.0
לאומי משכנתא' ש	5060	664	−40	−.8	−264
לאומי משכנתא' מ	5308				−100
כרמל ש	3998	125	−100	−2.4	−125
כרמל שה 1	3109	40.0	−1		−47.0
בנין ב' 5.0	7150	36.5	+150	+2.1	+121
פת משב ש	1855	3260	−15	−.8	−2681
משכן ב ש	2290 תב	821	+190	+9.1	+3724
עצמאות 0.1	8700	24.0			−24.0
טפחות מבכ ש	13821	10.0	−500	−3.5	−35.0
טפחות רג ש	13000	31.0	−600	−4.4	−47.0
טפחות שה 1	8150				
טפחות שה 2	3997	100	−50	−1.2	−175
יעסור 1.0	1725	428	−80	−4.4	−378
יעסור 5.0	860	945	−28	−3.2	−1011
מידב 1.0	5570	67.0	−130	−2.3	−407

מוסדות מימון

שלמן א ש	375	4186	−5	−1.3	−3936
הקלאות מבב א	— לא נסחר —				
הקלאות מבב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	6920	173			−112
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג1	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	568	479			−921
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	20700	99.0	+500	+2.5	+30.0
כלל ליסינג ב0.5	13900	125	+600	+4.5	+87.0
כלל לסינג אג"ח	11450	30.0			+23.0

ביטוח

איתן חב' לביטוח	236	14325	+4	+1.7	+35163
אררט 0.1	958 תב	1408	+50	+5.5	+2832
אררט א 0.5	497	4328	+12	+2.5	+5231
בטוח משנה 0.1	500	1247	+8	+1.6	+2103
בטוח משנה 0.5	161.0	3016	−6.0	−3.6	−1237
הדר בטוח 1 ש"ח	396	8130			+70.0
הדר בטוח 5 ש"ח	209	9837	−1	−.5	−7400
הסנה ש	255	26452	−3	−1.2	−16629
הפניקס 0.1	709 תב	758	−40	−5.3	−601
הפניקס 0.5	420	1518			−852
המשמר-הראל 1.0	6600	90.0	−80	−1.2	−66.0
המשמר-הראל 5.0	3245	274	−40	−1.2	−174
מנורה 1.0	1900 תב	301	−150	−7.3	−248
מנורה 5.0	790	336	−26	−3.2	−229
סהר 3 1.0	5010	472	+210	+4.4	+940
סקוריטס 0.1	2549	185	−30	−1.2	−228
צור ש	321	3304	+4	+1.3	+2083
ציון החזקות 1.0	9050	13.0			−13.0
ציון החזקות 5.0	1980	56.0	−20	−1.0	−56.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרקאמא 1.0	7125	50.0	+275	+4.0	+140
אינטרקאמא 5.0	1300	176			+2.0
באיר עורא 1.0	— הפסקת מסחר —				
באיר עורא אופ 1	— הפסקת מסחר —				
כלל סחר 1.0	1425	1726	+15	+1.1	+581
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רפק 0.1	30000		+600	+2.0	+6.6
רפק 0.5	10422	87.0	+400	+4.0	+76.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	3928.86	3914.65
אבוקה	33776.34	33433.46
אגוד	197.51	193.64
אריד	1320.89	1294.50
אדם	1730.43	1696.53
אופיר	1587.78	1556.54
אור	384.62	376.60
אורין	146.80	143.82
אורלי	211.44	209.87
אורן	612.02	600.02
אייל	3094.24	3033.80
איילת	3788.66	3710.41
איריס	4004.51	3916.65
איתן	579.57	567.55
אלון	497.20	486.78
אלמוג	586.79	575.35
ארז	692.26	678.87
אש	118.68	116.11
אשל	163.37	160.17
אתרוג	189.00	188.08
בדולח	1739.56	1705.37
ברוש	381.61	379.83
ברק	382.32	374.62
בקעה	729.32	725.71
גביש	1135.35	1112.92
גבע	858.20	845.40
גורן	587.21	575.65
גיא	7665.51	7551.83
גיל	2332.25	2287.38
גלית	503.68	497.37
דובדבן	290.57	287.72
דוכיפת	536.81	526.25
דולב	189.15	185.09
דוחן	1217.27	1193.83
דורון	214.52	210.48
דליה	414.10	407.11
דרור	317.47	311.74
דקל	281.56	276.02
הדס	287.97	285.17
הדר	408.62	401.28
הזהבית	2511.99	2459.95
זוהר	16142.85	15903.38
זיו	15194.56	14969.09
זמיר	674.83	661.66
חוחית	127.14	124.33
חליפין	111.47	110.99
חלמיש	556.61	545.53
חן	110.94	110.50
טופז	1173.86	1146.70
טל	4305.08	4256.77
יובל	660.46	647.51
יהלום	1603.85	1572.34
יסודות	31152.58	30864.76
יערה	562.37	550.05
כוכב	815.71	799.95
כחל	114.15	111.90
כלנית	457.23	449.48
כספית	606.60	600.34
כרמל	116.41	114.12
כתר	916.30	898.85
להב	3527.14	3459.59
למשקיע	98984.68	97306.12
לפיד	11650.48	11427.40
לקט	1473.94	1443.90
לשם	804.26	799.73
מבטח	975.82	956.59
מגמה	2835.60	2808.5
מגד	190.86	188.04
מגוון	2605.20	2580.4
מגל	621.52	609.53
מור	1224.20	1206.80
מורן	682.18	675.79
מטה	23685.77	23080.63
מיכל	734.83	720.16
מנוף	3073.00	3012.50
מעיין	645.69	633.20
מקסה	844.98	828.05
מרגלית	989.06	969.62
מרום	960.93	942.14
נגבה	20975.83	20664.95
נסיך	652.92	640.68
נגה	384.92	377.30
נילי	4167.74	4106.24
סביון	450.77	442.42
סגולה	117.93	115659
סלע	830.19	813.53
סנונית	574.86	563.56
סער	620.08	608.32
ספיר	492.40	492.40
עדי	665.33	652.70
עדית	1674.31	1666.21
עדן	5862.86	5778.88
ענבר	1117.41	1092.85
ענת	1995.74	1977.02
עפרוני	546.02	534.02
ערמון	137.21	134.54
פאר	1212.19	1188.23
פז	503.58	493.48
צופית	517.45	507.27
צוק	100.21	99.81
צביר	854.57	836.27
צמיחה	6298.58	6206.29
צמרת	1483.32	1453.97
קלע	1686.50	1678.08
רונית	15658.25	15516.49
רימון	102.47	102.28
רקפת	551.25	542.38
רשף	645.22	630.85
שביל	650.96	638.30
שחם	821.89	801.97
שירה	316.84	314.55
שמיר	305.18	299.14
שנהב	603.58	595.16
שסק	555.95	542.35
שקד	160.97	157.78
תאנה	177.54	175.79
תבור	755.47	745.23
תדהר	375.35	373.49
תהילה	87.46	85.52
תירוש	417.13	412.18
תמר	185.65	182.07
תפוח	173.46	172.21
תרשיש	1256.43	1231.68
תשרי	385.17	384.01

שופרסל א 2.0	5290	700	−70	−1.3	−1049
שופרסל ב 10.0	3940	2246			−2197

שרותים

דלק כ"ד 0.1 ש"ח	3105	3634			−3258
הראל 1.0	2750 תב	239	+140	+5.4	+434
הראל 5.0	1549 תב	145	+90	+6.2	+110
ספנות הספקה 0.1	15300	3.0			+38.0
ספנות הספ' א0.5	3911	447	+50	+1.3	+633
קרור 0.1	2050	250	+50	+2.5	+16.0
קרור 1.0	315	2491			+1290
חברת החשמל 0.1	— הפסקת מסחר —				
מחסני ערובה 0.1	4520	236	+120	+2.7	+605
מחסני ערובה 0.5	1840	2488	+60	+3.4	+3954
קונסורציום 0.1	2520 תב	639	−280	−10.0	−836
קונסורציום 0.5	1787	395	−94	−5.0	−1238
קופל 1.0	— הפסקת מסחר —				
קופל אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זוהר 1.0	9200	61.6	+1		+.2
גלי זוהר 5.0	4402	50.0	−6	−.1	−31.0
מלונות דן 1.0 במה	2016	762			−1092
מלונות דן 5.0 במה	1330	599	+16	+1.2	+359
חוף האלמוג 0.1	— הפסקת מסחר —				
כנס 1.0	3400	230	−150	−4.2	−176
מלונות ירדן 1.0	2999	70.0	+99	+3.4	+132
מלונות יהלום 1	— הפסקת מסחר —				

מחשבים ושרותי מחשב

איכות כ"ד 1 ש"ח	1348	7293	+25	+1.9	+3995
דטה מיכון 1.0	4251	208	+41	+1.0	+120
ת.ל.ק. 1.0	15350	12.0	−200	−1.3	−61.0
יעבא 1.0	4179	191	−220	−5.0	−242
כלל מחשבים 1.0	10780	55.0			−46.0
מ.ל.ל. 1.0	23595 תב	29.0	+1945	+9.0	+46.0
מ.ל.ל. 5.0	6521	190	+152	+2.4	+13.0
משוב מחשבים 1.0	3333	511			+250
ניקוב מחשבים 1.	9600 תב	142	−916	−8.7	−142
ניקוב מחשבים 5.	7439	148	−300	−3.9	−73.0
תים מחשבים 1.0	— הפסקת מסחר —				
תים מחשב אופ 1	— הפסקת מסחר —				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם גינדי 1.0	— הפסקת מסחר —				
אברהם גינדי 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורן מבנים 1.0	840 קו		+40	+5.0	+3261
אורן מבנים 5.0	370	1984			−2200
אזורים 1 ש"ח	706	5975			−9193
אזורים אופ' 1	432	14126			−9531
אזורים אג"ח 3	97.0	11403			+6597
אילון 1.0	481	8727	−2	−.4	−7799
אל-רוב 1.0	1230	7169			+938
אמבנים 1.0	3410 תב	648	+310	+10.0	+607
אפריקה 1.0שה	36000	193	−850	−2.3	−366
אפריקה 1.0שח	26900	142	−350	−1.3	−341
אפריקה אופ 5	15400	143	−300	−1.9	−340
ארזים 1.0	2490	686	+89	+3.7	+375
ארלדן 1.0שה	3000	587	−60	−2.0	−806
ארלדן 5.0שה	1483	2029	−22	−1.5	−2825
בן-יקר גת 1.0	3580 תב	364	−200	−5.3	−378
ברנוביץ 1.0	4300	303	+50	+1.2	+124
ברנוביץ 5.0	2571	375			−155
דנקנר 1.0	4520 תב	382	+300	+7.1	+511
דרוקר 1.0	609 מו		−32	−5.0	−10292
דרוקר 5.0	490 מו		−26	−5.0	−8048
דרוקר אופ 1	180.0 מו		−39.0	−17.8	−20300
הדר 0.1	6190	70.0	−60	−1.0	−78.0
הדר 0.5	4050	61.0	−87	−2.1	−86.0
המסלול 1.0	1323	328			−117
המסלול 5.0	790	750			+44.0
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
גבסים ובנין 1.0	2660	3179			−2381
גב-ים 0.1	4080	900			−213
גב-ים 0.5	2800	305	+10	+.4	+5.0
הכשרת הישוב 1.0	52500	398	−500	−.9	−445
ישפרו 0.1	3750	851			−594
ישראלום 1.0	2100 תב	2283	−121	−5.5	−1849
ישרום 10.0	17570 תב	1029	−1002	−5.4	−1911
כהן פיתוח 1.0	7770 תב	276	+570	+7.9	+316
כלל בנין 0.1	399	13578			−3332
לומיד 1.0	3940	25.0	−132	−3.2	−61.0
לומיד 5.0	1565 תב	321	+100	+6.8	+332
מ.ת.ב. 1.0	505	9790	+5	+1.0	+1070
מאגרי בניה 1.0	677	4884			−3163
מאגרי בניה 5.0	534	8918			−10586
מגדל בכון 1.0	— הפסקת מסחר —				
מישבאל 5.0	300	7167	+7	+2.4	+10496
מגרב 5.0	975	1410			−645
מר-לו 1.0	549	500	−2	−.4	−250
לוינשטיין 1.0	370 תב	908	−22	−5.6	−1213
לוינשטיין 5.0	106.0	3380			+637
ליפשיץ 1.0	1400	544	−25	−1.8	−713
ליפשיץ 5.0	732	3372	−1	−.1	−1476
נאות אביב 0.5	6250	601			+376
נכסי אזורים 1.0	649	1624			−214
סהר החזקות 1.0	11801	39.0	+101	+.9	+28.0
סהר החזקות 5.0	8872	10.0	+422	+5.0	+80.0
סקף 1.0	6700	80.0			−100
סקף 5.0	3700	75.0	−20	−.5	−97.0
עמר וסלע 1.0	762	883	−26	−3.3	−417
עזר 3.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	1810	418			−166
קיסריה 0.5	988	1165			−515
רוגובין מ"ר 1 ש	3400	374	−70	−2.0	−228
רוגובין מ"ר 5 ש	2497	795	−80	−3.1	−1220
רסקו מבנו'	10890 תב	402	−1210	−10.0	−595
רסקו רג	9550	707	−350	−3.5	−672

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2610	80.0			−50.0
מטעי הדר 0.5	1835	57.0	+60	+3.4	+41.0
מהדרין 0.1	6980	330	−70	−1.0	−290
נכסי הדרים 1.0	1055	954	+5	+.5	+46.0
פרי אור 0.5	3230	333	+70	+2.2	+453
שנ-הר 5.0	14498	286	−750	−4.9	−657

תעשייה

מזון וטבק

אסאס 1.0	1371	310	−43	−3.0	−310
גולדפרוסט 1.0	3575	135	−2	−.1	−22.0
גולדפרוסט 5.0	1750	280			+69.0
גולדפרוסט אופ 1	1495		+24	+1.6	+245
דובק מב ש	3335	364	−30	−.9	−984
דובק מב מ	3360	222	−40	−1.2	−572
תלכל 1.0	685 תב	1414	−40	−5.5	−1174
תלכל 5.0	510	1930	−16	−3.0	−614
פרי-הר 1.0	1440	524			−521
פרי-הר 5.0	1240	155	−25	−2.0	−255
סמפו בירה 1.0	16100 תב	59.0	−1100	−6.4	−58.0
סמפו בירה 5.0	11200	110			+21.0
יצהר 1.0	1600	127	+70	+4.6	+46.0
יצהר א 5.0	850	261	−10	−1.2	−21.0
מן 1.0	11249 תב	504	+1200	+11.9	+1101
מן 5.0	5840 תב	769	+680	+13.2	+1580
סנפרוסט 1.0	8950	70.0			−26.0
עלית 0.1	15720	96.0			+4.0
עסיס ב 0.5	31660	39.0			+7.0
שלמה אנגל 1.0	2956 תב	794	−329	−10.0	−338
שמן מבוב ש	4341	487	+1		+248

טקסטיל והלבשה

ארגר 1.0	1300	2488			−336
אופים 1.0	1468	2794	−7	−.5	−3624
אופנת ברוך 1.0 במה	718	4867	+8	+1.1	+3614
אופנת ברוך 5.0 במה	509	6330			+1480
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
אריגים רג ש	— הפסקת מסחר —				
דלתא-גליל 1.0	2580	1775	−50	−1.9	−2470
דלתא-גליל א 3.0	1720	300			−20.0
מטוויות מאוחד 1.	2007 תב	64.4	−223	−10.0	−143
מטוויות מאוחד 5.	990	1.0	−10	−1.0	−581
ויסלנר 1.0	1730	479	−34	−1.9	−856
ויסלנר 5.0	1020	140	−36	−3.4	−618
חדרינון 1.0	6280	405	+150	+2.5	+110
זיקית 1.0	1499	2395			−298
זיקית 5.0	980	2978	−9	−.9	−2188
לודזיה 0.1	3000	194			−7.5
לודזיה 0.4	1150	2902			−2596
ליבת 1.0	810	3885			−1743
מיס גליק 1.0	968	821	+16	+1.7	+907
מקס 0.1 במה	3714	155			−55.0
מקס 0.5 במה	1936	1360			−536
עים 1.0	12000	67.0	−250	−2.0	−116
עים 5.0	6050	51.0	−30	−.5	−66.0
עמק 1.0	2883	2599			+833
פולגת א 0.1	3560	335			−187
פולגת ב 0.4	2340	1983	−20	−.9	−1710
פולגון א 0.5	— הפסקת מסחר —				
פרנהד 1.0	2980	678			−458
גיבור סברינה	15700	63.0	−500	−3.1	−144
תעש רוגוזין 1.0	2920	1531	+60	+2.1	+1361

מתכת ומוצריה

אקסניך 5.0	2545	593			+83.0
אורדן 10.0	8060	184	+310	+4.0	+409
אורדן 50.0	6600	15.0	−22	−.3	−15.0
אלקו 1.0	6560 תב	415	+420	+6.8	+485
אלקו 5.0	4240	130	+110	+2.7	+180
כבלים ש	12945	8.0	+615	+5.0	+256
התכוף 1.0	7201	197	+201	+2.9	+110
התכוף 5.0	3650	722	+150	+4.3	+771
התכוף אופציה	3075	373			−275
דיקה 1.0	6100	35.0	+100	+1.7	+13.4
דיקה 5.0	2500 תב	324	−197	−7.3	−556
קומבאות פח 1.0	1977	3720	+60	+3.1	+2333
קומבאות פח 5.0	1580	884			−829
מתכת מרום 1.0	2150	189	+80	+3.9	+216
כבלי ציון 1.0	2260	496	+20	+.9	+260
כבלי ציון 5.0	1069 תב	1272	+59	+5.8	+3075
כבלי ציון אופ 3	595	545	+5	+.9	+255
מודגן 1.0	735	100	+7	+1.0	+100
מודגן אופ א	515		−15	−2.8	−300
קרגני 1.0	940	375	−20	−2.1	−99.0
קרגני 5.0	550	1040	+10	+1.9	+640
נחושתן 0.1	27500	68.0			−7.0
נחושתן 0.5	10278	252	+200	+2.0	+149
פקר פלדה 1.0	13861	291			−252
קרגל 1.0	1395	1850			+160
קרגל 5.0	713	1885	+12	+1.7	+1915
קליל 1.0	5010	326	+50	+1.0	+577
קליל 5.0	2610	232			+68.0
שלדות 5.0	2400	400	−118	−4.7	−400
תעשיות לכיש 1.0	— הפסקת מסחר —				
תעשיות לכיש 5.0	— הפסקת מסחר —				

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

אלביט 3.0	340500	15.0	−4500	−1.3	−21.0
אלקו 0.1	7035 תב	99.0	−750	−9.6	−186
אלקו 0.25 ש	3080	131	+130	+4.4	+779
אלקו 0.25 מ	3163		−40	−1.3	−124
אלקטרה 0.1	18200	42.0			−2.0
אלקטרה א 0.5	9950	262	+100	+1.0	+140
אלרון 3.0	260000	10.0	−3000	−1.1	−12.0
ארית 0.02שה	27200	45.0	−300	−1.1	−67.0
כלל העש אלקטר	1730 תב	2468	−198	−10.3	−9774
סמקוניקס 1.0	1910	250			−412
סמקוניקס 5.0	1200	848	−20	−1.6	−1076
פריכונגר 1 ש"ח	467	1475			−854
פריכונגר 5 ש"ח	274	753			−575
ציקלון 1.0שה	2290	348	+40	+1.8	+348
ציקלון 5.0שה	1050 *	838	−50	−4.6	−2163
* ביצוע חלקי 94.50%					
קנטסון אזלד 1.	5340	100			−100
קנטסון אזלד 5.	3360		+60	+1.8	+200
ת.א.ת. 1.0	3102 תב	285	−198	−6.0	−400
ת.א.ת. 5.0	1200	459			−84.0
ת.א.ת. אופ 1	10800		−200	−1.8	−50.0
תדיראן 1.0	6534 תב	460	+594	+10.0	+858

מוצרי בניה

א.י.ם.בלל בנין 1.	760	1699	+16	+2.2	+2641
א.י.ם. אוספניה א	410	6701	+20	+5.1	+3593
א.י.ם. אג"ח סד א	95.0	37670	−5	−.5	−27200
אלקול 5.0	15000	614			−473
אקרשטיין 1.0	1810	533	−50	−2.7	−241
אקרשטיין 5.0	1385	650	−5	−.4	−137
בטון תדיר 1.0	— הפסקת מסחר —				
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר-טן 1.0	1150	559	−50	−4.2	−541
בר-טן 5.0	362	82.0	+12	+3.4	+296
פרומאסבסט 1.0	— הפסקת מסחר —				
פרומאסבסט 5.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ל.מ. 1.0	850	494	−25	−2.9	−494
מ.ל.מ. 5.0	556		+1	+.2	+30.0
מגדל השק בתעש	5250	80.0	+200	+4.0	+67.0
מזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מזאיקה ולפמן 5	12750				−72.7

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	— הפסקת מסחר —				
אליאנס ב 200.0	2798	586			+247
גל תעשיות 1.0	12500	50.0	+400	+3.3	+42.0
גל תעשיות 5.0	6630	48.0	−20	−.3	−48.0
דקסטר 1.0	3452	128	+2	+.1	+74.0
רשפים 0.1	4900	61.0	+200	+4.3	+176
רשפים 0.5	1080	374	−5	−.5	−349
חיפה כימיקל 10.0	588	8852	−29	−4.7	−19598
מכע ש	58400	153	−401	−.7	−208
ליפסקי 1.0	1900	311			−61.0
ים המלח 0.1	4400	2510			−1275
מכתשים 10.0	623	13812	+5	+.8	+17880
מקסימה 1.0	6800				
מקסימה 5.0	3000	35.0	+11	+.4	+17.0
נקה כימיקל 1.0	3400	198			−183
סנו 1.0	12951	212	+600	+4.9	+419
סנו 5.0	9400	63.0	+250	+2.7	+85.0
קום כימיקל 1.0	6500	52.0	−220	−3.3	−52.0
ת.ג.ל. 1.0	5999	234			−3.0
ת.ג.ל. 5.0	4655 *	124	−245	−5.0	−130
* ביצוע חלקי 52.00%					
תיא 5.0	9051	19.0	+51	+.6	+14.0
פרוטרום 10.0	12700	91.0			+38.0
תרד א 5.0	6900	205	+264	+4.0	+40.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	6300	116	−100	−1.6	−156
דפרון 5.0	3870	73.0	−80	−2.0	−61.0
ת.ב.ג.ד. 1.0	17711	492			−107
1.0	4420	95.0	−80	−1.8	−65.0
לבידי אשקלון 1.	550	8526			−855
לבידאשקלון אופ1	856	3183	+40	+4.9	+5556
מולט ב 0.5	27900	5.0			−2.0
מפעלי ניר 10.0	215000	17.0			−13.0
סקאנדיה 1.0	3023	355	+1		+60.0
רים 0.1	5020	201	+40	+.8	+198
רים 0.4	2798 תב	608	+178	+6.8	+1235
תעל ב 0.2	15500	124	+300	+2.0	+82.0

תעשיות שונות

אגרין 1.0	4494 תב	265	−300	−6.3	−280
אגרין 5.0	2200	278			−2.0
חבישה יזד 1.0	10200	78.0	−50	−.5	−55.0
פולק כ"ד 1 ש"ח	7449	206			−125
פולק כ"ד 5 ש"ח	4799	60.0	−50	−1.0	−410

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6400	57.0	+40	+.6	+36.0
כור בכ' 1.0	5270000	.1	+10000	+.2	+.3
כלל תעשיות 1.0	1225	5403			−1953
מאגרי טכנולוגיה	459	2388	+19	+4.3	+4996

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמניק ש	4635	388	+50	+1.0	+513
אידיבי פתוח 2.0	3750	1659			−1166
אינקובה 0.1	1805	346	+20	+1.1	+784
אינקובה 0.5	895 תב	2030	+55	+6.6	+4722
אלגר ש	9500	120	−250	−2.6	−251
אלגר מ	9801	20.0			−17.0
אלרן ש	3010	1941			−835
אלרן מ	3308 קו		+158	+5.0	+543
אמיפר בכ' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	275	3568	−5	−1.8	−980
אפיק 5.0	186.0 תב	7657	−15.0	−7.5	−7877
גולת השקעות 1 ש	1410	345	+22	+1.6	+279
חברה לישראל 1 ש	8740	826	+47	+.5	+82.0
חברה לישראל 5 ש	6000	332			−359
ולפסון 0.1	108500	.9	+1500	+1.4	+.9
ולפסון 1.0 ש	24600	92.0			+23.0
אמבא א 0.5	14200	144	+400	+2.9	+16.0
פועלים השק ש	5395	1086	+65	+1.2	+1478
לאומי השק 0.1	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט השק ש	2140	4866			+56.0
מזרחי השק ש	14670	72.0	−30	−.2	−35.0
מור השק אגח 124	10051				
חירון 1.0	— הפסקת מסחר —				
חירון 5.0	— הפסקת מסחר —				
ישום החזקות בעמ	267	14243	−3	−1.1	−29804
יצוא ש	9400	201			−162
ירדן א 0.1	3591 סק		+171	+5.0	+1221
כלל ישראל 10.0	800	4654			−6130
כלל ישראל 50.0	658	760			−1535
לנדקו 0.1	6651 מו		−350	−5.0	−154
לנדקו 0.5	2295	460			−279
מגור 0.1	789	1059	+1	+.1	+26.0
מגור א 0.5	419	1250			−101
עץ השק ב 0.1	3840	112	−60	−1.5	−47.0
עץ השק ג 0.5	1900	280			+148
פז השק ש	6500	161			−67.0
פמה א 0.1	9286	94.0	+180	+2.0	+21.0
פמה 0.5	6000	327			−90.0
פריון ב 2.5	3729	480	+177	+5.0	+1392

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	466	5816	−1	−.2	−1626

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	3065	583	−40	−1.3	−195
דלק חיפושים5.0	1705	1180	+65	+4.0	+800
דלק נפט אופ 2	980	600	+39	+4.1	+102
פז חיפושי נפט	14640	22.0			+4.0
מראיל 1.0	1880	365			−10.0
מראיל 5.0	1328	730			−430
י.ו.א.ל. 5.0	2100	1995	+60	+2.9	+1662
מ.נ.ג. 1.0	3100	90.0	+100	+3.3	+623
מ.נ.ג. 5.0	1400	1368	+21	+1.5	+818
פראיל ב 0.3	5225 *	100	−275	−5.0	−122
* ביצוע חלקי 81.90%					
צפון אמר נפט 1.	288	4926	−7	−2.4	−4591
צפון אמר נפט 5.	184.0	8502	−10.0	−5.2	−8456
נפטא ש	1580000				−1.0

נסחרות במט"ח

גוית מ	220		−2	−.9	−200

שערי מטבע חוץ ביום 15.9.86

המטבע	תשינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	−0.005	1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.52	1.4773	1.4957	1.4768	1.4952	1.4778	1.4964	1.4869
1 מארק גרמני	+0.012	0.71	0.74	0.71	0.74	0.71	0.74	0.7224	0.7314	0.7224	0.7314	0.7228	0.7318	0.7264
1 ליש"ט	+0.026	2.15	2.25	2.16	2.26	2.15	2.26	2.1945	2.2219	2.1938	2.2211	2.1959	2.2236	2.2088
1 פרנק צרפתי	+0.004	0.21	0.23	0.21	0.23	0.21	0.23	0.2208	0.2236	0.2209	0.2237	0.2209	0.2237	0.2220
100 ין יפאניים	+0.007	0.94	0.98	0.94	0.98	0.93	0.96	0.9551	0.9670	0.9558	0.9678	0.9541	0.9661	0.9602
1 גולדן הולנדי	+0.011	0.63	0.66	0.63	0.66	0.62	0.66	0.6394	0.6473	0.6394	0.6474	0.6404	0.6484	0.6438
1 פרנק שוויצרי	−0.020	0.88	0.92	0.88	0.92	0.87	0.92	0.8932	0.9043	0.8918	0.9029	0.8939	0.9052	0.8984
1 כתר שוודי	+0.002	0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2139	0.2166	0.2140	0.2167	0.2140	0.2167	0.2152
1 כתר נורבגי	+0.003	0.20	0.21	0.20	0.21	0.19	0.21	0.2030	0.2046	0.2020	0.2045	0.2020	0.2045	0.2033
1 כתר דני	+0.001	0.19	0.20	0.19	0.20	0.18	0.20	0.1907	0.1931	0.1908	0.1932	0.1906	0.1930	0.1919
1 מארק פיני	+0.004	0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3009	0.3046	0.3008	0.3046	0.3008	0.3046	0.3028
1 דולר קנדי	−0.002	1.05	1.10	1.05	1.10	1.04	1.10	1.0655	1.0788	1.0643	1.0776	1.0654	1.0788	1.0726
1 דולר אוסטרלי	+0.007	0.87	0.96	0.89	0.96	0.89	0.96	0.9241	0.9356	0.9235	0.9350	0.9239	0.9355	0.9298
1 ראנד דר"א	+0.009	0.41	0.49	0.38	0.64	0.40	0.55	0.6360	0.6439	0.6365	0.6444	0.6376	0.6456	0.6412
10 פרנקים בלגיים	+0.006	0.34	0.36	0.34	0.36	0.33	0.36	0.3453	0.3496	0.3489	0.3532	0.3489	0.3533	0.3507
10 שילינגים אוסטריים	+0.017	1.01	1.06	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0270	1.0398	1.0280	1.0409	1.0278	1.0407	1.0333
1000 לירות איטלקיות	+0.019	1.02	1.08	1.03	1.09	1.02	1.09	1.0471	1.0602	1.0475	1.0605	1.0482	1.0614	1.0532
1 ECU	+0.024	—	—	—	—	—	—	1.5167	1.5356	1.5184	1.5374	—	—	1.5263
1 דינר ירדני	−0.019	4.20	4.46	4.06	4.34	4.18	4.42	—	—	—	—	—	—	4.2332
10 לירות לבנוניות	−0.041	—	—	0.33	0.35	0.30	0.40	—	—	—	—	—	—	0.3149
1 לירה מצרית	−0.005	0.75	0.83	0.74	0.79	0.76	0.81	—	—	—	—	—	—	0.8081

דולר יציג 1.4869 סל 1.4928

שערי אגרות חוב

הסדרה	השער	השינוי בנקי
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	552780.0	
ש4002	519415.0	
ש4003	525302.0	
ש4004	500000.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.78%		
4101	308.3	−1.7
ק-302 תשואה 3.94%		
4102	119.9	+.1
4103	115.1	
4104	111.3	
ק-321 תשואה 4.78%		
4201	102.3	
4202	100.4	+.1
4203	98.4	+.1
4204	94.9	+.1
4205	93.0	+.1
4206	91.2	+.1
	90.8	+.1
4301	109.5	+1.0
4302	110.5	−.5
ק-341 תשואה 4.16%		
4303	107.3	
4304	105.6	+.1
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק-201א' תשואה 2.82%		
ש3601	33504.0	−105.0
ק-201ב' תשואה 2.79%		
ש3602	30916.0	−51.0
ק-202א' תשואה 1.44%		
ש3603	30254.0	+894.0
ק-202ב' תשואה 2.44%		
3604	26166.0	−109.0
ק-203א' תשואה 2.54%		
ש3605	24268.0	+22.0
ק-203ב' תשואה 2.56%		
ש3606	22827.0	+12.0
ק-203 ג' תשואה 2.53%		
ש3607	21258.0	+20.0
ק-203ד' תשואה 2.50%		
ש3608	20141.0	+43.0
ק-204 א' תשואה 2.45%		
ש3609	19223.0	+10.0
ק-204 תשואה 2.36%		
ש3610	17404.0	+9.0
ש3611	16815.0	+9.0
ש3612	16328.0	+9.0
ק-205 תשואה 2.57%		
ש3613	15221.0	+8.0
ש3614	14610.0	+8.0
ש3615	13488.0	+7.0
ש3616	12347.0	+6.0
ק-206 תשואה 2.64%		
ש3617	11839.0	+6.0
ש3618	11234.0	+6.0
ש3619	10337.0	+6.0
ק-207 תשואה 2.69%		
ש3620	9744.0	+5.0
ש3621	9256.0	+5.0
ש3622	8346.0	+5.0

הסדרה	השער	השינוי בנקי
ק-208 תשואה 2.60%		
ש3623	7872.0	−20.0
ש3624	7412.0	−20.0
ק-209 תשואה 2.75%		
ש3625	6718.0	+3.0
ש3626	6214.0	+3.0
ש3627	5762.0	+3.0
ק-210 תשואה 2.80%		
ש3628	5289.0	+2.0
ש3629	5057.0	+3.0
ש3630	4780.0	+3.0
ק-211 תשואה 2.80%		
ש3631	4391.0	−43.0
ש3632	4135.0	−41.0
ש3633	3905.0	−40.0
ק-212 תשואה 2.59%		
3634	3483.0	+22.0
ש3635	3294.0	+21.0
ש3636	3173.0	+21.0
ק-213 תשואה 2.77%		
ש3637	2947.0	+13.0
ש3638	2743.0	+11.0
ש3639	2511.0	+11.0
ק-214 תשואה 2.97%		
ש3640	2042.0	−23.0
ש3641	1806.0	−20.0
ק-215 תשואה 2.86%		
3642	1626.0	−14.0
ש3643	1411.0	−12.0
ק-216 תשואה 2.88%		
3644	1256.0	−8.0
3645	1133.0	−7.0
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.24%		
3701	909.3	+6.5
ק-232 תשואה 4.27%		
3702	694.3	+17.9
ק-233 תשואה 4.63%		
3703	599.9	−8.7
3704	513.4	−7.5
ק-251 תשואה 4.78%		
3751	275.7	−3.7
ק-252 תשואה 4.41%		
3752	110.3	+.3
3753	105.9	+.3
ק-253 תשואה 4.82%		
3754	95.8	−.1
3755	92.1	−.1
3756	88.8	−.1
3757	87.1	−.1
3758	85.4	
3759	85.0	−.1
ק-271 תשואה 4.75%		
3826	97.4	+.1
3827	95.5	+.1
3828	92.1	+.1
3829	90.2	
3830	88.4	
3831	88.1	+.1
3901	96.7	
3902	98.0	
ק-291 תשואה 4.67%		
3903	97.7	+.8
3904	96.0	+.8

הסדרה	השער	השינוי בנקי
4% מלווה פיתוח (90% הצמדה)		
ש3113	243700.0	
ש3114	234900.0	
ש3115	234300.0	+200.0
ש3116	223200.0	+200.0
ש3117	233800.0	+200.0
ש3118	226000.0	+500.0
4%-6%-7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	194200.0	+200.0
ש3202	196000.0	+1600.0
ש3203	195000.0	+1500.0
ש3204	189301.0	+1000.0
ש3205	186950.0	
ש3206	182660.0	
ש3210	178951.0	
ש3211	176000.0	
ש3212	171712.0	+700.0
ש3213	164400.0	
ש3214	163000.0	+3500.0
6%		
ש3501	161599.0	
ש3502	158300.0	
ש3503	143400.0	
ש3504	140300.0	
ש3505	136500.0	
7%		
ש3521	135700.0	
ש3522	130000.0	
ש3523	122500.0	
ש3524	122000.0	−500.0
ש3525	121400.0	+1300.0
ש3526	119200.0	−1000.0
ש3527	117400.0	
ש3528	114000.0	−300.0
ש3529	113700.0	
ק-704 תשואה 3.47%		
ש3530	111366.0	−374.0
ש3531	111053.0	−394.0
ש3532	107801.0	−383.0
ש3533	107620.0	−408.0
ש3534	101491.0	−386.0
ק-705 תשואה 3.10%		
ש3535	106892.0	+57.0
ש3539	100690.0	+55.0
ק-706 תשואה 3.40%		
ש3536	106158.0	−353.0
ש3537	106040.0	−353.0
ש3538	99808.0	−334.0
ש3540	99589.0	−349.0
ש3541	96228.0	−336.0
ש3542	96070.0	−351.0
ש3543	91384.0	−335.0
ק-707 תשואה 3.28%		
ש3544	91727.0	+50.0
ש3546	89453.0	+49.0
ש3547	89254.0	+49.0
ש3548	89155.0	+49.0
ש3550	84486.0	+46.0
ש3551	84159.0	+46.0
ק-708 תשואה 3.30%		
ש3545	89205.0	+49.0
ש3549	84251.0	+46.0
ש3552	77314.0	+43.0
ש3554	77151.0	+43.0
ש3555	77151.0	+43.0
ק-709 תשואה 3.60%		
ש3553	76344.0	−319.0

הסדרה	השער	השינוי בנקי
ש3571	66119.0	−309.0
ק-710 תשואה 3.50%		
ש3556	73166.0	+40.0
ש3558	73041.0	+40.0
ש3559	70457.0	+38.0
ש3560	66663.0	+36.0
ש3561	66477.0	+36.0
ק-711 תשואה 3.45%		
ש3557	73707.0	+41.0
ש3572	66973.0	+37.0
ק-712 תשואה 3.40%		
ש3573	66689.0	+37.0
ש3574	61494.0	+34.0
ש3577	61427.0	+34.0
ש3578	56747.0	+31.0
ק-713 תשואה 3.54%		
ש3575	61060.0	−48.0
ש3576	60889.0	−48.0
ש3579	56183.0	−47.0
ק-714 תשואה 3.29%		
ש3580	52650.0	−200.0
ש3581	49960.0	−183.0
ש3582	46086.0	−174.0
ש3583	42824.0	−167.0
ק-715 תשואה 3.30%		
ש3584	40710.0	−164.0
ש3585	38593.0	−160.0
ש3586	34943.0	−149.0
ש3588	34889.0	−152.0
ק-716 תשואה 3.34%		
ש3587	34979.0	−209.0
ש3591	31869.0	−195.0
ש3592	31833.0	−196.0
ש3593	31780.0	−196.0
ק-717 תשואה 3.35%		
ש3589	31803.0	+17.0
ש3594	30314.0	+16.0
ש3596	28965.0	+16.0
ש3597	25865.0	+15.0
ק-718 תשואה 3.25%		
ש3590	31784.0	−88.0
ש3595	30282.0	−86.0
מלוות אחים (100% הצמדה)		
81 סד' 3	101.8	−.2
157	109.5	
82	99.0	−1.0
1	99.3	
5% מלווה פיתוח ומדינה (בסדרה צמודה)		
ש2001	130650.0	+450.0
ש2002	130400.0	+200.0
ש2003	125450.0	+100.0
ש2004	125900.0	+250.0
ש2005	118300.0	+300.0
ש2006	118100.0	+350.0
ש2007	115650.0	+200.0
ש2008	114600.0	+500.0
ש2009	116250.0	
ש2010	115700.0	+100.0
ש2011	113300.0	+300.0
ש2012	111700.0	+100.0
ש2013	113000.0	+100.0
ש2014	110050.0	+200.0
ש2015	109500.0	+100.0
ש2016	110400.0	
ק-108 תשואה 3.50%		
ש2017	108611.0	+60.0
ש2019	108304.0	+59.0
ש2020	105133.0	+56.0

הסדרה	השער	השינוי בנקי
ק-109 תשואה 3.30%		
ש2018	109616.0	−141.0
ש2021	106065.0	−154.0
ק-110 תשואה 1.97%		
ש2022	102000.0	+47.0
ק-111 תשואה 3.10%		
ש2023	103691.0	+56.0
ק-112 תשואה 3.18%		
ש2024	96698.0	+52.0
ש2027	93245.0	+50.0
ש2031	86283.0	+47.0
ק-113 תשואה 3.45%		
ש2025	96723.0	−142.0
ש2026	96401.0	−142.0
ק-114 תשואה 3.40%		
ש2028	93296.0	−536.0
ש2030	88698.0	−533.0
ק-115 תשואה 3.43%		
ש2029	88097.0	−102.0
ש2033	81034.0	−104.0
ש2035	74354.0	−100.0
ק-116 תשואה 3.37%		
ש2032	86404.0	−187.0
ש2034	81601.0	−184.0
ש2036	74879.0	−176.0
ק-117 תשואה 2.96%		
ש2037	71520.0	+38.0
ש2052	60028.0	+32.0
ק-118 תשואה 3.17%		
ש2038	71636.0	+38.0
ש2040	68965.0	+37.0
2051	65231.0	+35.0
ק-119 תשואה 3.20%		
ש2039	68483.0	+383.0
ש2041	64810.0	+373.0
ק-120 תשואה 3.16%		
ש2053	60045.0	+32.0
ק-121 תשואה 3.05%		
ש2054	55277.0	+30.0
ש2056	51141.0	+23.0
ש2058	48016.0	+26.0
ש2060	44283.0	+23.0
ק-122 תשואה 3.26%		
ש2055	55297.0	−131.0
ש2057	52814.0	−121.0
ש2059	48000.0	−113.0
ק-123א תשואה 2.60%		
ש2061	34076.0	+18.0
ק-123ב תשואה 1.35%		
ש2062	32468.0	+16.0
ק-123ג תשואה 0.85%		
ש2063	31565.0	+15.0
חילים		
ש18	102.0	
ש19	100.9	14/09/86
ש20	101.8	−1.0
ש21	101.0	
ש22	103.0	+1.1
ש23	93.0	
ש24	91.9	10/09/86
ש25	92.3	
ש26	91.3	14/09/86
ש27	89.1	14/09/86
ש28	88.0	−.5
ש29	90.7	14/09/86
ש30	95.2	
ש31	97.1	
32	90.8	+2.1
33	95.0	14/09/86

הסדרה	השער	השינוי בנקי
2	88.2	08/09/86
34 מר"ג	101.0	
מר"ג 1א	100.0	−.7
אגרות חוב בלתי מובטחות במטבע		
אמפל ב	100.0	07/08/86
ישראל 11	97.1	+.4
ישראל 12	97.1	+.5
ישראל 13	97.7	+2.8
ישראל 14	95.6	+1.7
מבנ ש 24	85.9	−1.3
מבנ ש 25	89.9	
מבנ ש 26	84.9	+84.9
מבנ ש 28	87.7	+.8
מבנ ש 30	85.7	+1.2
מימון 1	85.8	14/09/86
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
ק-601 תשואה 9.23%		
סד' 2501	152.4	−.8
סד' 2502	149.7	−.8
סד' 2503	144.9	−.8
ק-602 תשואה 9.30%		
סד' 2504	144.1	−.8
סד' 2505	138.5	−.8
ק-603 תשואה 9.35%		
סד' 2506	133.7	−.8
סד' 2507	129.0	−.8
ק-604 תשואה 8.50%		
סד' 2508	100.2	−.3
שיקלי-צמוד דולר ריבית קבועה		
ק-901 תשואה 9.60%		
7001	225.9	−4.4
7002	218.8	−4.3
ק-902 תשואה 9.55%		
7003	209.4	+1.1
7004	192.8	+1.1
ק-903 תשואה 9.10%		
7005	182.3	−.6
ק-904 תשואה 9.45%		
7006	170.1	−.6
ק-905 תשואה 9.53%		
7007	158.1	+.6
7008	150.2	+.6
ק-906 תשואה 9.20%		
7009	152.0	−.5
ק-907 תשואה 9.50%		
7010	142.1	−.4
ק-908 תשואה 9.55%		
7011	134.0	−.9
7012	129.3	−.8
ק-909 תשואה 9.50%		
7013	122.3	−.3
ק-910 תשואה 9.55%		
7014	106.2	−.4
ק-911 תשואה 9.60%		
7015	88.0	−.3
7016	90.1	−.3
7017	89.2	−.3
7018	89.0	−.3
7019	89.4	−.3
7020	89.2	−.3
7021	88.4	−.3
7022	88.0	−.3
ק-951 תשואה 9.67%		
7201	85.9	−.3
7202	84.3	−.3
7203	84.1	−.2
7204	84.4	−.3
7205	84.5	−.3

הסדרה	השער	השינוי בנקי
שיקלי צמוד דולר ריבית משתנה		
ק-801 תשואה 3.20%		
ש6101	11854.0	−146.0
ק-802 תשואה 3.75%		
ש6102	6964.0	−93.0
ק-803 תשואה 3.70%		
ש6103	6306.0	−71.0
ק-804 תשואה 3.80%		
ש6104	5780.0	−97.0
ש6105	5478.0	−92.0
ק-805 תשואה 3.74%		
ש6106	5324.0	−18.0
ש6107	5125.0	−17.0
ק-806 תשואה 4.20%		
ש6108	3589.0	−12.0
ש6109	3411.0	−12.0
ש6110	3351.0	−11.0
ק-807 תשואה 4.00%		
ש6111	2837.0	−9.0
ש6112	2751.0	−9.0
ק-808 תשואה 4.25%		
ש6113	1819.0	−5.0
ק-821 תשואה 4.70%		
ש6151	719.6	+2.4
ש6152	689.1	+2.4
ק-822 תשואה 4.82%		
ש6153	599.8	−12.1
ש6154	589.1	−11.9
ק-823 תשואה 4.81%		
ש6155	380.3	−6.8
ק-824 תשואה 4.69%		
ש6156	318.1	−.1
ק-825 תשואה 4.64%		
ש6157	232.9	−.5
ש6158	220.7	−.4
ק-826 תשואה 4.60%		
6159	187.0	−.6
ק-827 תשואה 4.65%		
6160	174.6	−.4
6161	168.6	−.3
ק-828 תשואה 4.70%		
6162	151.6	−.7
ק-829 תשואה 4.67%		
6163	141.2	−.1
6164	135.2	−.1
ק-830 תשואה 4.70%		
6165	126.8	−.3
ק-831 תשואה 4.76%		
6166	120.6	−.3
6167	117.9	−.3
6168	116.1	−.3
ק-832 תשואה 4.65%		
סד 6169	110.2	−.4
ק-833 תשואה 4.64%		
6170	103.8	
ק-834 תשואה 4.55%		
6171	74.3	−.3
6172	73.2	−.3
ק-851 תשואה 4.80%		
6801	80.8	−.4
אגרות צמודות מטבע-חוץ		
אל-אופ 86	762.0	−17.0
אלביט 85	283.3	
אלתא 85	— הפסקת מסחר	
אלסנס 83	— הפסקת מסחר	
כוריסקו 85	709.0	+1.0
תדיראן 84	95.6	−.2
תדיראן 85	400.0	
השבה 5	191.5	

בנק לאומי – אין שיפור ברווחיות

רווח לפני מס במחצית הראשונה של 86 – 73.5 מיליון שקל
רווח נקי – 16.8 מיליון שקל
מבנה עמלות מעוות והמשך שימוש הממשלה בפקדונות הבנקים למימון התקציב גרמו לרווחיות נמוכה למרות ההתייעלות

מאת יואב יצחק

פיקוח המחירים, שבא לידי ביטוי בעיקר בעמלות הנמוכות שמשלם הלקוח לבנקים המסחריים, היה בין הגורמים העיקריים לשחיקה ברווחיות בנק לאומי במחצית הראשונה של 1986: כך אמר יו"ר דירקטוריון בנק לאומי, אלי הורוביץ במסיבת עיתונאים שערך הבנק, לרגל הצגת הדוחות הכספיים למחצית השנה שהסתיימה ביוני 1986. מהדוחות עולה, כי הרווח הנקי המתואם של הבנק בתקופה האמורה הסתכם ב־16.8 מיליון ש"ח בהשוואה ל־19.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה ריאלית של 12.5%. ההון העצמי הסתכם ב־1,203 מיליון ש"ח לעומת 1,175 מיליון ש"ח ביוני 1985 – גידול ריאלי בסך 2.4% בלבד.

לדברי אלי הורביץ, הירידה ברווחיות הבנק משקפת עמלות מעוותות כתוצאה מהמשך הקפאת המחירים במשק וכתוצאה מתמחיר מעוות שלא ניתן עתה לשינוי עקב עמדתו של בנק ישראל.

הורוביץ הלין על כך, שבנק ישראל הקים ועדות שהמליצו לתקן את המעוות בעניין העמלות, אולם בפועל לא נעשה דבר. עדיין, הדגיש הורוביץ, יותר ממחצית הרווח של הבנק, מקורו ב־4 אחוזים מנכסי הבנק. לגבי העתיד טוען הורוביץ כי "רק אם ישנו השלטונות את יחסם לבנקאות ניתן יהיה ליצור תפניה בעניין הרווחיות".

לדבריו, בלימת האינפלציה חייבה את הבנק להערך מחדש ולקבוע אסטרטגיה ארוכת טווח, שעיקרה ביסוס הפעילות על רווחיות ולא על גודל כפי שהיה בעבר.

מנכ"ל הבנק, מרדכי איינהורן, הצביע על המגמה המדאיגה לדבריו המסתמנת ברווחיות הבנקים. לדבריו, שיפור הרווחיות כתוצאה מהגדלת נפח העסקים, ההתייעלות והחיסכון בהוצאות – קוזז על־ידי הגידול בהפרשות לחובות מסופקים וירידת המרווחים הפיננסיים.

איינהורן ציין כי בנק לאומי פיתח כלים חדשים שיענו על צרכי הלקוח בתקופת יציבות מחירים:

● הבנק החל לספק הלוואות ולקבל פקדונות לטווח ארוך בריבית שקלית נומינלית.

● בנק לאומי הגדיל את האשראי הצרכני ללקוחות פרטיים ואת האשראי לעסקים קטנים.

שינוי זה התחייב מהאופציה שנפתחה בפני חברות לגיוס הון במסגרת אג"ח רפורמה והאפשרות שנוצרה בשוק הכספים לגיוס הון ישיר על־ידי פירמות באמצעות הנפקת אגרות חוב.

בהתייחסו לרפורמה המוצעת על־ידי משרד האוצר אמר איינהורן, כי "הרפורמה עדיין בחיתוליה וכי לא נוצרו הכלים שבעזרתם ישקיעו משקיעים יותר והציבור ישתתף בשוק זה". הפעילות בשוק הכספים נעשית היום ברובה הגדול על־ידי קופות גמל ומשקיעים מוסדיים אחרים הנתונים לפיקוח בנק ישראל באמצעות הוראות הנזילות. לדעת איינהורן, יש לבצע רפורמה בשוק הפיננסי כולו ולשחרר חלק מ־75 אחוז מכספי תכניות החיסכון וקופות הגמל, המופקדים כיום בצורה ישירה או עקיפה במשרד האוצר ובבנק ישראל.

בנק לאומי החליט על ביצוע שורה של שינויים שתכליתם להבריא את שוק ההון ולהגביר את הפיקוח הציבורי עליו ולמנוע ניגודי אינטרסים בין הבנק ללקוחותיו:

★ הפרדת הייעוץ במניות ואגרות החוב מן הבנק

הייעוץ בהשקעות במניות יועבר במלואו לחברה־הבת "ניירות ערך והשקעות" אשר תנוהל באופן עצמאי ובלתי־תלוי. לדירקטוריון שלה יצורפו נציגי ציבור. לחברה 9 סניפים ועד סוף השנה יגיעו ל־12 סניפים.

★ העברת קרנות הנאמנות לגוף בלתי תלוי

לקרנות הנאמנות יתמנה נאמן חיצוני שאינו בנק ואינו תלוי בבנק לאומי, לשם יצירת הפרדה מוחלטת בין תפקיד הנאמן לבין מנהל הקרן.

★ קופות גמל – ניהול השקעה נפרד

בנק לאומי מתכנן מערך שיאפשר ניהול נפרד של קופות הגמל, תוך מסירת הפיקוח לנאמן חיצוני.

★ צמצום פעילות נוסטרו

הבנק יפסיק לסחור בשוק המניות על חשבונו הוא, פרט להשקעות קבועות ולפעולה בהתאם לכללי הבורסה כיוצר ומייצב שוק.

★ צמצום השקעות לא בנקאיות

במטרה להפנות חלק מההון המושקע כיום בהשקעות לא בנקאיות לפעילות בנקאית־פיננסית.

★ הידוק הפיקוח

דירקטוריון הבנק אימץ נוהל דירקטוריון הדה המגדיר את דרכי פעולת הדירקטוריון וועדותיו. הנוהל אף מרחיק לכת, בנקודות מסויימות, מדריכת הפיקוח על הבנקים, עליו הוא מתבסס.

הורביץ: אסטרטגיה ארוכת טווח
אלי הורביץ

איינהורן: מגמה מדאיגה ברווחיות
מרדכי איינהורן

אושרה מועצת מנהלים חדשה ל„כור", בראשות ארנון גפני

מאת חיים ביאור

הוועדה המנהלת של חברת העובדים אישרה אתמול את מועצת המנהלים החדשה של קונצרן „כור". הרשימה אינה כוללת את שמותיהם של שכת נציגי העובדים במועצת המנהלים, מאחר שאלה עדיין לא הומלצו.

ארנון גפני אושר כיושב ראש מועצת המנהלים. גפני (54) כיהן בעבר כנגיד בנק ישראל, כמנהל אגף התקציבים וכמנכ"ל האוצר ומאז 1963 הוא משמש סגן יו"ר מועצת המנהלים של בנק כללי.

יתר חברי מועצת המנהלים של „כור" שאושרו אתמול הם: ישעיהו גביש והמשמש מנכ"ל הקונצרן, אבי אולשנסקי, עו"ד רות אורן, גרשון ריזה, פרופ' צבי זוסמן, פרופ' צ'דלס ספירו, יהושע כץ, רענן נעים ושלמה סופר.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו מסר כי רשימת המועמדים ל„כור" נקבעה על פי העקרון שיו"ר מועצת המנהלים ישמש יו"ר לא פעיל ולא יהיה עובד התאגיד.

הוועדה המנהלת אישרה את צירופם של אבינועם רהן ופרופ' אהרון יורן למועצת המנהלים של בנק הפועלים, בעקבות פרישתם של גיורא גזית ודב גולן („צביקי") ממועצת המנהלים. יוסף שרון מונה למועצת המנהלים של „הכנה".

בחברת העובדים טרם מינו „יורש" למנכ"ל הקואופרציה יהודה חשאי, שאולץ להתפטר בחודש שעבר. בריה הקואופרציה מאגדת את כל רשתות השיווק והאגודות הצרכניות של ההסתדרות ובמבסה חברת העובדים אין מהדרים לבנות לה מנכ"ל חדש, לנוכח הבעיות הקשות שנוצרו בתקופת כהונתו של חשאי. בינתיים מנוהלת ה„ברית" על ידי ועדת ארבעה: בני גאון – מנכ"ל קו אופ הדיבוע הכהול, שמחה רותם – מנכ"ל קו אופ ירושלים, יעקב תודס – מנכ"ל קו אופ זבולון ואריה גלזר – מנכ"ל „הצרכן" חיפה.

ארנון גפני – אושר כיו"ר

הורביץ: הוצאות הממשלה גדלו

הממשלה הוציאה השנה 44 אחוז מהתל"ג, בהשוואה ל־41 אחוז אשתקד ● הכנסות ממסים עלו מ־41 אחוז ב־85 ל־49 אחוז השנה ● דורש ליעד עודף הכנסות על הוצאות, בשיעור 2 אחוזים מהתוצר לרפורמת מס.

מאת מוריה אבנימלך

בצמצום הגרעון הממשלתי מ־1.7 מיליארד דולאר ל־0 הושג למעשה ע"י הגדלת ההכנסות ממסים, בעוד הוצאות הממשלה לא פחתו.

ב־1985 הגיעו הוצאות הממשלה ל־41 אחוז מהתוצר, ואילו השנה הן טיפסו ל־44 אחוז ממנו.

ההכנסות ממסים עלו מ־41 אחוז תוצר ב־1985 ל־49 אחוז השנה. עודף ההכנסות הגיע ל־5 אחוזי תוצר.

נתונים אלו הביא יו"ר בנק לאומי אלי הורביץ במסיבת עתונאים שנערכה אתמול לרגל פרסום הדו"חות החצי שנתיים של הבנק.

הורביץ טען כי הממשלה עושה שימוש לא נכון בכלי פיסקלי, וקרא לבצע רפורמה במסים לאלתר, והחזרת 5 אחוזי תוצר למשלמי המסים).

קו אשראי למחזיקי כרטיס „ויזה"

חברת כ.א.ל. מנפיקת כרטיס האשראי „ויזה" עבור קבוצות בנק לאומי ובנק דיסקונט, הודיעה על הפעלת תוכנית „ויזה עדיף", המאפשרת ביצוע קניות באשראי מתגלגל באמצעות כרטיס „ויזה", כמקובל בעולם.

במסגרת תוכנית זו יעמידו הבנקים לרשות מחזיקי כרטיס „ויזה" קו אשראי אישי ומתמשך. היתרון של התוכנית הוא בסימוס בקו אשראי שיאפשר ללקוח לפרוס את התשלום עבור קניות על פני חודשים רבים וזאת בנוסף ליעד 30 ימי האשראי הינם מהם הוא נהנה בשיטה הרגילה.

פרעון האשראי, עבור קניות ב„ויזה עדיף", יתבצע בשיעורים חודשיים נוחים של 10% (לא פחות מ־100 ש"ח לתשלום), מסכום האשראי שנוצל בלבד. התשלום הראשון יהיה חודש לאחר מועד החיוב הרגיל. הריבית תשולם אחת לרבעון ובשיעור של "פריים" + 1.75% בחודש, כיום, 3% לחודש.

התוכנית מאפשרת פרעון מוקדם, מלא או חלקי, של האשראי שנוצל, בהתאם לבחירתו של הלקוח.

קו האשראי הינו קבוע ומתחדש ומאפשר ללקוח לחזור ולנצל את היתרה העומדת לרשותו, עד לגובה התקרה האישית שנקבעה לו.

מחזיקי כרטיס „ויזה" יוכלו להצטרף לתוכנית „ויזה עדיף" החל מ־19 בחודש, בפניה לסניף הבנק בו מתנהל חשבונם, לשם קבלת קו אשראי אישי.

בנקים וכספים / יואב יצחק

שיפור בעסקי הבנקים למשכנתאות נוכח ההתאוששות במכירת דירות

ההתאוששות המסתמנת במכירת דירות באה לידי ביטוי כבר בדוחות הכספיים של הבנקים למשכנתאות שפורסמו בתחילת השבוע.

בנק מישכן דיווח על גידול בהיקף הפעילות בשיעור של 28.2% בערכים ריאליים ועל גידול ברווח המתואם, שהסתכם במחצית הראשונה של 1986 ב־902 אלף ש"ח, לעומת רווח בסך 300 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. גם בנק „בנייך" פרסם דוחו"ת למחצית הראשונה של 1986, שהצביעו על רווח מתואם בסך 173 אלף ש"ח לעומת 26 אלף ש"ח בתקופה המקבילה.

השיפור בתוצאות העיסקיות של הבנקים למשכנתאות, נובע במידה רבה מההתאוששות המסתמנת מתחילת השנה במכירת דירות לזוגות צעירים, במסגרת מבצעי מכירות שערכו חברות הבניה, ובמסגרת התמריצים שנתן משרד השיכון לזכאים הרוכשים דירות באזורי פיתוח ובישובים מועדפים. הבנקים למשכנתאות מדווחים על עליה חדה של כ־25% בביקוש למשכנתאות חדשות. בבנקים למשכנתאות מעריכים, כי מגמה זו תלך ותתחזק בחודשים הקרובים נוכח היציבות שהושגה במשק, המאפשרת לזכאים ולקונים פוטנציאליים לרכוש דירות ולהיכנס להתחייבויות ארוכות טווח.

חששות מפני עליית הריבית בארה"ב

ההאטה הצפויה בממדי המחירים בארה"ב, והעלייה הצפויה בריבית הבנקאית על פקדונות והלוואות דולריות בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים, מדאיגים את ראשי משרד האוצר. כידוע, חלק גדול מחובות החוץ של מדינת ישראל הינם לבנקים המסחריים ולבנק המרכזי בארה"ב. בשנה שחלפה נרשמה ירידה בריבית הבנקאית, דבר שחסך למדינת ישראל סכום של 220 מיליון דולר על החזר חובות. החשש המועלה עתה הוא, כי עליית הריבית תגדיל את התשלומים בגין ההלוואות, דבר העלול להחמיר את הגרעון במאזן התשלומים בגין ההלוואות, דבר העלול להחמיר את הגרעון במאזן התשלומים.

בנק ישראל מגביר קצב ההנפקות

ההאטה בקצב ההנפקות והיקפן מצד בנק ישראל המסתמנת מתחילת החודש, נובעת מרצונו למחזר את הפדיונות באגרות החוב, ולאפשר לבנקים המסחריים להתכסות באגרות חוב כנגד כספי עודפי כספים שנוצרו אצלם בתוכניות החיסכון ובקופות הגמל שבניהולם.

הבנק המרכזי הנפיק בשבוע שחלף אגרות חוב בסכום של 60 מיליון דולר. אתמול הנפיק הבנק המרכזי אגרות חוב נוספות (שגיא וגליל) בסכום של 33 מיליון דולר.

הנפקות אלה מאפשרות לבנקים לרכוש סחורה בכמויות גדולות נוכח „חובר הכיסוי" שנוצר אצלם, בסך של כ־100 מיליון דולר מהפדיון המוקדם של אגרות החוב שהיה בתחילת החודש („גליל" – סדרות 3603 – 3601) וכתוצאה מפדיונות של מילוות ואג"ח אחרים. בעבר הנפיק בנק ישראל לבנקים אגרות חוב מיוחדות (לא סחירות), אולם עתה – לאור הפסקת ההנפקה המיוחדת – הם נאלצים לרכוש אגרות חוב ישירות בבורסה, או מבנק ישראל במסגרת ההנפקות במקור.

השאננים הפסידו

בתחילת החודש הגיעו לפדיון מוקדם 3 סדרות של אגרות חוב מסוג גליל. מרבית הסחורה הוחזקה בעיקר על־ידי קופות גמל, תוכניות חיסכון ומנהלי קרנות נאמנות.

אלה הגיעו למסקנה כי בתנאים שנוצרו בשוק הכספים כדאי לפרות את אגרות החוב במסגרת „הפדיון המוקדם" וכך אכן עשו. עתה מתברר, כי אותם משקיעים שנהגו בשאננות, ולא ניצלו את האופציה האטרקטיבית – הפסידו כ־5% מכספם בערכים ריאליים. אותן סדרות שחלקן הגדול נפדה כאמור במסגרת הפדיון המוקדם, נסחרות כיום בבורסה בתשואה לפדיון של כ־2.6% בממוצע, תשואה נמוכה ביותר ביחס לאגרות החוב הזהות הנסחרות בבורסה בתשואה לפדיון של כ־4.2% לשנה בממוצע. השווי הכספי של אותן אגרות החוב שלא נפדו הסתכם במועד הפדיון המוקדם (5.9.86), כ־41.7 מיליון ש"ח ואילו עתה הוא מסתכם ב־39.6 מיליון ש"ח. כשמע, השאננים הפסידו סכום כולל של 2.1 מיליון ש"ח.

האוצר מתנגד לתת ל„חיפה כימיקלים" מעמד „מפעל מאושר" להשקעה באחסון

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

במשרד האוצר ישנה התנגדות להעניק מעמד של כפעל מאושר למפעל „חיפה כימיקלים" בעד הסקעה שכבר בוצעה.

מדובר בהשקעה של 10 מיליון דולר שביצע המפעל, בטרם עבר לידי קבוצת אריה גנגר. ההשקעה היתה במתקן אחסון. נושא זה כבר עבר מספר גילגולים. תחילה דחה מרכז ההשקעות את הדרישה להעניק מעמד של מפעל מאושר להסקעה זו אך מאוחר יותר אושר הנושא בועדת עזר מיוחדת בראשות המנכ"ל לשעבר של משרד התעשיה והמסחר יהושע פורר. מכיוון שהנושא אושר רק בוועדת העזר ולא במרכז ההשקעות חייב האישור הסופי גם את חתימתו של סר האוצר.

אגף התקציבים במשרד האוצר בדק את הנשא והמליץ לשר האוצר משה נסים שלא לאשר את ההחלטה הזאת כיוון שמדובר בהשקעה באחסון ולא בהשקעה אשר תורמת להגדלת התפוקה של המפעל. באגף התקציבים טוענים כי אין תקדים להענקת מפעל מאושר כשמדובר בהשקעה באחסון ולכן אין לעשות זאת גם כעת. החלטה בענין זה צפויה לאחר שובו של שר האוצר משה נסים מארצות הברית.

אמפא ת"א — מח' שירות
דרושה
פקידה כתבנית
* השכלה תיכונית — לאחר שירות צבאי
* הדפסה שוטפת בעברית.
* יכולת ניסוח ועריכה.
* יחסי אנוש תקינים ועמידה במצבי לחץ
לפנות בכתב בלבד לטובה בר־זהב אמפא דרך פ"ת 16 ת"א 66181
מכונאי רכב
* נסיון מוכח של 5 שנים
* בעל רשיון נהיגה
נא לפנות למר פיינשטין רחוב המסגר 9 תל־אביב

לחברת תיירות גדולת
דרושים:
* פקידה כתבנית
עברית־אנגלית למישרה מלאה
* שליח אחרי צבא
למישרה מלאה
עדיפות לבעל קטנוע.
נא לפנות: 03-246261

שופר־סל
לסניפי רמת־השרון
דרושות
קופאיות
אין צורך בניסיון קודם — הכשרה תינתן במקום
מועמדות מתבקשות לפנות למנהלי הסניפים במקום
— רח' סוקולוב 48
— רח' אוסישקין 5
אוטובוסים: 24, 48, 525

למלון קונקורד
דרוש
שף
Basel Group Hotels
רשת מלונות בזל
בפרטים לפנות לפטר
טל': 03-659241

לחברה בענף הטקסטיל
דרושה
פקידת יבוא/יצוא
במשרה מלאה.
כישורים: * הדפסה באנגלית ועברית
* ידיעת שפות נוספות — יתרון.
נא להתקשר לטל' 03-223185
בין השעות 14:00—16:00 בלבד.

המועצה המקומית קרית־מלאכי
דרוש
גנן מקצועי
עם נסיון עשיר, הכשרה מקצועית בגינון + הסמכה הגנן יהיה אחראי על טפול הגינון בשכונות מוסדות חינוך בניינים משותפים ועבודות פיתוח.
בדבר פרטים נוספים נא לפנות לראש המועצה טל' 055-81334 או לסגן ראש המועצה מר אמנון חדד טל' 055-84071
יוסי ונונו
ראש המועצה

לחברת יבוא מכוניות
דרושה
בחורה למכירת רכב
* בעלת כושר לניהול משא ומתן
* ידיעת שפה נוספת — עדיף אנגלית
* הבנה טכנית או נסיון קודם — יתרון.
פניות בכתב יד, בפירוט קורות חיים לת.ד. 9083 תל־אביב 61091. נא לציין טלפון להתקשרות.
סודיות מובטחת

דרוש/ה
מנהל/ת בית מלון
מלונות נוכש בישראל
הכישורים: * מעל גיל 35
* בעל נסיון בניהול בתי מלון גם בחו"ל
* רצוי השכלה אקדמאית
* השכלה מלונאית משלמת
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 501 גבעתיים

דרושים
אינסטלטורים
מסגרים
וצנרים
רתכים
בעלי ניסיון של 6 שנות עבודה באזור חדרה
063-35327

למוסד ארצי גדול בשטח המזון
דרושים/ות
1. כלכלן
לניתוח תמחירי ניתוח רווחיות, הכנת דוחות, רווח והפסד ובקרה כלכלית.
* רצוי בעל תואר שני.
* דרושה ידיעה מעבודה על פי.סי.
* בעל ניסיון של 3 שנים לפחות.
* גיל — 35.
2. כלכלן מתחיל
לעבודה שוטפת במחלקה כלכלית.
מועמדים מתאימים העונים לדרישות מתבקשים לפנות בכתב יד ונוך פירוט קורות חיים לת.ד. 26137 ת"א מיקוד 61261 עבור „כלכלן"
סודיות מובטחת

לחברת שקם בע"מ
דרושים
* קונדיטורים
* קצבים
* פועלות אריזה
העבודה באיזור התעשיה חולון
בפרטים נוספים:
אנא פנו לטלפון מספר 806824
לגבי פנינה יצחק

למשרד אדריכלים
דרושה
מזכירה
לשעות 8.00—16.00
5 ימים בשבוע
לטלפן 03-219254

בי"ס חקלאי „כנות"
„נעמ"ת"
דרושים
* איש אחזקה ורכב שרותים טכניים
(אפשרות לפנסיונר מצה"ל)
* מנחה
לחכנת תכניות הדרכה, ותרבות
בדבר פרטים נא לפנות בכתב ת.ד. 9 גדרה.

הדר חברה לבטוח בע"מ
החלטה שתשנה את חייך!
לחברתנו המאופיינת כ„משפחה" גדולה לעובדיה ולסוכניה והידועה ברמת מקצועיותה הגבוהה
דרושים מועמדים
* המעוניינים לפתוח דף חדש בחייהם.
* בעלי מרץ, מעוף, שאפתנות, יוזמה, כושר הבעה ויצירת קשר עם אנשים.
* השואפים להיות עצמאיים.
* הרוצים לקבוע בעצמם את רמת הכנסתם.
* המעוניינים לעסוק בתחום הפתוח אין סוף אפשרויות.
* בני 27 ומעלה, השכלה תיכונית (לפחות) ובעלי משפחה.
אם הינך עונה לדרישות הנ"ל
זו ההזדמנות שלך!
הינך מוזמן להציג את מועמדותך להצטרף לצוות סוכני ביטוח חיים צעיר ודינמי המתמחה בייעוץ פנסיוני ופיננסי.
יש לנו על מה לשוחח!
נא התקשר לתאום ראיון אישי, לטלפון 03-642642
בין השעות 08.00—15.00
ובקש את חנבי דיתי ארד.

קילומי
תעשיות מזון בע"מ
דרושים
1. קניין
בעל נסיון מוכח.
2. מנהל אדמיניסטרטיבי
דרישות התפקיד:
א. הכשרה אקדמאית
ב. יכולת פקוח והפעל צוות עובדים
ג. נסיון מוכח של 4 שנים לפחות
נא לפנות לטלפון (03)256216 לנעמי

הנדסאי
למשרד יועצים
להנדסת חשמל
טלפון 03-241462

למשרדי תמי בתיפורים — דרושה
מזכירה רצינית
משמרת 7:00—15:30
בעלת ידע בהדפסה, בניהול משרד
זקוק למעשילת משוב.
לפרטים לפנות לכתובת 4/03-229325

למוסד ציבורי בתל־אביב
דרושה
פקידה
למרכזיית טלפון
רצוי עם ידע בהדפסה
5 ימים בשבוע מ־8.00—17.00
לראיון נא לטלפן 03-216590

דרושים
בני־משק בשנת חופשה
צעירים בני מושבים לעבודת בפרוייקט תעשייתי בקיבוץ.
מספר מקומות מוגבל
המעוניינים יתקשרו למר' טלפון 04-938211

לחברת תיירות גדולה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 2
עם נסיון של שנתיים כחייבת
לפנות לפניה:
03-220172/8
03-225130/8

FIAT
דרושה
מזכירה/פקידה
* נסיון בפקידות
* מיומנות גבוהה בכתבנות עברית/אנגלית
* שליטה טובה באנגלית לרבות יכולת תרגום.
* משרה מלאה — 6 ימים בשבוע.
מועמדות מתאימות העונות לנתונים לעיל מתבקשות לפנות לגב' בתיה 03-330971.

שופר־סל
לסניף קריניצי
דרושים:
* עובדי מאפית
לפנות למנהל הסניף, קרית קריניצי
ע"י תל־השומר, רמת־גן

דובק בע"מ
למפעל בבני ברק
דרוש
מפעיל למכונה
בשטת הקרטונג'
* בוגר בי"ס מקצועי
* ידע באנגלית טכנית — יתרון
נא להתקשר למר שלמון 03-786380
או 03-781232 בין השעות 06.00—14.30

לבית־ספר אקסטרני קרוב בת"א
דרוש
מורה לאנגלית
בעל נסיון רב בהכנת מבוגרים לבגרות תנאים טובים למתאים. טל' 252637

דרושים
מנהל שידה בציבור בכל חלקי הארץ
פרטים: רחוב מוזיר 10, תל־אביב, מיקוד 62963

דרוש
נגר
סוג א'
לעבודות נגרות בנין
לפנות קבוץ מעגן
טל: 067-51791
067-51216 מני לזר, משה פריד.

שטסל: על סף התפתחות חיובית בני"ע

(ע). – „אנו נמצאים כיום על סף התפתחות חיובית בשוק ניירות הערך, הן בשוק הראשוני (הנפקות) והן במשני (המסחר). עוצמתה ואורכה של התפתחות זו יהיו תלויים בעיקר בהמשך יציבותה של המדיניות הכלכלית" – אמר אתמול יו"ר הדירקטוריון של הבורסה לניירות ערך, חיים שטסל, באסיפה הכללית שנערכה בבניין הבורסה בתל־אביב.

באסיפה אושרו הדו"חות הכספיים ל־1985, מהם עולה כי ההכנסות מהטיפול השוטף אינן מכסות את ההוצאות, והבורסה „חיה" מכספי רווחיה בעבר. פרט לכך, לא חלו שינויים דרסטיים בדו"חות השנה לעומת שנים קודמות.

שטסל הביע תקווה שעם הירידה הנוספת בשערי הריבית הריאליים במשק תחול התפתחות חיובית בשוק המניות.

תביעה לסגור סניף „כך" החדש ברחובות

מאת דני צדיקוני, סופר „דבר" בדרום

עיריית רחובות הגישה תביעה לסגירת משרד תנועת „כך" שנפתח שלשום בעיר בשל היותו בדירת מגורים בקומתו השניה של בית ברחוב הרצל במרכז שכונת שעריים. פקחי העירייה הסירו אתמול מהבניין את השלט שנתלה עליו מטעם „כך", משום שהוצב ללא רשיון.

ראש העירייה, יחזקאל הרמלך, הודיע שהעירייה תנקוט בכל האמצעים כדי למנוע את פעילות התנועה. לדבריו פתיחת הסניף ברחובות היא „כתם שחור בתולדות רחובות".

מחסור־תרופות בבתי המרקחת

מחסור חמור בתרופות שונות מורגש בימים האחרונים בבתי המרקחת הפרטיים, מסר השבוע, בישיבה דחופה של הסתדרות הרוקחים, יו"ר הסתדרות הרוקחים, מגר' אמנון ברקו. הוא שלח מברק למנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, בו הוא מבקש את התערבותו.

• יהושע רזם מפתח תקווה, שהיה מנהל סניף בנק צפון־אמריקה בבני־ברק, הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב, כחשוד בקבלת דבר במרמה ורישום כוזב במיסמכי הבנק. הוא שוחרר בערבות.

מדלית קסטל, הנקראת „אהבת עולם", תצא החל ממחר למכירה לציבור הרחב, לאחר שבמשך חודש היא נמכרה למנויים בלבד. המדליה עוצבה ע"י הצייר משה קסטל והיא מונפקת על ידי החברה הממשלתית למדליות ומטבעות. בצידה הצבעוני של המדליה מונצח ציורו של קסטל „מחכים למשיח", שהינו הציור היחיד של צייר ישראלי המוצג במוזיאון הותיקאן. בצידה השני יש הטבעה של שתי דמויות שלובות זרוע הבאות לבטא „אהבת עולם".

שערי „אורדן" נחסמו ונפתחו בהתערבות המשטרה

מאת חנה מאור ואמיר רוזנבליט סופרי „דבר"

כ־300 עובדי שני מפעלי „אורדן" בנתניה שובתים מאז יום חמישי שעבר. אתמול החריפו שביתתם, סגרו את השערים ומנעו את כניסת חברי ההנהלה למפעל, אף על פי צו בית משפט נדרשו חברי הוועד להורות על פתיחת השערים, אלא שחברי מטה השביתה והעובדים מנעו זאת. הוזעקה המשטרה ולאחר מאמצי שכנוע של מפקד משטרת נתניה, סנ"צ שלום אריכא, הסכימו העובדים לפתוח את השערים וחברי ההנהלה נכנסו בשעות הצהריים למפעלים.

העובדים טוענים כי מאז אפריל לא נחתם עמם הסכם שכר, כנהוג בשנים עברו. העובדים דורשים העלאת שכר וכן קידום אישי לכל עובד.

מועצת פועלי נתניה לא אישרה את השביתה והגדירה אותה „פראית". לדבריה, העובדים צריכים להבין שהמצב הכלכלי הקשה של „אורדן" אינו מאפשר לתת תוספות.

מיכאל תמרי, מנכ"ל „אורדן" אמר כי השנה לא נחתם הסכם השכר מפני שאין אפשרות לתת תוספת שכר.

•••

המועצה המקומית ירוחם מושבתת זה היום הרביעי בשל אי־תשלום משכורות אוגוסט ל־135 עובדיה. המשכורות לא שולמו מפני שהכספי לכך עוקל על ידי מס הכנסה.

„אל תשאירו אותנו כאן לבד עם השב"כ והרוטציה"

צעירי מפ"ם יקיימו הבוקר ב־8 משמרת ליד שגרירות ארה"ב בתל אביב בקריאה לישראלים העומדים בתור לקבלת ויזה, „להישאר כאן איתנו ולבנות יחד עתיד טוב יותר".

בכרוזים שיחולקו לעומדים בתור נאמר: „אל תשאירו אותנו כאן לבד עם השב"כ והרוטציה, עם מוג האוויר, עם הבעיות החברתיות ועם הכלכלה שעדיין לא הבריאה לגמרי, אנחנו צריכים אתכם. האפשרויות הבלתי מוגבלות הן דווקא כאן, עם החברים, עם המשפחה. השארו איתנו, יחד נבנה עתיד טוב יותר".

„שתייה רגילה אינה מגרה אותי" – אמר החשוד בדקירה

מאת יוסי ליבוביץ' כתבר „דבר" בגליל המערבי

משטרת זבולון מתבוננת לסגור עוד שלושה מועדונים ובתי־קפה בקריות לאחר שנתפסו על־ידי הוליות ביקורת כשהם מוכרים משקאות משכרים, בכללם ויסקי וודקה, לבני נוער. כך התברר אתמול בבית משפט השלום בחיפה במהלך מעצרו של תלמיד בן 15 וחצי מבית הספר „הרמקי" בקריית־ים, החשוד בדקירת שניים מבני כיתתו שלשום, תוך כדי היותו בגילופין משתייה מופרזת של וודקה. הוא נעצר ליומיים להשלמת החקירה.

נציג המשטרה סיפר בבית המשפט כי בליל־שבת האחרון קנה החשוד וודקה בפאב „השדרה" בקריית מוצקין והשתכר. הוא החל לרדוף אחרי שניים מחבריו, פצע אותם וגרם לחתכים גם בידיו. בחקירתו טען כי הלך להשתכר כיוון ש„שתייה רגילה אינה מגרה אותי". הוא לא זכר אם דקר את חבריו בסכין או בשבר של בקבוק. אביו טען בבית המשפט כי מדובר במקרה חד־פעמי. „בני השתכר ולא ידע מה הוא עושה", אמר.

השופט יוסף חרסונסקי קבע בהחלטתו כי מדובר במקרה חמור ביותר ויש לאפשר למשטרה לחקור תלמידים נוספים שהיו עדים לדקירה. הוא הוסיף כי יש לנקוט אמצעים נגד אותם מקומות המוכרים משקאות משכרים לבני־נוער מפני „שגם הם אשמים באותה מידה".

כי גרם דקירת המוות

(ע). – הנער גיל אלעזרוב, שנרצח בקטטה ליד מועדון „רן" בתל־אביב, נדקר מספר דקירות באמצעות כמה סכינים אך עד היום אין יודעים בדיוק איזו מהן היתה דקירת המוות – אמר אתמול פקד יצחק אביר מהצוות החוקר את פרשת מותו של הנער.

אתמול הובא לבית משפט השלום בעיר אלי מלכה (20) מתל־אביב, ומעצרו הוארך ב־15 ימים נוספים. בפרשה זו נעצרו לחקירה עוד צעירים וביניהם שני קטינים. החוקר טען בבית המשפט, כי החקירה מסועפת וקשה, מה גם שאחרים מעורבים בקטטה ואילו עדים נוספים לאירוע חוששים למסור מה שראו. על גופת הנרצח, ציין החוקר, היו מספר דקירות, שאחת מהן היתה דקירת המוות, ועדיין אין יודעים מי גרם אותה. אלי מלכה עצור 17 יום. הוא טוען כי הוא חף מפשע, וכופר בהשתתפות בדקירה. אולם, אמר קצין המשטרה, החוקרים חושדים לעומת זאת כי הוא אכן דקר את אלעזרוב.

לדברי החוקר, גם אלי מלכה וגם קטין העצור בידי המשטרה חשודים שדקרו את הנער המנוח, בסכינים או אולרים שונים. „דקירתו של מי היתה הדקירה שגרמה למוות אני כרגע לא יודע" חזר החוקר ואמר, בבקשת הארכת מעצרו של מלכה.

השופט יצחק בראו קבע, כי יש ראיות לכאורה שהחשוד דקר את הנרצח, וקיים חשד סביר שהדקירה הזו גרמה את מותו של אלעזרוב. „אמנם היתה דקירה נוספת, של נער שדקר את הנרצח", אמר השופט, „אך יש ספק אם זו גרמה את מותו. מכל מקום, אין היא מקטינה כהוא־זה מהחשד הסביר, שהחשוד מעורב ברצח. לפיכך אין מנוס אלא להאריך את מעצרו".

נוטשים את בית שאן

מאת יצחק בריהוד כתבר „דבר"

"עבודת ועדת המנכ"לים שכינה ראש הממשלה לטיפול במשבר התעסוקה בבית שאן לא הניבה עד כה שום תוצאות של ממש: האבטלה בבית שאן גוברת ויחד איתה "מכירת היסול" בקרב התושבים. כמעט בכל פינת רחוב נראים שלטים המציעים דירות למכירה וכן מכוניות משא העומסות חפצי בית של תושבים העוזבים למרכז הארץ" אמר לסופר „דבר" פיני קבלו, מזכיר מועצת פועלי בית שאן.

שלשום נשלחו 70 מכתבי פיטורים ל־70 מתוך 170 פועלי "דבינטקס". זאת, נוסף על 90 העובדים שפוטרו בבית שאן באוגוסט. מספר המובטלים בעיירה מגיע, לפי הנתונים האחרונים שהתקבלו במועצת הפועלים משירות התעסוקה, ל־700, מסר קבלו.

הוא ציין כי מזה שנתיים לא נפתח מפעל חדש בבית שאן ואילו מפעלים ותיקים נסגרו. עוד אמר כי לפני כחצי שנה נתלה שלט על הקמתו העתידה של מפעל פרמצבטיקה על ידי משפחת חכמי. העבודה בשטח היתה צריכה להתחיל ביולי, אך עד עתה אין רואים שום סימן של התחלה. „עד שהמפעל יוקם, אולי תוך שנתיים, תישאר בית שאן בלי תושבים. כיום אין כל הצעות עבודה ל־200 הצעירים המשתחררים כל שנה מצה"ל". אמר.

קבלו סיפר כי במועצת הפועלים מתרחשים כל יום מחזות קורעי לב של הורים המתחננים על מקום עבודה לבניהם כדי שהם לא יעזבו את בית שאן. „לנו אין כל מענה. לאף אחד אין. עזובה בקיץ זה עזבו את העיירה כ־70 משפחות וזה לא הסוף", אמר. „הממשלה והחברות חייבים", הוא אומר, „להתגייס מיד כדי למצוא פתרון של ממש לבעיית התעסוקה בבית שאן בטרם יהיה מאוחר מדי".

בקשת הסיוע של „דרוקר" לא תידון בוועדה שמינה לוי

מאת משה גבע סופר הכלכלי של „דבר"

הוועדה הציבורית שמינה שר הבינוי והשיכון, דוד לוי, במטרה לקבוע את שיעור הסיוע לחברות הבנייה הפרטיות, לא תדון בבקשת הסיוע בסך 20 מיליון דולר שהגישה חברת „דרוקר זכריהו".

על פי הערכת גורמים המעורים בענף הבנייה הפרטית נעשה הדבר בלחצו של מרכז הקבלנים המקורב לצמרת משרד הבינוי ואשר נציגו, קלמן מינץ, נמנה על חברי הוועדה.

יו"ר הוועדה, עו"ד נסים אבולוף, המכהן גם כיו"ר אגודת בית"ר ירושלים, אמר ל„דבר" כי הוא מעדיף לטפל בבקשות הסיוע שהגישו חברות כגון „מתתיהו ליפשיץ", „קרגר", ו„עפר סלע". זאת, מאחר שלדבריו עיקר פעילותן מבתטאת בבניית בתי מגורים וכתוצאה מהסתבכותן עלולים להיפגע מאוד רוכשי דירות. חברות אלה הגישו תוכנית הבראה שלא ספקה את רואה החשבון של הוועדה, מיכאל ברזילי, ועקב כך הוחלט לא לתת להן מקדמות על חשבון הסיוע המיוחד. הדו"חות שהגישו ייבחנו על ידי רואי החשבון של שני הצדדים לקראת ישיבתה הבאה של הוועדה.

במאזן חברת „דרוקר" לשנת 1985/6 נרשם הפסד של 35 מיליון ש"ח. אהוד שילה, מנכ"ל „סולל בונה", השולטת ב־49 אחוז ממניות „דרוקר", מסר ל„דבר" כי חברתו מוגבלת ביכולת לסייע וכי עתידה של „דרוקר" יוכרע בישיבת הדירקטוריון של החברה שיתכנס לאחר החגים. עד אז ייוודע שיעור הסיוע שיאושר לה על ידי האוצר, המותנה בתוכנית ההבראה הכוללת: מימוש נכסים, שינוי המבנה וכן צמצום היקף הפעילות והקטנת המנגנון.

כפי שפורסם לראשונה ב„דבר", תלתה דרוקר תקוות רבות בזכייה במכרז לבניית מערכת המבנים החדשה של עיריית ירושלים ב־30 מיליון דולר. באחרונה פורסם שוועדה מיוחדת של העירייה החליטה שהבנייה תיעשה על ידי חברתם של האחים רייכמן מקנדה. זאת, לאחר ש„דרוקר" כבר התקשרה עם חברה בלגית המתמחה בשחזור מבנים עתיקים. חברה זו היתה אמורה להשיג מימון לטווח ארוך ממשלת בלגיה לביצוע הפרוייקט.

סיוע לחברות קטנות

בתוך כך נודע כי ועדת אבולוף אישרה שלשום סיוע הרום (מקדמות) בסך כחמישה מיליון דולר ל־80 חברות בנייה קטנות שהומלצו על ידי מרכז הקבלנים. בעקבות הביקורת שנמתחה על המלצת מרכז הקבלנים לתת סיוע מוגדל לחברות שבבעלות ראשי העסקנים בארגון, החליטה ועדת אבולוף להגביל את סכום המקדמות עד ל־30 אחוז מסך הסיוע שבקשה כל חברה. בכל מקרה, לא יעלה הסכום על 200 אלף דולר לחברה. חברות שבקשו סיוע בסכום שאינו עולה על 100 אלף דולר, לא יחויבו בהגשת תוכנית הבראה.

משטרת מרחב חיפה מבקשת לזהות תכשיטים מזהב שנגנבו לפני כשבועיים ונמכרו לבעל חנות על ידי אזרח, קרוב לוודאי הפורץ, שהציג בשעת המכירה את תעודת הזהות שלו. כעבור זמן מה נעצר אולם אי־אפשר להגיש נגדו כתב אישום כל עוד לא זוהו התכשיטים על ידי בעליהם ולא נתקבלה מהם תלונה רשמית על גניבה. כל המזהה את תכשיטיו מתבקש לפנות ללשכת מודיעין ובילוש בחיפה, רחוב חטיבת גולני 21, לפקד יצחק טיילר. טלפון 673444.

לין מבקש מחריש להחליט על צעדים נגד ועדת לבנה

מאת נתן רועי כתבר „דבר"

ח"כ אוריאל לין פנה ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, כדי שיחליט אילו צעדים יש לנקוט נגד חברי ועדת לבנה שבדקה את פרשת תאונת צומת הבונים. זאת, בעקבות „טענות למעשים שהם הריגה מסמכות וחוסר יושר ופגיעה בשמה הטוב של נהגת האוטובוס שנהרגה". בפנייתו זו בסתמך ח"כ לין על דו"ח השופט עזרא קמא שנתבקש על ידי ראש הממשלה שמעון פרס לבדוק אם יש מקום להמליץ על הקמת ועדה ממלכתית לחקירת התאונה. השופט קמא מאמץ את מסקנת המשטרה אשר המליצה להעמיד למשפט את נהג הקטר על הריגה.

ח"כ לין טוען כי לוועדת לבנה לא היתה כל סמכות והיא לא נתבקשה להוציא מסקנות או לקבוע ממצאים לעניין האחריות האישית ולמרות זאת ובניגוד מפורש לסמכותה קבעה בחלק הראשון של מסקנותיה בצורה חד־משמעית כי הגורם העיקרי לתאונה היה נעוץ בהתנהגותה של נהגת האוטובוס.

„מה שמחמיר מעשה", טוען ח"כ לין, „ומטביעו בחותם של אי יושר היא העובדה כי לשניים מחברי הוועדה, נציג הרכבת והמפקח על התעבורה, היתה מעורבות אישית בתאונה כפי שעולה בבירור מדו"ח צוות החקירה המשטרתי בראשותו של מנשה חרד".

תפיסה חדשה פרצה שוקי יצוא למפעלים קטנים

חברות ישראליות, קטנות ובינוניות, הצליחו בשנה האחרונה לבצע יצוא כולל בהיקף של כ־13 מיליון דולאר, כתוצאה מאימוץ תפיסה שיווקית המעבירה את המוצר לשוקי היעד עוד לפני מכירתו, לבדיקה ולהתעניינות רוכשים פוטנציאליים.

באמצעות הסכמים שחתמה חברת „שחק – שרותי סחר חוץ" עם החברות „פרוטקס" בהולנד, „טקסט ספליי" בארה"ב ו„אינטרנשיונל קונספט פורוורדינג" באוסטרליה, יכולות חברות ישראליות ליצא את מוצריהן באמצעות אולמי תצוגה מרכזיים ומרכזי מכירה, שמקיימות החברות הללו.

מנכ"ל החברה הישראלית, חיים שחק מסר, כי כתוצאה מהסכמים אלה, מוצגים כיום מוצרים ישראליים רבים באולמי התצוגה, המשמשים נקודות משיכה לקניינים המתעניינים במגוון מוצרים מישראל – מתבלינים ועד רהיטים, משקי שינה ועד שימורים.

השקעתו של היצרן הישראלי בצעד בדרך זו במוכה ומסתכמת בהוצאות הייצור של הדוגמאות וכן משלוח המוצרים לארצות היעד. שירות מגמלקים בשטח התצוגה. החברות המציגות בחו"ל הן הקונות את הסחורה, דבר המפשט את תהליך המכירה ומביא לחסכון במימון הסחר.

מפגש מחשוב לחברי קיבוצים

11,000 חברי קיבוצים מכל הארץ הוזמנו להשתתף במפגש מיחשוב, אוטומציה ותקשורת בקיבוץ, הנפתח הבוקר בבית ציוני אמריקה בתל־אביב. המפגש יימשך שלושה ימים והוא הראשון מסוגו הנערך בארץ. את המפגש מארגן אגף ההסברה והתקשורת של ברית התנועה הקיבוצית ומשתתפות בו 100 חברות מחשוב מהארץ ומחו"ל. במהלך המפגש ייערכו תצוגות, הדגמות, מכירות, הרצאות והקרנת סרטים.

שש שנים לאונסי תיירות

מאת יוסי לייבוביץ' סופר „דבר" בגליל המערבי

בית המשפט המחוזי בחיפה גזר אתמול שש שנות מאסר בפועל על שלושה תושבי הכפר יפון ליד ג'ניה, לאחר שהורשעו באונס שתי תיירות בחוף בת־גלים בחיפה ביוני השנה.

שתי התיירות התברר לנו בשקי שינה בחוף. שלושת הנאשמים הגיעו למקום כשבידי אחד מהם סכין מטבח. שניים הוציאו את התיירות בנות 18 ו־19 בכוח משקי השינה ושלישי איים על תברן בסכין. אחת מהן נגררה למקלחת ושנייה לתחנת המציל ושם נבעלו תוך מכות ואיומים. לאחר מכן שמר עליהן אחד מן השלושה והשניים הנותרים אנסו את התיירות פעם נוספת תוך הכאתן.

התפטר סמנכ"ל מרכז הקבלנים

מאת משה גבע סופר הכלכלי של „דבר"

סמנכ"ל מרכז הקבלנים ומנהל חטיבת הקבלנים החוזיים בו, תת־אלוף (מיל.) יואל גונן, התפטר שלשום מתפקידו. הוא נכנס לתפקיד רק לפני כשלושה חודשים וטוען עתה כי התפטר מסיבות אישיות.

ההתפטרות היא חוליה נוספת בשרשרת ההתפטרויות שפקדה את המרכז בתקופה האחרונה במקביל לפרסומים על התסבכויות הכספיות אליהן נקלעו החברות המסונפות אליו. יצויין, כי רק לפני כחודש התפטר גם מנכ"ל מרכז הקבלנים אלקנה אפרתי.

גונן, שהיה בעבר מנכ"ל חברת הבנייה של אברהם גינדי, מתכוון להישאר בענף הבנייה ויש להניח שיכנס לעסקים פרטיים.

דרכון מזוייף בתחתוני ידידת ארלט הילו

(ע). – ארלט הילו, שנחשדה באימוץ לאחזקי של ילדים מברזיל, וגורשה שלשום לליסבון, ניסתה בעת גירושה, לטענת המשטרה, להבריח דרכון מזוייף בתחתוניה של חברתה ששה עימה. אך בחיפוש נתפס הדרכון המזוייף. בכל זאת הותר לשתי הנשים לצאת מהארץ.

כינוס רופאים מרדימים בחיפה

מאת אריאלה ראובני סופרת „דבר"

חידושים בתחום ההרדמה של חולים לפני ניתוחי לב, ניתוחי ראש ותינוקי ילדים וכן הצעות לבקרה צמודה ויעילה יותר של תהליכי ההרדמה הקשורים בהכנת חולים לקראת ניתוח והקטנת הסיבוכים העלולים להיגרם בעת הניתוח ואחריו כתוצאה מההרדמה, יעמדו במרכז דיוני הכינוס הבין־לאומי ה־14 של החברה הישראלית להרדמה שייפתח היום במלון „דן כרמל" בחיפה. ישתתפו 200 רופאים־מרדימים מישראל וכ־100 עמיתים מחו"ל.

• חקלאי הישובים החקלאיים בבקעת הירדן אמורים לגייס ערבויות לבטוחות בסכום של מליון דולר בקירוב, כדי שיוכלו לקבל 2.5 מיליון דולר כאשראי להון חוזר לטיפול הכרוך בייצור החקלאי עם ראשית העונה החקלאית. על כך סוכם בדיון שנערך בימים אלה בלשכת שר החקלאות אריק נחמקין.

גם אשראי וגם כדאי

חברי מועדון היפרשק

קנו היום ושלמו אחרי החגים ב־2.11.86

המבצע בקניות מיוחדות, כרטיס בחשבון.
היפרשק - כרטיס האשראי של ההיפרשוק הנוכח.

הוזלות ענק בכל המחלקות

מכבדים תוי קניה של יונדאבטו

מנהלי מפעלים וועדי עובדים
תוי קניה לחג

תוי הקניה של היפרשוק תנובה מוצעים לכם כעת בתנאים מיוחדים פנו עוד היום לסניף היפרשוק הקרוב או טלפונית למרכז הרשת לציפורה טל. 03-430432, 03-430441 או לשרה

הרבה יותר בהרבה פחות

היפר שוק תנובה

מר־לז לבניה פתוח והשקעות בע"מ

הודעה לבעלי המניות

ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית שנתית של החברה תתקיים במשרדה של החברה ברחוב לינסקי 108 ת"א ביום ב' 6 באוקטובר 1986, בשעה 10.00. לדיון בנושאים כמפורט: 1. דו"ח המנהלים. 2. אישור דו"חות כספיים ליום 3.3.86 3. בחירת מנהלים וקביעת שכרם. 4. מינוי רואה חשבון וקביעת שכרו. 5. שונות.

הדו"חות הכספיים של החברה עומדים לעיון במשרדה הרשום של החברה בכל יום עסקים עד למועד כינוס האסיפה בשעות העבודה הרגילות.

אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה נוכח בה מנין חוקי, תדחה האסיפה ליום ב' 13 באוקטובר 1986 בשעה 10.00 במשרדה של החברה כנזכר לעיל.

אם באסיפה הנדחית לא יהיה נוכח מנין חוקי תוך חצי שעה מן המועד הנ"ל, יהוו שני מחזיקי המניות הנוכחים בעצמם או על־ידי בא כוח מנין חוקי. בעלי המניות רשאים להשתתף ולהצביע באסיפה בעצמם או על־ידי בא כח. כתב המינוי של בא כח, או עותק ממנו, מאושר על ידי עורך דין יש להפקיד במשרדה הרשום של החברה לא פחות מ־48 שעות לפני המועד שבו מתכוון מיופה הכוח להצביע על יסוד אותו יפוי כח.

בפקודת מועצת המנהלים
שבתאי זוהר מזכיר החברה

לחברתנו היקרה רות זילכה
משתתפים באבלך על מות
אמך ז"ל

הנוער העובד והלומד
נעמת קרית אונו

תבדיך לעבודה
מועצת פועלי קרית אונו

לאילת בסילון? - רק בארקיע

נופש מדהים בספטמבר
החל מ־148. ש"ח
$99

• טיסה הלוך ושוב לאילת
• בבואינג 707 (חצי שעה לכל כיוון)
• וארוח של 3 ימים (2 לילות) בבית מלון

arkia ארקיע

להזמנות אנא פנה לסוכני הנסיעות או למשרדי "ארקיע":
תל־אביב: מרכז הזמנות, טל. 03-426262 (פתוח עד שעה 22.00); רח' פרישמן 11, 03-233285; רמת גן: קניון איילון, 03-796762; חיפה: 04-643371; ירושלים: 02-225888; אריאל: אשל השומרון, 03-9366841; נתניה: 053-40734; קרית שמונה: 069-40245

שרות הסעות חינם מת"א לנתב"ג וחזרה

לחנה ויגדורוביץ ולמשפחתה

מזל טוב ושפע ברכות
לנשואי ודדה עם בחיר ערן אפלבאום

אסתר ושמואל הברפלד
והבנות

מבטחים מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מועצת פועלי ירושלים

יום מבטחים בירושלים

היום יום שלישי 16.9.86

בהשתתפות: הח' עמוס ערן – מנכ"ל מבטחים
הח' ניסן הרפז (מזכיר מועצת פועלי ירושלים
הח' אהרון מתת־טוב – מנהל מחוז מבטחים ירושלים.

בתכנית:
1. ביקור ופגישות עם עובדים במפעלים שחבריהם מבוטחים במבטחים
2. מפגש עם מזכירי האיגודים המקצועיים, חברי מזכירות מועצת הפועלים וכן עם יושבי ראש של ועדי עובדים.

חברה קדישא גחש"א לתל־אביב–יפו והמחוז

חברי ההנהלה של חברה קדישא גחש"א בתל־אביב–יפו והמחוז

מוזמנים בזה

לישיבת חרום דחופה

בנושא: דיון בקשר לחוסר מקומות קבורה

הישיבה תתקיים מחר יום רביעי י"ג אלול תשמ"ו (17.9.86) בשעה 9.00 בבוקר, באולם הישיבות במשרדנו, רחוב מוהליבר 33 תל־אביב.

בא להופיע בשעה המדויקת!

ההנהלה

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

בואנוס איירס	15–10 בהיר
הלסינקי	12–10 גשום
הונג קונג	31–27 בהיר
וינה	24–10 מעונן
ז'נבה	24–17 מעונן
טוקיו	23–21 גשום
יוהנסבורג	24–9 גשום
לונדון	18–9 מעונן
ליסבון	21–20 גשום
מאדריד	28–16 בהיר
מונטריאול	13–3 מעונן
ניו יורק	21–13 בהיר
סאן פאולו	29–15 בהיר
פאריס	21–16 מעונן
פרנקפורט	24–16 מעונן
ציריך	20–12 גשום

תל אביב: רחוב בן יהודה 41, טל. 243350
ירושלים: רחוב יפו 30, טל. 225233
חיפה: דרך הים 2, טל. 383655
באר שבע: רחוב האבות 38, טל. 35282

swissair

משרד הבריאות

מרכז ההדרכה לבריאות הציבור ע"ש פרופ' ג.ג. מר

הודעה
למדבירים מוסמכים

בהתאם לסעיף 28 (א) (ב) לתקנות רשוי עסקים (הדברת מזיקים) תשל"ה 1975, הנני מזמין את כל המדבירים

ליום עיון
המוקדש לחידושים בהדברת חרקים ומכרסמים

אשר יתקיימו עבור מדבירים:
א. שמש' היתריהם – 400–001
ביום ב' 27.10.1986
ב. שמש' היתריהם – 687–401
ביום ג' 28.10.1986
בשעה 09.00 בבוקר בבית שלוסי בית החולים „אסף הרופא" צריפין.

הודעה
ליצרנים, יבואנים ומשווקים של תכשירים וציוד להדברת מזיקים

בימים ב' וג' 27–28.10.1986
יתקיימו ימי עיון ארציים למדבירי מזיקים בעלי חשיבות בבריאות הציבור

באותם הימים תתקיים תצוגה של תכשירי הדברה מורשים, מכשירים וציוד לקטילת מזיקים וכן ציוד מגן למדבירים.

המעוניינים להשתתף בתצוגה יפנו אל מרכז ההדרכה לבריאות הציבור בבה"ח „אסף הרופא" צריפין, ויגישו רשימת הפריטים שברצונם להציג.

ההשתתפות בתצוגה מותנית בקבלת אישור מטעם מרכז ההדרכה עד ל־30.9.1986

למוזמנים נשלחו הזמנות בדואר רשום

בדבר מידע נוסף נא לפנות למרכז ההדרכה לבריאות הציבור – בית החולים „אסף הרופא", צריפין, טל' מס' 08-225827

מתי להב
מנהל מרכז ההדרכה (בפועל)

אסתרק'ה ופנה (טיקוצקי) ז"ל

במלאת שנה לפטירתה של חברתנו

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
היום יום ג' 16.9.86 י"ב באלול תשמ"ו בשעה 16.00
בבית העלמין בקבוצת משמרות

המשפחה
ובית משמרות

דבר היום

אמצעים בשירות יעדים

מיקוד הזרקורים המדיניים על פגישות הפיסגה האפיל על סיכומי המושב של נשיאות הועידה העולמית למען יהודי ברה"מ שנערך בפאריס. כצפוי, האכזבות ממדיניות מיכאיל גורבצ'וב ביחס ליהודים והקפאון בעניין פתיחת השערים גרמו להחרפה בנימת ההחלטות. הוחלט על חידוש הפגנות המוניות בארה"ב, למקרה שפיסגת גורבצ'וב־רייגן תצא לפועל בחורף, כדי להמחיש לשליט הסובייטי את משקלו של הנושא היהודי בדעת הקהל הבינלאומית. האירגונים היהודיים האמריקאיים מאוחדים כיום בדעתם שאסור לסגת מ„חוק ג'קסון־ואניק", שהתנה הקלות סחר אמריקאיות לברה"מ בפתיחת שערי היציאה. „הוועידה" אף תנסה עתה לשכנע מדינות אירופיות, המרבות במו"מ כלכלי עם מוסקווה, ללכת בעקבות הקונגרס האמריקאי – משימה לא קלה.

סיכומים אלה מהווים, כאמור, הקשחה מסויימת של הקו. הדבר נובע הן מאי־מילוי הבטחות על־ידי הסובייטים, והן מלחצי השדולה של יהודי ברה"מ בארץ, בדעה אחת עם מחנה הימין בישראל. אמנם, אין לזלזל בחשיבות המסע הציבורי. אך אין זה גורע מחשיבות האפיקים האחרים. נסיון להשפיע על הנשיא רייגן לכרוך בפיסגה הבאה את הנושא של יציאת היהודים עם ויתורים אפשריים בתחום מרוץ החימוש חשוב כמובן מכל הפגנה המונית, שהרי פתיחת השערים תהיה גם בעתיד תלויה בראש ובראשונה בהתפתחות היחסים בין שתי מעצמות־העל, בתקופת רייגן ואחריה.

גם שיפור כלשהו ביחסים בין ישראל לברה"מ רק יועיל לעליה, כפי שהוכיחו בעליל תוצאות המדיניות של ממשלת לוי אשכול. קו קיצוני מדי והתגרות מיותרת רק יכבידו על שיפור כזה, שבלאו־הכי תלוי בישראל במידה מועטת בלבד. יש לקוות כי הנתק בהלסינקי לפני כחודש איננו המלה האחרונה, לא מצד מוסקווה ולא מצד ירושלים, והדברים יתבהרו בפגישה רמת־הדרג עם שר החוץ הסובייטי בעת עצרת או"ם בניו־יורק, וגם בצינורות אחרים. היוזמה המחודשת לכינוס ועידה בינלאומית למזרח התיכון בשיתוף ברה"מ תלויה גם היא בקידום חופש היציאה של היהודים הסובייטיים הרוצים בכך. כללו של דבר: פעולות ראווה יכולות לתת סיפוק מצפוני לעושיהן והן יכולות לשמש כלי עזר טקטי. אבל הן אינן אמצעים אסטרטגיים, ואסור שיהיו בניגוד להם.

מחיר הזמניות

מאת טלי זליגר

הגדוד הצרפתי ביוניפי"ל, שקשריו הטובים עם „אמל" נועדו לבסס את מעמד הכוח באיזור, נקלע – בשל פגיעות מצד ה„חיזבאללה" – לתסבוכת צבאית, הגוררת שאלות פוליטיות

הגדוד הצרפתי של יוניפי"ל קבר השבוע חייל. מניין הרוגי הגדוד הצרפתי בשבועות האחרונים הגיע ל־18. התחבטות והמכות, שחוטף הגדוד ושסופגים גדודים אחרים של יוניפי"ל, יכלו להעלות את כוח האו"ם בדרום לבנון אל מרכז ההתעניינות. הם לא עלו. אצלנו אוהבים לא לאהוב את האו"ם ושלוחיו, ואמנם יש לכך מספר סיבות טובות. אלא שעכשיו נשקלת ברצינות המחשבה שעלתה בעבר לפרק את הגדודים הללו ולהחזירם לבתיהם. כיוון שכך, כדאי לברר אם הדבר חשוב לישראל ומשמעותי לצה"ל בהקשר של המשך השליטה בדרום לבנון.

כוחות יוניפי"ל נשלחו לאזורנו כ־1978 ביוזמת הנשיא קארטר. תא"ל (מיל') אהרון לברן, חוקר במרכז למחקרים אסטרטגיים ויוניפי"ל־לוג ותיק, סבור שההחלטה על הולדת יוניפי"ל היתה לא נבונה ולא הרחיקה ראות. בהגדרה יוניפי"ל הוא כוח זמני: בשם הכוח נמצאת מלת המפתח האנגלית „INTERIM", היינו זמני. מאז 1978 הם באיזור, רוב הזמן שלא לרצונם של הצדדים.

נסיון לקבל אצל דוברי יוניפי"ל המוסמכים בדל מידע לגבי שאלת עתידם של הכוחות בדרום לבנון הוא נסיון סרק. ההיצמדות לפורמליסטיקה מעוררת השתאות, לא רק מפני שאצלנו לא רגילים להקפדה מלאה על הנהלים עם מי כן או לא לדבר ועל מה, אלא בעיקר לנוכח העובדה שבפעולות המעשיות של יוניפי"ל בשטח יש לעיתים מזומנות יותר כסמך חריגה מהפורמליסטיקה.

על־פי המנדט שלהם נשלחו כוחות יוניפי"ל במצוות האו"ם להרגיע אזור מתיחות ולשמור בו על השקט. בשטח נוצרו סימפטיות ואנטיפטיות שביטוייהם רחוקים לפעמים מכללי הטקס. רשמית נשמרת האובייקטיביות וצה"ל הוא הגורם היחיד שיוניפי"ל מוכן לעבוד מולו ולהכיר בו. כל שאר הכוחות הפועלים בדרום לבנון נחשבים „מיליציות", וככאלה בטל תוקפן החוקי, ויוניפי"ל אינם אמורים לשתף איתם פעולה. צבא לבנון, אילו היה כוח בדרום־לבנון, היה זוכה למעמד דומה לזה של צה"ל. כל השאר אינם נחשבים לכאורה. למעשה, במשך השנים נוצרו לגדודים מסויימים יחסים מסויימים עם כוחות מסויימים. היחס משתנה מגיזרה לגיזרה ומגדוד לגדוד. באופן כללי נתונה אהדת יוניפי"ל בימים אלה לאירגון „אמל", ולכן גם הנכונות לשתף עמו פעולה. לשני הצדדים היה אינטרס משותף אחרי נסיגת צה"ל, לשמור על השקט בדרום לבנון כדי שצה"ל לא יחזור לשם. המכות האחרונות שמנחית הארגון „חיזבאללה" על יוניפי"ל, ובעיקר על הגדוד הצרפתי, משבשים את המודוס ויוונדי שנוצר בעבר.

האירועים בחודשים האחרונים, כמו גם חובות כספיים גדולים, יצרו מצב שעל־פי כל המגדירים הוא „קריסי" לארגון ומחכה להחלטה פוליטית". בצה"ל לא יצטערו באהה, אם כוחות יוניפי"ל יעזבו. עם זה

ברי (מימין) והגלזר (יוניפי"ל, משמאל). יחסים טובים ומחיר

מדגישים, כי במאזן היתרונות והחסרונות יש לכת לא מעט יתרונות מנקודת ראותה של ישראל. גורמים צבאיים מונים בחיוב את הימצאותה של יד מחפשת־חוסמת־מחרימה־בודקת בשטח העכור של דרום לבנון. הם גם מזכירים מצבים של הבנה בין צה"ל ליוניפי"ל. כוחות יוניפי"ל, לפי הפרופיל הזה, מצטיירים כאלמנט זר, שעטנז של תרבויות ומנטליות הנאלץ להתאים את כל מרכיביו, מסובכים ככל שיהיו, אל זירה מורכבת „בזכות" עצמה ובעייתית הרבה יותר. לכן קשה לדבר במונחים אחידים לגבי הסימפטיות ויכולת התיפקוד. יש נסיון להתפתלות זהירה כדי לא להחליק על הקליפות וההמהמורות שדרום לבנון משופעת בהן. ישראל, יש לומר, לאו דווקא עוזרת ליוניפי"ל לשרוד בבוצר החלקלק הזה. יוניפי"ל דרשו לממש את המנדט שלהם ולהתפרש עד הגבול הבינלאומי, וצה"ל לא איפשר זאת. נקודת המחלוקת הזאת חושפת את חולשתו של כוח האו"ם ומעמדו הבעייתי באזור. אצלנו מעריכים כל המומחים שיוניפי"ל לא יצליחו להשתלט על כל השטח ממילא, והדרישה התוורת

תשנית שלהם היא בבחינת „מס שפתיים". הם עצמם מקווים שישראל לא תאפשר להם להעמיד במבחן את התיפקוד הזה.

בשביל חלק מכוחות יוניפי"ל נראה שהמעמד העקר בשטח גורם לתיסכול גדול. הצרפתים, למשל, נחשבים גדוד רציני ביותר, עם חיילות טובה מאוד ודבקות במסורה. הם סופגים מכות, כבולים ביכולת התגובה שלהם המוכתבת על־ידי פוליטיקאים בניו־יורק, ומנועים מלממש את כוחם שבזכותו קיבלו את שמם הטוב. מצב זה העלה בצרפתים את הרהורי ההתקפלות, עוד לפני גל הפגיעות בהם. יש לשער שעכשיו התחזקה כוונה זו. אם הצרפתים יארזו מזוודות, יישאר לכל הצדדים טעם רע מהרומן הזה. אהרון לברן טוען שהנזקים המדיניים לישראל מהתיפקוד הבעייתי של יוניפי"ל בדרום הם הנזקים האמיתיים. מדינות אחרות האשימו את ישראל בעבר בכל חיכוך, וחיכוכים מקומיים – רובם חסרי משמעות של ממש – היו רבים בעבר ועד נסיגת צה"ל. כל תקרית מקומית התנפחה לתקרית דיפלומטית ואלה צלקות שלא במהרה יגלידו.

איש לא יכול להשיב על השאלה, אם יוניפי"ל רוצים לעזוב ומחכים לשעת כושר יפה יותר משעת המשבר הנוכחי, מחשש שהתקפלות תחליש את האו"ם ותפגע במעמדו. או שמא המשך נוכחות האו"ם בדרום לבנון הוא מקור כוח, על־אף כל החולשות הנחשפות אגב פעילות עקרה ופיגועים חוזרים ונשנים. בינתיים נראה כי הגורמים אשר הציבו את יוניפי"ל על מפת הפיגועים שלהם אינם חושבים מן הסתם שנוכחות כוחות של האו"ם „אינה מעלה ואינה מורידה", שכן אחרת ודאי לא היו טורחים להכאיב עד כדי כך לארגון הזה ולדחוק את רגליו.

פועל ומזוהה משמע קיים

מאת אורי שחר

„אני פועל ומזוהה, משמע אני קיים". פראפראזה זו על אימרתו המפורסמת של דיקארט היא אבן היסוד באידיאולוגיה של כל טרוריסט וכל ארגון טרור. מעצם הגדרת טבעם אומץ הטרור כמכשיר תעמולה על־ידי ארגוני הטרור. זוהי משמעות „תעמולת המעש" – מושג הרווח מאז המאה התשע־עשרה אצל האידיאולוגים של הטרור. אלה הגדירו את פעולת הטרור כתעמולה ישירה.

אולם לאחרונה נוטים מומחים לטעון כי חלה תפנית באסטרטגיה של הטרור. הם מסתמכים על העובדה, ששום ארגון טרור מוכר לא לקח על עצמו את האחריות לפיגועים הנפשעים בקראצ'י ובאיסטנבול, וכן על הנהג של ארגונו של אבו־נידאל להדביק זהויות מוסוות למרצחיו. לכאורה אפשר להסביר זאת כדרך להימנע מפגיעתן של זרועות הבטחון הישראליות או האחרות. אך האנונימיות, שבה מסתירים הארגונים להתעטף, היא חרב־פיפיות אשר תגרום בשטח הארוך לחיסולו האידיאולוגי והמעשי של הטרור.

כאשר היחיד או הארגון העוסקים בטרור אינם מזוהים, וכאשר מטרותיהם אינן מנוסחות במונחים המסבירים בעד מי הם פועלים – ולא רק נגד מי – אין הם יכולים לגייס הזדהות של סביבה תומכת, שהיא אחד הענפים שעליו יושב הטרור. אי הזדהות יכולה אם כן לפעול כשיטה טקטית לטווח קצר בלבד.

האם יעלה על דעת מנהיגי ארגון המחתרת האירית לפעול באופן אנונימי ? האם יסכימו חברי המחתרת הבסקית להתיר ל„אלמונים" להילחם את מלחמת השחרור שלהם? האם יסכימו ארגוני הטרור הארמניים והקרואטיים לוותר על חשיפת פעולותיהם הנרדות בפני דעת־הקהל הבינלאומית ?

הטרור רוכב משחר ימיו על זרמים ואידיאולוגיות מגוונים – החל מטרור אישי, קבוצתי, אנרכיסטי וכלה בטרור הלאומי. הטרור הפלשתינאי הוא בדרך־כלל טרור לאומי, אף־על־פי שיש בו מרכיבים בינלאומיים, קוסמופוליטיים ואף אנרכיסטיים.

לכאורה יכולה איסטרטגיית האנונימיות להתאים לטרור האנרכיסטי. מבשרו של טרור זה היה באקונין, בן המאה התשע־עשרה. העקרון המרכזי בתורתו כרוך בהפעלת טרור כנגד המדינה, ובהשלטת תוהו־ובוהו במערכות החברתיות והארגוניות המסורתיות. חסידי תורתו מתעלמים מן העובדה שבערוב ימיו התנער באקונין בפומבי מתורתו. אולם המרכיבים האנרכיסטיים בארגוני הטרור הערביים והפלשתינים משתייכים לקבוצות השוליים.

ארגוני הטרור הערביים אינם עשויים מעור אחד. היחסים ביניהם מורכבים ומסובכים אף יותר מן היחסים שבין מדינות ערב. חלק מן הארגונים מקיימים קשרי תלות ווסאליים עם המדינות השונות – נתמכים במשאביהן, ופועלים על־פי תכתיבי האינטרסים שלהן. יחסים אלה אינם יכולים אם כן להתנקז לזרם מרכזי ואחד, וקשה להעלות על הדעת מדיניות הסוואה מתואמת בין ארגונים אלה, על אחת כמה וכמה בהקשר של הטרור הבינלאומי.

יתר על כן, בקבלת ההנחה בדבר התפנית ב„תעמולת המעש" טמונה סכנה גדולה.

אחרי הפיגוע האחרון בקראצ'י אמר שר ההגנה האמריקאי, כי ישנם סימנים המובילים לארגונו של אבו־נידאל, אך אין בכך ודאות. מבין השיטין אפשר היה להבין כי ארה"ב לא תפעל נגד הטרוריסטים אלא אם יהיה זיהוי ודאי. האם צריך היה ה„ג'אמבו" של „פאן־אמריקן" להתפוצץ בשמי קראצ'י, כדי שארה"ב תאמץ לעצמה אסטרטגיה התקפית במלחמה לסיכולו של הטרור? אין ספק שבמקרה כזה לא היתה ארה"ב מהססת לפעול גם ללא זיהוי של מאה אחוז. גם בתנאים אופטימליים יש לפעילות ההרתעה נגד טרור מגבלות רבות, אבל אין כל ספק שנשק ההרתעה לא יפעל, אם הפעולה נגד הטרור תותנה בכתובת מדוייקת.

ההרתעה נגד הטרור כוללת גם את הפעולה נגד פטרוניו. כאן מתחייבות אמנם רגישות והזהירות רבות יותר, אבל מיגוון אמצעי הענישה עשיר יותר ויעיל יותר – הן בתחומים מדיניים, משפטיים, כלכליים והן בתחומים הצבאיים.

התחנה הקנדית

מאת שלמה שפיר

הקנדים היו מעדיפים בוודאי שפרס לא יגיע לאוטווה כאל תחנת־ביניים בין וושינגטון לניו־יורק

מכל פגישות הפיסגה, שמקיים שמעון פרס בחודש האחרון לכהונתו כראש ממשלה, קרוב לוודאי שפגישתו עם ראש ממשלת קנדה בריאן מאלרוני תזכה לתשומת הלב הקטנה ביותר בקרב הציבור הישראלי. אמנם קנדה היא המדינה השניה בגודל שטחה בעולם והיא חברה ב„מועדון" המיוחס של שבע המדינות התעשייתיות העיקריות במערב, אך למרות זאת אין היא זוכה בדרך־כלל לסיקור נרחב באמצעי התקשורת בעולם, ובוודאי לא אצלנו. אלא שאין זה גורע מהעובדה שהמדובר באחת המדינות הידידותיות ביותר לישראל, השומרת לה אמונים במבחנים שונים באו"ם ובארגונים בינלאומיים אחרים. לא צריך לשכוח, שהקהילה היהודית הקנדית בת 300 אלף הנפשות – מתוך אוכלוסיה של 24 מיליונים – היא אחת הפעילות ביותר למען ישראל.

הידידות לישראל, כמדינה הדמוקרטית הטנופשית היחידה במזרח־התיכון, מקיפה את שלוש המפלגות העיקריות בקנדה – השמרנים, הליברלים וה„דמוקרטים החדשים" (הסוציאל־דמוקרטים) – ומעוגנת ברבדים שונים של הפסיפס הקנדי. קנדה, שתמכה, בניגוד לבריטניה, בהחלטת החלוקה של האו"ם ב־1947, על אף הקשרים המסורתיים שלה עם לונדון, שהיו אז חזקים הרבה יותר מאשר היום, מעורבת זה שלושים שנה בפעולות האו"ם לשמירת השלום במזרח־התיכון. לסטר פירסון הליברלי, אחד ממדינאיה הדגולים, אף זכה בשעתו בפרס נובל לשלום על חלקו בהקמת כוח החירום של האו"ם אחרי מלחמת סיני. אולם לשבחה של קנדה יש לציין, כי דבקותה הבסיסית בעקרונות האמיתיים של האו"ם מנעה ממנה ללכת שולל אחרי הקואליציה האנטי־ישראלית, שהתגבשה והלכה בארגון בעשרים השנים האחרונות. קנדה התנגדה בתוקף לזיהוי הציונות עם גזענות שנעשה ביוזמת הברית הבלתי־קדושה של המדינות הקומוניסטיות, הערביות־מוסלמיות והרדיקליות אנטי־מערביות מקרב העולם השלישי, ונמנתה על־פי רוב עם המדינות המעטות שנחלצו לימין ישראל.

אין, כמובן, להסיק מכך על תמימות־דעים בין אוטאווה לירושלים לגבי הדרכים ליישוב הסכסוך הישראלי־ערבי. קנדה שוללת את ההתנחלות בשטחים, ומצדדת בהכרה הדדית בין ישראל לפלשתינאים בנסיגה ישראלית מהשטחים תמורת פירוז, ובזימון ועידת שלום [illegible] עדיין הכרה באש"ף, כנציג הבלעדי של העם הפלשתינאי, אך מעודדת מגעים עם הארגון, כדובר הפלשתינאי המוסמך ביותר. יחד עם זאת היא נוטה להתחשב בצרכי הבטחון של ישראל, ומעדיפה דחיית הטיפול בנושאים המסובכים ביותר, כגון עתיד הגולן ומזרח־ירושלים.

אין ספק כי הנזק החמור שנגרם לתדמיתה של ישראל בקנדה – כמו במדינות רבות אחרות – בעקבות מלחמת של"ג, תוקן רק בחלקו. מלחמת לבנון שימשה שעת כושר, לכוחות שונים בממסד האקדמי, הכנסייתי והכלכלי של קנדה, לנסות ולערער על הקו הפרו־ישראלי המסורתי, בטענה שהוא מזיק לאינטרסים הלאומיים של קנדה, המחייבים יתר איזון. מבקרים אלה מצאו אוזן קשבת גם בקרב חברי פרלמנט מסיעות שונות. לקהילה היהודית בקנדה אין השפעה פוליטית רבה כל־כך, כמו ליהודי ארה"ב, אך היא מילאה וממלאת תפקיד חשוב בבלימת מגמות אלה. הוועד הציבורי קנדה־ישראל – מעין אייפא"ק קנדי – פועל כדי להביא לארץ מדי שנה פוליטיקאים חברי מפלגות שונות, ומסייע בכך להסברת בעיותיה של ישראל.

ראשי הממשלה הקנדיים, שגילו, לפני מלחמת ששת הימים, הבנה רבה ביותר לישראל, היו לסטר פירסון הליברלי, וג'ון דיפנבייקר השמרני. הידידות בין שתי המדינות נמשכה גם בתקופת כהונתו הארוכה של פייר אליוט טרודו, אם כי מבחינה פילוסופית לא נלהב ליברל קוסמופוליטי זה, חסיד העולם השלישי, מהלאומיות הציונית, בוודאי לא מהלאומנות הישראלית שלאחר 1967. לבריאן מאלרוני השמרני, ששם קץ לפני שנתיים להגמוניה הליברלית הממושכת, והבטיח למפלגתו רוב מוחץ בבית־הנבחרים באוטאווה, לא היה בעבר רקע יהודי וישראלי, אך במלחמת הבחירות דיבר על ישראל כבעלת ברית ולא איכזב גם בשתי שנות כהונתו. ההבנה הרבה יותר בין קנדה לארה"ב בתקופת מאלרוני, לעומת המתח בין טרודו לממשל רייגן, בוודאי איננה מזיקה [illegible]

הקנדים היו מעדיפים בוודאי, שפרס לא יגיע לאוטאווה כמו אל תחנת־ביניים בין וושינגטון לניו־יורק. על אף היחסים הטובים עם השכנה האדירה מדרום מעוניינת קנדה להזכיר בכל הזדמנות, שאין היא ספח של ארה"ב, ודבר זה חל על כל הכוחות הפוליטיים במדינה זו. אולם בלית ברירה עדיף הביקור הנוכחי על פסיחה על אוטאווה. פגישה, ולו גם קצרה, בין ראשי הממשלה של קנדה וישראל חשובה כשלעצמה, אך נודעת לה חשיבות גם מבחינת הציבור הקנדי בכלל ויהודי קנדה בפרט. סיכומי ועידת אלכסנדריה עם הנשיא סאדאת, והתייחסותו החוזרת של פרס לעם הפלשתינאי עשויים אולי להפיג במקצת את הלכי־הרוח הביקורתיים כלפי ישראל בחלקים מסויימים של דעת־הקהל ואמצעי־התקשורת הקנדיים, הנבדלים מהקו הידידותי יותר של הממשלה. הדבר בלט, בעליל, בשאלות שהציגו עתונאים קנדיים רבים, בעת ביקורו של שר החוץ ג'ו קלארק בירושלים, לפני כחצי שנה. יש אף לקוות כי שיחות פרס עם מאלרוני יסללו את הדרך לביקור רשמי של ראש ממשלת קנדה בישראל, שיהיה ביטוי נוסף לקשרים ההדוקים בין שתי המדינות.

חגיגות כעלה תאנה

מאת אמיר רוזנבליט

ישובי הנגב, שבעי הבטחות, מחריפים את מאבקם. החרמת אירועי שנת ה־100 להולדת בן־גוריון היא רק חלק מן המחאה

מועצת נבחרי הנגב, הכוללת את כל ראשי הרשויות המקומיות באזור, החליטה בישיבתה האחרונה להחשיך את הישובים והצמתים בנגב וכן להשבית את הלימודים למשך עשרה ימים, בין ראש השנה ויום הכיפורים. כמו כן הוחלט באותה פגישה להחרים את כל האירועים לציון מאה שנה להולדת דוד בן גוריון. "אנו נאלצים לנקוט צעדים אלה מכיוון שקיימת סכנה מוחשית שחזון בן גוריון לפיתוח הנגב ירד לטמיון", אומר יו"ר המועצה האזורית שער־הנגב, צבי חזן, המשמש יו"ר הנהלת מועצת נבחרי הנגב. "מועצת הנגב", מטעים חזן, "רואה בהכרזה על חגיגות 100 שנה להולדת דוד בן גוריון עלה תאנה שנועד לכסות על 10 שנות מחדל בפיתוח הנגב".

למרבה הצער, דבריו של חזן משקפים נאמנה מציאות עגומה, שאין בינה לבין חזונו של "הזקן" ולא כלום. אין זה סוד שב־15 השנים האחרונות חלה נסיגה דראסטית בכל תחומי החיים באזור, המהווה כ־60 אחוז משטח מדינת ישראל. צמדי המלים "נסיגה" ו"בריחת אוכלוסין" נעשו חלק בלתי נפרד מלקסיקון ההתייחסות לנגב. מצפה רמון – ישוב תריג מבחינת בידודו וניתוקו ממרכזי אוכלוסין – מגלם אולי יותר מכל את הטרגדיה שבהזנחת הנגב. לפני 8 שנים מנה הישוב הזה כ־4000 נפש. כיום מתגוררים במקום כ־2500 איש. בשנה האחרונה בלבד עזבו אותו כ־20 אחוז מהתושבים. שכונות שלמות, בהן רובע של וילות יוקרתיות בצפונו של הישוב, לא אוכלסו כלל או ניטשו והפכו את המקום ל"עיר רפאים". סלילת כביש־הערבה והיעדר תשתית תעסוקתית מגוונת, בעיקר לנשים, דחקו את מצפה רמון אל שולי הדרך והותירו אותה מבודדת ומנותקת. 150 וילות סולאריות, שהוקמו בתקווה לקלוט תושבים חדשים בעקבות ההיערכות החדשה של צה"ל בנגב עם הנסיגה מסיני, עומדות זה זמן רב כאבן שאין לה הופכין.

צה"ל פסח על מצפה רמון, כמו על הנגב כולו. היציאה מסיני והנסיגה מלבנון הגדילו את מספר הבסיסים והמחנות של צה"ל בנגב, אולם אנשי הקבע מעדיפים להתגורר מחוץ לאזור, משיקולי נוחות. היעדר השקעות במפעלים ובפרט בתעשיה המתוחכמת בערי הנגב, שרובן ככולן מוגדרות עדיין (ולא בכדי) "ערי פיתוח", היא אחת הסיבות העיקריות לנטישה הגדולה של אוכלוסיה את האזור. סטטיסטיקה מעודכנת מצביעה על כך, שרוב הצעירים, בני המחזורים המשתחררים האחרונים כיום מצה"ל אינם נשארים בנגב. במקרה הטוב הם עוזבים צפונה, לגוש דן, במקרה הרע נוסעים לחו"ל כדי לחפש שם את מזלם. המפעל המתוחכם היחיד שהוקם בעשור האחרון בנגב הוא "דייל ישראל" בדימונה (המייצר נגדים אלקטרוניים), שבימים אלה נחנך ברוב עם ובנוכחות ראש הממשלה. לפני כשבוע התבשרו תושבי ירוחם כי ועדת הכספים של הכנסת החליטה להעתיק את מינהלת "חברת הפוספטים" לישובם. "צעדים אלה הם לעג לרש ובבחינת 'מעט מדי ומאוחר מדי'", אומרים חברים במועצת נבחרי הנגב.

"הנגב נותן למדינת ישראל יותר משהמדינה נותנת לנגב. אילו היינו מכריזים על עצמאות הנגב, מצבנו הכלכלי־חברתי היה טוב בהרבה ממצבנו כיום". קביעה זו, ספק רצינית ספק מבודחת, שייכת לדיקן הפקולטה למדעי הרוח והחברה באוניברסיטת בן גוריון בנגב, פרופ' יהודה גרדוס. קביעתו של גרדוס איננה מנותקת מהמציאות, שכן אין מחלוקת על כך שהנגב הוא העורף הקרקעי הגדול בארץ ושנמצאים בו רוב אוצרות הטבע של המדינה, החל באשלג ומגנזיום וכלה בברום, בפוספטים ומחצבים אחרים. אף כי מפעלי הכימיה וההדרייה בנגב מייצאים למעלה מ־700 מיליון דולאר לשנה, שהם כ־15 אחוז מכלל היצוא התעשייתי של ישראל, האיזור נשאר איזור "עני". "עוני" זה, ההולך ומחריף מדי שנה, מתבטא בירידה מתמדת באיכות החיים, ביעדי השקעה, במקורות תעסוקה אטרקטיביים ובהזנחת פיתוח מוקדים תרבותיים־חברתיים. פועל יוצא מכל אלה הם שיעורי הגירה שליליים וכיסי אבטלה הולכים ותופחים. אפילו באר־שבע – העיר המתוכננת ביותר באזור, שזכתה בעבר לכינוי "הפנינה של הנגב" – נרשמים בשנים האחרונות מאזני הגירה שליליים ושיעורי אבטלה מדאיגים.

הניתוק הקיים בין הממשל המרכזי ובין הנגב והיעדר רגישות לבעיות המיוחדות של האזור מצאו באחרונה את ביטויים בהחלטת הממשלה לדחות את המלצות ועדת המנכ"לים ("ועדת פורד") לפטור כליל את תושבי מצפה רמון מתשלומי מס הכנסה. במקום זאת החליטה הממשלה להעניק למצפה רמון, וכך גם לירוחם, מעמד של "ישוב עימות" (עימות עם מי, עם הממשלה?) ולהגדיל את אחוזי הפטור של התושבים ממס הכנסה בשלושה אחוזים נוספים. החלטה זו עוררה סערת רוחות במצפה רמון. חברי מליאת המועצה המקומית ביקשו למחות על־ידי דחיית פתיחת שנת הלימודים, חסימת כביש הערבה, או לחלופין נטישת הישוב בצורה מאורגנת ופלישה לדירות שבנה משרד השיכון והבינוי ביהודה ושומרון. רק הבטחה שניתנה מלשכת ראש הממשלה לדיון חוזר בהמלצות ועדת המנכ"לים הביאה לדחיית פעולות המחאה המתוכננות, אך לא הרגיעה את הרוחות הסוערות. "מצפה רמון היא כיום חבית של חומר נפץ חברתי", אומר לי ראש המועצה המקומית שמואל כהן.

הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים, שלום דנינו, סבור כי יש לתת למצפה רמון מעמד מיוחד. לדבריו, לא ניתן להשוותה לשום ישוב אחר בארץ. "שרי הממשלה, שטענו כי מתן הטבות מיוחדות למצפה רמון יגרור ישובים נוספים למערך דורשי הטבות, טעו בצורה חמורה. מי שטוען כך איננו מודע לפרובלמטיות המיוחדת של מצפה רמון. להחלטה בדבר פטירת תושביה ממס הכנסה יש גם משמעות פסיכולוגית בצד השיקול הכלכלי הטהור. מה עוד שהדבר לא יהווה במילא עומס רב מדי על כלכלת המדינה".

מכל מקום, במצפה רמון, כמו גם בנגב כולו, שבעו מהבטחות השרים ומשרדי הממשלה. מועצת נבחרי הנגב – גוף ציבורי שהוקם באחרונה על ידי צבי חזן חבר קיבוץ ברור חיל – החליט, לאחר חודשים של פגישות וחליפת מכתבים עם שרי הממשלה וחברי ההנהלה הציונית, להחריף את המאבק ולהעבירו לפסים מיליטנטיים יותר. "הגענו אל עברי פי פחת", אומר חזן, "כיום קיימת סכנה מוחשית שכל מה שהושקע בחבל ארץ זה ירד לטמיון. תכניות פיתוח בתחומי הכלכלה, התיירות והתרבות נדחקו לקוליים, ההידרדרות בשכת והמצב הולך ומחמיר. בשלב זה החלטנו כי הערים, המועצות המקומיות והאזוריות, המושבים והקיבוצים בנגב לא יקחו חלק באירועי שנת ה־100 להולדת בן גוריון, לא יארחו מוזמנים מהארץ ומחו"ל ולא יתנו אכסניה במקומותיהם לאירועים אלה".

בעקבות איינשטיין

מאת יהודה גוטהלף

השאיפה לשלום בינלאומי הונחה ביסוד האינטרנציונל. אך איתרע מזלו. וכל אימת שהחריפו היחסים בין המדינות התפרק הארגון הבינלאומי, ופועלי הארצות השונות, שלא היה בכוחם לעצור את קנאות הימין, נאלצו להצטרף על כורחם לצבאות הלוחמים, כדי להגן על ארצם. אין זאת אלא משום שבין מלחמה למלחמה לא הקדישו האינטרנציונל ומפלגותיו את תשומת־הלב הראויה לטיפוח השאיפה לשלום בין הלאומים, כשם שעסקו במלחמת המעמדות בתוך האומה.

האינטרנציונל הסוציאליסטי, שהוקם מחדש אחר מלחמת העולם השניה, אינו מצטיין אף הוא ביוזמה יתירה בנידון דידן. מכל מקום, היא פחותה מפעילות האינטרנציונל של האיגודים המקצועיים החפשיים (ICFTU), שההסתדרות נמנית עם חבריו המכובדים. אינטרנציונל זה חוזר וטוען, כי שאלת פירוק הנשק והשלום הינם חלק בלתי־נפרד מבעיותיה של תנועת הפועלים הבינלאומית: שהשלום הוא תנאי לקידמה כלכלית וצדק חברתי. „מירוץ החימוש מונע השקעות במפעלים קונסטרוקטיביים, והדבר בא לידי ביטוי בעיקר בארצות העולם השלישי... הטענה כי הנשק הגרעיני נועד רק להגנה אינה נכונה. רמות החימוש הגרעיני של מעצמות־העל מסכנות את כל האנושות והן עלולות להביא להרס בלתי־נמנע של כל צורות החיים בעולם". בצילו של האסון בכור הגרעיני של צ'רנוביל הוחלט במושב האינטרנציונל להגביר את המאבקים נגד מירוץ החימוש ולמען השלום.

דומה, כי בישראל נשמעים רק הדים קלושים מחרדת העולם עקב סכנת המלחמה הגרעינית. הסבות ידועות: לא התאוששנו עדיין מהשואה, שהושמד בה שליש מעמנו: אנו שרויים במתח מתמיד לרגל אימת המלחמות באמצעים „קונבנציונליים": בלאו הכי המדובר במאבק איתנים גרעיני של המעצמות, ואנו חדלי אונים לעומתם.

אף על פי כן אין צידוק לאווירה הקרתנית הרווחת בישראל. הננו חלק אינטגרלי של העולם, והמלחמות המתנהלות באמצעים „קונבנציונליים" עלולות להתגלגל למלחמה האיומה ביותר. עלינו ליטול חלק פעיל יותר בעיצוב דעת הקהל העולמית, במאבק הציבורי נגד סכנת המלחמה הגרעינית, נגד הניסויים האטומיים – ובעד „הדיטאנט", ההפשרה, הדו־קיום בשלום בעולם בכלל ובאזורנו בפרט.

★

במסגרת שנת השלום הבינלאומית, שהוכרזה על ידי האינטרנציונל של האיגודים המקצועיים החפשיים בסיסמה של „שלום, בטחון ופירוק הנשק" נערך ביזמת י. משל, יו"ר המכון לחקר תנועת העבודה ע"ש פ. לבון, בשיתוף נציגי הועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית (פרופ' מרסל עשהאל וד"ר ארנסטו קהאן) ערב עיון בנושא סכנת המלחמה האטומית. אולי תהיה בכך דחיפה כלשהי לחלצנו מהאווירה הקרתנית, שאנו שרויים בה?

יקצר המצע להביא אף תמציתן של ההרצאות, שהאירו את היקף הסכנה הנשקפת לאנושות ממלחמת עולם שלישית, גרעינית (מלחמה רביעית כבר לא תהיה...): על מאות מליונים הנדונים לכליה, על הקץ הצפוי לחי ולצומח וכו' וכו'. והמסקנה: יש לשכנע את המנהיגים הפוליטיים בכל מדינות העולם, שיחזרו בהם מהמירוץ הגרעיני, כי הוא עלול להוביל להשמדת האנושות. אסתפק, אפוא, בהערות בשולי הדברים על המשתמע מהם בהלכות השקפה והמדיניות.

★

אלברט איינשטיין, שנחרד מתוצאות הביקוע הגרעיני, אמר: „עלינו לסגל לעצמנו דרכי חשיבה חדשות, כדי לאפשר הישרדות האנושות". למעשה, מושלים בכיפה מושגי יסוד, שאיפשרו – חרף התפתחות התרבות האנושית – אף בזמנים המודרניים את זוועת המלחמות ועלולים להביא למלחמות נוספות, חמורות יותר. אזכיר את העיקריים שבהם:

הדארוויניזם הסוציאלי, שתיאר את האבולוציה כ„הישרדות החזק ביותר" והסיק ממנה את ההתחרות כגורם בלבדי של התפתחות החברה האנושית. נעלמו מתודעתו כי עיקרה של האבולוציה היה המאבק נגד איתני הטבע: וכן המלחמה בין המינים ולא בתוך המין, חשיבות העזרה ההדדית כגורם ההתפתחות ועוד: המארכסיזם־לניניזם, שלדידו כל עיקרה של ההתקדמות נעוץ במלחמת מעמדות: תפיסות הימין והפאשיזם, שראו במלחמות לאומים מנוף להאדרת כבוד העמים ולשיפור הגזע האנושי: הפסיכולוגים שראו בתת־ההכרה את יצר התוקפנות גרידא (והתעלמו מקיום הרגש החברתי והעזרה ההדדית, שבלעדיהם לא היה קיום אנושי ולא היתה התפתחות של בעלי־החיים בכלל והאדם בפרט). כל אלה תרמו לתיאור תמונה מסולפת של האדם ותולדות האנושות, וכן משמשים עד היום צידוק למלחמות.

נוסף לכל אלה הסיכון הנעוץ בגישה הפאטאליסטית, כאילו אין מנוס ממלחמות, שהיו מאז ומתמיד ותהיינה גם להבא. והרי, למעשה, היו שבטים ועדות בעבר הרחוק שחיו בשלום ולא ידעו מלחמות מאורגנות במכוון. וכן היו אומות שלחמו – עד שחדלו מזה. נזכיר לדוגמה את העמים הסקאנדינאוויים, צאצאי הויקינגים, שודדי ים, שהמשיכו בזמנים מאוחרים אף

(המשך בעמוד 8)

מכתבים למערכת דבר

תכנית אלון כיצד שמטה...

דן שביט ברשימתו „הזמן ואנחנו" („דבר" 2.9.86) פותח עם יעקב צור ותכניתו ל„צמצום השליטה בשטחים" בלבד ונמצא ממשיך בחשבון כולל עם „רבים וטובים" מחבריו לתנועה. מדבריו משתמע, כאילו בכל הסוגיה הזו של ה„שטחים" ובמשך כל התקופה שלאחרי מלחמת ששת הימים, היו כמעט כולם וכל הזמן „בראש אחר".

האמת היא, כי בסוגיה זו, סוגיית השטחים, רבו ההתלבטויות, הנפתולים, חילוקי־הדעות והשינויים עם הזמן החולף. תמוה מאוד, שבחשבון הכולל הזה, תכנית אלון (והיתה תכנית כזאת!) נשמטה להלוטין מזכרונו של שביט. בהקשר זה, תכנית זו, אף שלא הוחלט עליה רשמית לא בממשלה של אז ולא במפלגת העבודה, הפכה להיות התכנית המקובלת בממשלה ובמפלגת העבודה שלפיה תוכננה והופעלה המדיניות ההתיישבותית גם בקיבוץ המאוחד, גם באיחוד הקבוצות והקיבוצים, ובהמשך בתק"ם, עד היום הזה. לא זכור שדן שביט היה עם מיעוט „מהוסס ונבוך" שהתנגד לתכנית זו.

תכנית אלון אמרה משהו גם בבעיית השליטה בשטחים. בנאומו בועידת מפלגת העבודה באוגוסט 1969 אמר יגאל אלון:

„– – הייתי רוצה לראות לפחות ראשיתה של מדיניות, המבקשת לעודד את היסודות החיוביים בחברה הערבית של השטחים המוחזקים, על מנת שיקימו לעצמם מעין מינהל עצמי, מעין שלטון בית אשר יקבל בהדרגה על עצמו את מלוא האחריות לעניינים הפנימיים, החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, הדתיים, בעוד אנו מחזיקים בידינו את עניני הביטחון החיצוני והפנימי". (תכנית אלון מאת ידהם כהן עמ' 107).

המינהל העצמי או שלטון בית לערביי השטחים היה חלק אורגני מתכנית אלון. הסיפור הוא אמנם כדברי ד.ש. „סיפור ישן נושן" אך התכנית לצמצום השליטה בשטחים גם היא איפוא לא כל כך חדשה. אנשים מן ה„אקטיביזם המסורתי", בביטויו של ד.ש., גם הם תמכו בתכנית אלון. את הקמת גלגל בבקעה ואת אל רום בגולן בירך בן אהרון בדברי עידוד חמים, בשם ההסתדרות. כל הדיבורים על „הזדכויות שההסתבר" הוכחו על ידי יודעי דבר מקרוב, כדיבורים בעלמא.

תכנית אלון, כידוע, לא נתקבלה על ידי חוסיין אפילו כבסיס לפתיחת משא ומתן. אם עכשיו נתחדש משהו בתחום זה לקראת משא ומתן – יבורך המעשה ויבורכו העושים.

אריה סגולי
אפק

מדבר בשתי לשונות

רוחו של ראש הממשלה הרוטציוני, יצחק שמיר, נסערה מאוד כשנשמעה בישיבת מרכז המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה, בה השתתף כאורח מוזמן, קריאת־ביניים, כי בהופעותיו השונות הוא מבדיל בין חלקי העם בישראל ומגדיר את יריביו האידיאולוגיים כבלתי־לאומיים לעומת הלאומיות הצרופה של מחנהו הוא – הליכוד.

על כך סיפרו כלי התקשורת הכתובים (4.9.86), למחרת הפגישה עם צעירי מפלגת העבודה. וכך הוא הגיב, כפי שפורסם: „– – בעולם לא אמרתי, שמי שלא במחנה שלי אינו פטריוט. אם אגיד דבר כזה תדבק לשוני לחיכי" („ידיעות אחרונות") „– – תדבק לשוני לחיכי אם אמרתי אי פעם, שמי שלא תומך בהשקפת העולם של הליכוד הוא לא פטריוט ולא ישראלי" („הארץ").

אכן, זהו נוסח קוסם מפי אדם, המשתוקק לאחדות העם ופלגיו, וללכת בדרכי קודמו, ראש הממשלה הנוכחי, שמעון פרס. כדרכך, תוך שנתיים, את שנאת האחים שהיתה רוויה בעם בשנים האחרונות, והוא מדבר במתק שפתיים ובלשון חלקה לירי־בים צעירים, כי מ...יקים את כל ניבי לשונו של האורח ומקבלים דבריו בתשובת לב.

והנה לפנינו לשון אחרת לגמרי שאינה נדבקת לחיכו, אינה מרבה אחדות ואמון לדבריו וגובלת בהסתה כלפי אותם היריבים בהדבקת תווים אנטי־לאומיים ואנטי־פטריוטיים. בדברו בסיעת הליכוד, בראשית אוגוסט, לגבי הנוסחאות השונות בהן משתמש שמעון פרס לקידום השלום, מזהיר יצחק שמיר „הלאומי" „מפני רוח פרצים ותבוסתנות של גורמים שונים במפלגת העבודה".

במופע אחר התבטא בצורה יותר בוטה וכרך את כל השמאלנים בסל אחד „– – הניהיליזם השמאלני והתבוסתני... שכאל, פירושן שני דברים: ויתורים מרחיקי לכת לערבים ומלחמה אנטי־דתית", וה„עסקנים" הקטנים יותר מזרים ומחזיקים אחריו באליכות מילולית חריפה יותר.

הערת אגב: ניהיליזם, לפי פירוש אבן שושן: „שלילה גמורה ומוחלטת של הכל". תבוסתן: „אדם, המרפה את ידי העומדים במערכה". תבוסתנות: „נטיה לראות תבוסה וכישלון במצב חירום". איש זה המחלק את העם לנאמנים ללאום מזה, ולתבוסתנים מזה, כתעתד להיות ראש הממשלה של כלל ישראל.

ישראל שיזו
חדרה

מה יעשה שמיר?

תמהה אני על עמדתו המגמתית של חגי אשר אותו אני מכבדת כאחד הכתבים השקולים והאחראים ביותר ב„דבר".

הלייט־מוטיב החוזר במאמרו „יש להם בעיה" („דבר" 25.8.86) – בקשר למדיניותו של יצחק שמיר כאשר יעמוד בראש ממשלתנו – הוא: „מה הם רוצים, לאן הם מתכוונים להוביל אותנו...", כאילו במשך כהונתו כשר החוץ וכראש הממשלה לפני הבחירות של 1984, היה שמיר אדיש או אפילו עויין להפעלת תהליכי שלום, כאילו לפני כהונתו של פרס כראש הממשלה לא נעשו נסיונות, מגעים וכו' להפשרת הקיפאון של „השלום הקר" בינינו לבין מצרים.

אינני מזלזלת ב„אופנסיבת" השלום הראוותנית של שמעון פרס. יש לה הישגים בשטח יחסי הציבור וההסברה שלנו. אך האם הצליחו היוזמות והגמישות של ראש הממשלה הנוכחי לקרב את חוסיין או אף את מלך מרוקו לשולחן הדיונים הממשיים על שלום? האם מובארק, אחרי מחזור פרס בצורה סרבנית בתוכנו ראשים כמונזמת ומשפילה ונוכח החרם הכלכלי אותו הטילה מצרים עלינו, נוכח ראש בורקה ותמיכתו העקבית של מובארק באש"ף – שינה או ריכך את עמדתו כלפי ישראל? האם איזה שליט ערבי הפגין גם נכונות לתת ולא רק לקבל כבר בתחילת הגישושים שלנו?

ממאמרו של אשר אפשר היה להגיע למסקנה שאחרי שנתיים של כהונתו של שמעון פרס הצלחנו לקרב באופן משמעותי את השלום עם ירדן, לפתור את בעיית הפלשתינים ולהפשיר את יחסינו עם מצרים. בהמסקנה המוטעית הזו היתה נובעת תקוות שווא נוספת, שאילו היה נשאר פרס עוד שנתיים בכסאו כראש הממשלה, היינו אוטו־אוטו רואים חתימת הסכם השלום במיוחל, אליו חותרת מדינת ישראל זה שנים.

בטוחתני שחגי אשר מספיק fair ומפוקח כדי לא להפיץ אשליות כאלה. ובאשר לתשובה לשאלתו: „מה הם (כלומר, ממשלה בראשותו של יצחק שמיר) רוצים, לאן הם מתכננים להוביל אותנו?" הייתי מפנה את השואל למיכאל אסף, כתב ותיק של „דבר" בענייני הערבים, מזרחן בעולה, לכל הדעות לא ממחנה של יצחק שמיר.

בראיון רדיו („שיחות אישיות" של אגמון, 9.5.82) היתרה מיכאל אסף שוב ושוב נגד הפזיזות וחוסר בגרות מדינית של אלה בין הפוליטיקאים שלנו אשר בשאיפתם לשלום מיידי, להסדר תוך לחץ בלתי־סבלני שלנו, מוכנים לויתורים חד־צדדיים. הוא הפציר בהם להיות סבלניים, להמתין בערנות עד שתשתנה הקוניונקטורה באזורנו, הידוע בתהפוכות פתאומיות וקיצוניות, וייווצרו תנאים נוחים, מתאימים לנו להשגת שלום אמת. עד אז, יעץ המזרחן והפרשן המנוסה, לשמור על כל האופציות, להחזק את מדינתנו מבפנים כדי לעמוד בהצלחה נגד הלחצים של גורמים חיצוניים, הרואים בעמדה הנחושה של ישראל את „המכשול היחידי לשלום".

זו בדיוק התשובה לשאלתו של חגי אשר, זה מה שיצחק שמיר וממשלתו מתכוונים לעשות, בממשלת אחדות.

פנינה גולדנר
קרית חיים

פרס העלה יוקרת המדינה

במכתבו שלוח הרסן „כשלון פרס במרוקו" („דבר" 7.8.86) מונה ישי נאור איש קיבוץ שער העמקים אחד לאחד את „כשלונותיו" של ראש ממשלתנו שמעון פרס מאז כונן את ממשלת האחדות הלאומית מלפני כשנתיים.

והנה כמה מ„פניני הלשון" של י.נ.: א. ראש הממשלה לא יכול לזקוף לזכותו אפילו „הישג אחד" מאז כונן ממשלתו. ב. בכל הכרזותיו על כוונתו להגיע לשלום מדבר פרס במילים „מעורפלות ונבובות" חסרות כל תוכן. ג. פרס לא התכוון בפגישתו עם חסן מלך מרוקו לקדם את תהליך השלום – מטרת נסיעתו היתה להגדיל את יוקרתו, בארץ ובעולם, שהגיעה ל„שיא השפל" – עקב טיפולו הכושל בבעיות הפנים של ישראל, ועוד כהנה וכהנה דברי בלע...

השנאה המפעפעת מפיו של איש קיבוץ שער העמקים לראש ממשלתנו, ולממשלת ישראל בכללותה, עולה על כל סוג של שנאה ובוז המסוגל היה להביע כל „שונא ישראל" ואיש אש"ף.

אולם לאושרנו הרב לא כאלה הם פני הדברים – רובו ככולו של הציבור בארץ יודע להעריך נכונה פועלו ומעשיו הטובים של ראש ממשלתנו בכל התחומים המורכבים והקשים לאין ערוך בהם טיפל ומטפל – ביכולת ובמסירות הראויה לשבח יחד עם חבר שריו – במדיניות, בכלכלה ובחברה, בביטחון ובהתדיינות המתמדת לעניין השלום אשר לא יורד מסדר יומו אפילו לשעה אחת.

יוקרתו של ראש ממשלתנו עלתה וגדלה בארץ ובעולם הדמוקרטי, והדברים הוערכו והוכחו פעמים רבות בתקשורת ובעיתונות של אותן הארצות.

ישראל פולישצוק
בית עובד

אינו ראוי לתמיכה מקרן ציבורית

נדהמתי לשמוע, שמשורר יהודי מסוגל לפרסם בישראל קביעה כי: „היהודים כובלים את מצות־הם בדם ילדים פלסתי־נאים" („מעריב" 12.9.86).

דברים אלה נאמרו על ידי אישיות תרבותית, חושבת ורגשנית, בשלהי המאה העשרים וכאן בארץ – לא על ידי קלגסי רומא, „ידידינו" מתקופת האינקוויזיציה, או נציגיהם של המלניצקי והצורר מגרמניה.

עצוב, מרגיז, מרתיח ומזעזע: ושום הקשר לא יחפה על כך: אדם נאור מסוג זה בהחלט אינו ראוי לקבל תמיכה מקרן ציבורית כלשהי.

יותר על כן, אולי יש לטפל במפיצי העלילה המזוויעה הזו באמצעות הגורמים המוסמכים?

מיכאל יוליוסבורגר
קרית ים

צה"ל אינו מוסד עונשין

במכתבו למערכת („דבר" 7.9) הציע אריה שפטל למשרד הביטחון לגייס אברכים מציתי תחנות האוטובוסים. הצעה זו מעבידה את צבא ההגנה לישראל כמוסד עונשין על מעשים פליליים. האומנם? חונכנו לראות בהתגייסות לצה"ל חובת כבוד לאומית כללית היאה לכל יהודי ויהודיה בריאים האמורים להתכבד בה. בכך נותנים המתגייסים ומשפחותיהם את הביטוי הראוי לעיקרון המקודש במסורתנו: „כל ישראל ערבים זה בזה".

מן הראוי שהגיוס לצה"ל לא ייראה כאיום, או כאמצעי ענישה, אלא כמילוי שליחות המוטלת על כולם, על סיכוניה ועל מעלותיה החינוכיות והאזרחיות. אכן, מן הראוי לשחרר ללא דיחוי את הגיוס לצה"ל מכל העיוותים היוצאים מן הכלל אשר הועמסו על חובה אלמנטרית זו במשך השנים.

את הפעלת העיקרון הזה אין לתבוע ממשרד הביטחון אלא מן ההנהגה המדינית בכל העוצמה שיש בידי האזרח – ביום הקלפי. בתיקון העיוותים בגיוס לצה"ל יש לראות תכנית פעולה אקטואלית. אפשר להתחיל מתאריך ההתייצבות הקרוב.

יוסף פרוינד
נתניה

לא רק בחמדיה

בהסתמך על כתבתו של יצחק מרידור מ־25.8 בה הוא טוען, שרק בחמדיה רחמנא ליצלן, אין עדיין בכל הדירות מזגנים אלא מצננים „שאבד עליהם הכלח".

ובכן, אני מבקש לספר לכל אותם מסכנים בחמדיה ובמקומות אחרים, שיש מקום בדרום הארץ שהוא מעט חם יותר מאשר חמדיה ובמקום זה גרים כעשרים אלף „מסכנים", הנאלצים, לא עלינו, להשתמש באותם מצננים עתיקים לצינון בתיהם.

כל זה למה?

אין חולק, שיש לשאוף לרמת חיים גבוהה ותנאי נוחות מירביים, אבל אם מספר קיבוצים היו מכלכלים צעדיהם בהתאם ליכולתם, כך לגבי מצננים וכך לגבי דברים נוספים רבים, ולא קופצים מעל לפופיק, לא היו מגיעים למצב בו הם נמצאים עתה.

א. ליבנה
אילת

בעקבות איינשטיין

(המשך מעמוד 7)

במלחמות אימפריאליסטיות – עד שנהיו לעמים שוחרי שלום.

והעיקר, במלחמות היו בדרך כלל מנצחים ומנוצחים, ואילו במלחמה גרעינית גורל המנצחים לא יהיה שונה מגורל המנוצחים. מחמת הבעלות בדור הארץ מעבר לגבולות הלאומיים.

היהדות לא גרסה מעולם פאטאליזם: „העידותי בכם את השמים ואת הארץ, החיים והמוות נתתי לפניך, הברכה והקללה, ובחרת בחיים – למען תחיה אתה וזרעך" (דברים ל', י"ט).

★

לרגל תפיסה קרתנית אין הציבור הישראלי נותן דעתו על סכנת מלחמת עולם גרעינית, בין אם תיפתח במכוון ובמפתיע, ובין אם תתלבה עקב מלחמה באמצעים „קונבנציונליים"; בין אם תבוא מחמת התנגשות בין המעצמות ובין אם תתלקח בהמשך למלחמה מקומית, או אזורית.

הוועד הישראלי למניעת מלחמה גרעינית הכריז, כי ייאבק נגד ייצור, רכישה והפצה של נשק אטומי, נגד חימוש אטומי של המזרח התיכון על מנת שיהיה האזור חפשי מנשק אטומי. וקל לשער מה יהיה עתידו של העולם לרבות אזורנו, אם נשק קטלני זה יימצא בידי מנהיגים, אשר שפיותם הפוליטית שואפת לאפס.

להוותו של העולם, ביקוע האטום קדם לאיחוד האנושות ב„עולם באחד". ואין כוונתי לאנושות קוסמופוליטית, אלא למשפחת העמים המיוסדת על שוויון הזכות להגדרה עצמית, בדומה לשווי־הזכויות של האזרחים בתוך כל עם. לצערנו, חלה בעם ישראל נסיגה מאותם הימים, בהם גרסו מורידי־מנהיגיו, כי לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוח, נסיגה מחזון הנביאים ונפילה לדבקות בחשבה פרימיטיבית, המעתיקה את נקודת הכובד לעצמה פיסית, טריטוריאלית, לאומנית.

הציונות קמה כדי להבטיח לעם גולה, נרדף, חיים ושלום בביתו הלאומי. עתה תמצא ציונים לאומיים מאד הסבורים, כי השלום איננו מטרת הציונות; כאילו נועדנו מתחילתנו להיות רובי קשת כישמעאל, וכאלו העדפנו את ידי עשיו על קול יעקב.

ויש בישראל האחרים להם משיחי. אכן, הציונות נובעת מהרעיון המשיחי. אך לא מהמשיח שכבר בא... ואם כן, לא עלינו המלאכה לגמור, ויונח לו למשיח להשלימה.

פרופ' אפרים אורבך, בר־סמכא במדעי היהדות, אמר לאחרונה: היוצאים להצדיק מעשים שלא ייעשו על ידי מה שקוראים עליהם את השם המפורש של אידיאלים גדולים ומקובלים, בין אם השם המפורש הוא תורה הדת, ובין אם השם המפורש הוא בטחון – אינם ערים דיים לתוצאות. כשם שאמרו חכמים, שכל האומר אין לי אלא תורה – אף תורה אין לו. וכך, כל האומר אין לי אלא בטחון עשוי להגיע הס וחלילה לידי כך, שאפילו בטחון אין לו.

בתי קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: הטרמפיסט 9.40, 7.30, 5
אורלי: כפפות 9.30, 7.15, 5
אלנבי: ד"ר ז'יוואגו 8.30, 5
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30, 7.15, 5
גורדון: מקרוני 9.30, 7.30
גת: הצבע ארגמן 9.15, 6.15, 3.15
דיזנגוף 1: נשיקת אשת העכביש 9.30, 7.15, 4.30, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: 3 רווקים ותינוק 9.30, 7.15, 4.30, 1.30, 11.00
דיזנגוף 3: ראן 9.30, 6.30, 2.00, 11.00
דקל: הרומן של מרפי 9.30, 7.15
דרייב־אין: הסיפור שאינו נגמר 7.30
החלון האחורי 10 חצות – סקס
הוד: תעלול קטלני 9.30, 7.15, 5.00
בית ליסין: אבודים באמריקה 11.15
חן 1: היהפן מבברלי הילס 9.50, 7.30, 5.00
חן 2: שגעון של לילה 9.45, 7.40, 5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.40, 7.30, 5
חן 4: אבא יש רק אחד 9.50, 7.40, 5
חן 5: ב"ס לשוטרים מתקדמים 9.45, 7.40, 5.10, 2, 11
לימור: אזעקת אמת 7.15, 4.30
לב 1: יפה בורוד 9.40, 7.40, 5, 2
לב 2: טנגוס 9.40, 7.40, 5, 2
לב 3: זמנו של צב 9.40, 7.40, 5, 1.45
לב 4: בעקבות הכרך 9.40, 7.30, 4.45, 1.45
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: תקלה מופלאה 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 1: רכבת אל החופש 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: מופע הקולנוע של רוקי 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.30, 5
פריז: עוברת אורח 9.30, 7.15, 4, 2, 12
סרט מסוגן 11.30
צבותא: ילדי המרדנות 8.00
צפון: זכרונות אהבה בפירנצה 9.30, 7, 4.30
תמוז – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 9.30, 7.15
הכוז ואיש השלג 11.45
שחק: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תכלת: החברים של אלכס 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביב: קוד הרעם 9.30, 7.15, 5

■ יפו
ההגירה הישראלית: הסנדק חלק ב' 10.00

■ ירושלים
אדיסון: קוד הרעם 9.00, 7.00, 4.30
אורגיל 1: הצבע ארגמן 8.30, 4.30
אורגיל 2: חופשה מטורפת באירופה 9, 7, 4.30
בית אגרון: וולט דיסני פנכזי 4.00
שר הטבעות 6.15
מונטי פייתון שודדי הזמן 8.30
טים פס על הפס 10.15
האחים מרקס מרק ברווז – חצות
האולם הקטן בנייני האומה: החלון האחורי 9.00, 7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.15, 4.30
אור 3: סיפורה של אגנס 9.30, 7.30, 4.30
אורנה: היהפן מבברלי הילס 9.30, 7.15, 5
כפיר: יפה בורוד 9.00, 7.00, 4.30
סמדר: יומנו של צב 9.15, 7.00
עדן: תעלול קטלני 9.00, 7.00, 4.30
רון: רק בין חברים 9.30, 7.30, 4.30
מיטשה: כפפות 9.00, 700

■ חיפה
אמה: אלני 9.15, 7, 4.30
אורלי: שלושה רווקים ותינוק 9.15, 7
אמפיתיאטרון: תעלול קטלני 9.15, 7, 4.30
ארמון: קוד הרעם 9.15, 7.00, 4.30
עצמון: אהבה בשחקים 9.15, 7.00, 4.30
חן: הכבוד של פריצי 9.15, 6.15, 4.15
פאר: היהפן מבברלי הילס 9.15, 7, 4.30
קריאולה: שואה חלק א' 6.00, 1
רון: כפפות 9, 7, 4.30
רב גת 1: רומן של אתמול בלילה 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: הצבע ארגמן 9.00, 6

■ קרית־ביאליק
כפיר: שתי אצבעות מצידון 9.15, 7
כביון: הצבע ארגמן 8.30

■ קרית־חיים
בית העם: אצבע משולשת 9.15, 7.00
היכל: זהירות הבית מתפרק 9.15

■ קרית־ים
ביכן: אהבה לוולגה 7.00, 5.00

■ קרית־מוצקין
אורות: 3 רווקים ותינוק 9.15, 7

■ עכו
אדימהיד: הקרב על הועד 9, 7

■ אשדוד
אסתר: רכבת אל החופש 9.30, 7.15
אשדוד: שובו של מקצוען 9.30, 7.15

■ אשקלון
אסתר: חתיך חתיך 9.30, 7.30
מאור: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.30
רחל: נאכר גאן 9.30, 7.30

■ גדרות
בית העם: ב"ס לשוטרים מתקדמים 8.30

■ באר־שבע
חן: זהירות הבית מתפרק 9.30, 7.30, 4.30

■ בת־ים
עצמאות: תעלול קטלני 9.30, 7.15, 5

■ הרצליה
הדר: כפפות 9.30, 7.15, 5
מלון דניאל: אלני 9.30, 7.00

■ חולון
ארמון: הפתח פרס אדורי 9.30, 7.15
מגדל: היהפן מבברלי הילס 9.40, 7.30
מתנ"ס קרית שרת: רמה 9.30, 7.30
קולנוע לנוער: רובינזון קרוזו 4.30
סביון: מקרוני 9.30, 7.15, 5
רינה: יפה בורוד 9.30, 7.15, 5

■ טבריה
אביב: רמו 9.30, 7.30
חן: הבריחה לניצחון 9.30, 7.30

■ כפר־סבא
עמל: מסע העסקים של אבא 9.30, 7.00
חן: באר 51 9.15, 7

■ לוד
אורלי: בטווח קצר 9.30, 7.15
נוה זית: גברתי הטאבון 9.30, 7.15

■ נהריה
הוד: קוד השתיקה 9.15, 7.00
רק: סיגעון של לילה 9.15, 7.00

■ נתניה
כטוריה: הצבע ארגמן 9.15, 6.30
אסתר: חתיך חתיך 9.15, 7.00
שרון: היהפן מבורלי הילס 9.15, 7, 5

■ פתח־תקוה
שלום: סליחות קטלנית 9.15, 7.15, 5.00
היכל 1: אהבה בשחקים 9.30, 7.15, 5.00
היכל 2: הטרמפיסט 9.30, 7.15, 5.00
היכל 3: רכבת אל החופש 9.30, 7.15, 5.00

■ קרית־שמונה
שניר: מטרה 9.00, 7.00, 4.30

■ ראשון־לציון
נעמן: שתי אצבעות מצידון 9.15, 7.00
ראשון: נשר הברזל 9.15, 7.00

■ רחובות
בית העם: המורים בזיגוג 8.00
הדר: תרגיל לרופאים מתחילים 9.30, 7.15
חן: שלושה רווקים ותינוק 5.00

■ רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: הטרמפיסט 9.30, 7.30
ארמון: היהפן מבברלי הילס 9.45, 7.30, 5.00
לילה: מעריץ 9.30, 7.15
הדר: תעלול קטלני 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: הצבע ארגמן 9.00, 6.00
רב גן 2: כחום הגוף 9.40, 7.30, 5
רב גן 3: בקרוב 9.40, 7.30
רב גן 4: אהבות ביטהנות 9.40, 7.30, 5
מרן וקרירות הקסם 5.00
שביט: סיפור אבירי 9.30, 7.15

■ רמת־השרון
כוכב: מעבר להחך 9.15
קרטה קיד II 7.00, 4.30

■ רעננה
אחוזה: זהירות הבית מתפרק 9.00, 7.00, 4.30

■ רמלה
אחוק: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.30, 7.30, 5.00

טלוויזיה

5.30 „זגב לחדשות".
6.00 „ההגדה לבית בנתורף" – פרק שלישי.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „הטכנוקן, מראות העתיד" – סרט תעודה של הבמאי יוסי אבישר (תרגום עם ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 בנתבות מבט.
8.02 „חמש תעלומות" – הכבית שלישית בסדרת השעשועונים, בהנחיית דודו טופז, בהשתתפות שני מתחרים ושישה אנשי צוות.
8.30 „אל תחבקו לי" – פרק שני.
9.00 מבט לחדשות.
9.40 מבט שני.
10.20 „על מה התהומה" – פרק חמישי.
11.10 „גיהריה" – סרט תיעודי „קול המון", על תרבות ווקאלית בישראל. שנים ארוכות היה לשירת המקהלה בארץ תפקיד חברתי. שירה זאת היתה כלי להרמת המורל בעתות מלחמה, ומכשיר להגברת תנובת השדות ותפוקת החלב בעתות שלום. שירת המקהלה לשם חוויה אמנותית „היא תופעה חדשה יחסית בישראל. הסרט „קול המון" עוסק בגלגוליה של שירת הרבים בישראל ומתמקד בשירת המקהלה האמנותית. בסרט קטעים מחזרות, שיעורי זמרה חדשניים וראיונות עם גארי ברתיני, מירה זכאי, אבנר איתי, יוסף טל ועוד. המקהלות המופיעות: מקהלת רינת, זמרי קמראן, מקהלות האיחוד והקיבוץ הארצי, מקהלת „העפרוני", מקהלת ילדים שליד האקדמיה בירושלים ועוד.
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 חשבון פשוט ד'.
08.40 כלי מדידה: ר.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון ד' (בתרגום לערבית) הסלד.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום.
11.00 צרפתית: על־יסודי.
11.15 חשבון ה': שברים שקלים.
11.30 ארץ מולדתי: בפתח תקופה.
12.00 גיאוגרפיה ד'–ס': מדבר יהודה.
12.25 ספרות (על־יסודי): אדיפוס המלך.
1.00 מוסיקה, על־יסודי (העשרה): רביעיית מיתרים.
1.30 לשון ותקשורת.
2.00 עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 כוכב פראג: סרט אנימציה.
3.25 מוכרת הגפרורים הקטנה: בלט עפ"י אגדה של אנדרסן.
4.00 טביל באמצע טביל בגה גליל.
4.15 קרובים קרובים: על נהרות ויסק ופרק אחרות.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 קופרן: סוויטה לצ'מבלו.
07.30 שחרית מוסיקלית – ליסט: „הפרלודים", פואמה סימפונית; ברהמס: קונצ'רטו מס. 1 ברה מינור לפסנתר ולתז. אופ. 15; שומן: פואמת האהבה והיין; מנדלסון: סימפוניה מס. 5, „הרפורמציה".
09.30 קונצרט בוקר – באך: קנטטת האכורים; מוצרט: סמפוניה קונצרטית לכנור, ויולה ותזמורת; שוברט: רביעייה בסול מג'ור לכלי־קשת; בטהובן: סמפוניה מס. 6 בפה מג'ור, „הפסטוראלית".
12.05 מוסיקה קאמרית – לאנג: סונטה לכנור ולפסנתר בלה מג'ור (ה. האג / א. שליקר); דבוז'אק: רביעיית ברה מג'ור, אופ. 61 (רביעיית גוארנרי); שטול: סונטינה במי־במול מג'ור לכנור ולפסנתר (ה. האג / א. שליקר).
13.00 קונצרט צהריים – מוצרט: סמפוניה קונצ'רטנטה לכלי נשיפה, במי־במול מג'ור, ק. 297 (ק. שטינס / ק. לייסטר / ג. פיסק / ג. זייפרט / תז. ברלין / ק. ביהם); שופן: שלושה ואלסים, אופ. 64 (ו. אשכנזי); צ'ייקובסקי: סימפוניה מס. 6 בסי מינור, אופ. 74 (ל. סטוקובסקי / התז. הסימפ. מלונדון); פרנק: קונצ'רטו בסי מינור לכנור, אופ. 61 (א. שטרן / תז. פריס / ד. ברנבוים).
15.05 מבחר התקליטים.
16.00 קונצרט מנחה – הנדל: קונצ'רטו גרוסו, אופ. 6 מס. 2 (התז. הקאמ. של קול ישראל / מ. רודן); ברליוז: „ילדותו של הנוצרי" (א. האנסר / ג'. בארבי / ר. סדייר / ק. קאלה / ח. סוזנייאס / ד. פ. ברוסמן / ר. אנדראוזי / מקה. ותז. הרדיו והטלוויזיה בצרפת / ד. מרטינון); סן־סנס: סמפוניה מס. 3 בדו מינור, אופ. 78 (ג. פוקס – אורגן / תז. פילדלפיה / י. אורמנדי).
18.30 אתנחתא – בסידור חוזר. וזה ויידמן, כנור / עמנואל קרוסובסקי, פסנתר – באך: סונטה בסי מינור; אבל ארליך: שלש פרמנות; ק. שומאן: שלש רומנסות, אופ. 22; ברהמס: סונטה מס. 2 בלה מג'ור, אופ. 100.
20.05 „ערב טוב" – אופנבך: הפתיחה „הלנה היפה" (תז. „בוסטון פופס" / א. פידלר); סרסטה: „הבכיר" (ו. פרלמן / תז. פריס / ד. מרטינון).
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – שידור חי מ„פסטיבל אמדאוס" של התזמורת הקאמרית הישראלית בתיאטרון ים מנצח – יואב תלמי מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר במי־במול מג'ור, ק. 456 (סולנית – פנינה זלצמן); קונצ'רטו לפסנתר בלה מג'ור, ק. 414 (סולן – אוהד בן־ארי); סימפוניה מס. 40, בסול מינור, ק. 550.
22.30 פעם ועוד – דניאל לנץ: „פוסטלודיים", מתוך „מיסה אומבראורום" (מיסת הצללים) לשמונה קולות ולכוסות יין משופשפות (ל. ספיקלר / ס. ג'ורי / ג'. לורי / א. דאוינג / ב. בריקס / סטנלי / ה. קינשאו / י. מסטביץ' / מנצח – קרי ברטון), (היצירה תנוגן 3 פעמים).
23.00 „ברק הברוק עם רסיסי רנסנס" (ש.ת.)

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – „קהילות ישראל". „אוסטריה".
12.05 מצלילי המזרח בבקשתך.
14.06 תכניות לילדים: „סוב לי בקבוק" – סדרת ספורים מאת ברוריה ואלם: „הסחבנים" – מאת מרי נורטון: „מספורי המשטב" – כתב וקורא: יצחק נוי – „מעשה במוכר הגלידה". „חתול בשק" – ילקוט כלבנו.
15.25 „השכלה ודעת לכל" – אנגלית למתקדמים: שעור מס' 31.
16.05 „עולם יהודי" – בין ישראל והתפוצות: „ימים טובים" – על החג כערך לאומי.
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „יהדות ארצות־הברית בבואה העשרים": „תפוצת היהדות בקרב יהודי ארצות־הברית" חלק ראשון.
19.05 „שער בתלמוד" – מסכת „ברכות".
22.05 „שנינו ביחד וכל אחד לחוד".

רשת ב'

18.06 שידור משחק כדורגל „אלוף האלופים" בין הפועל תל־אביב לבין בית"ר ירושלים העברה מהאצטדיון ברמת־גן.
19.45 שירים עבריים.
20.05 פרקי חזנות „בבקשתך".
22.05 „עוד פעם אחת" – עד הנה עם ארי סלונים על „הרפתקאות בניצריה" (ש.ת.).
23.05 „קפה לאשר" – מדורים.

רשת ג'

18.06 „מקום בצמרת".
21.05 „אדום עתיק".
23.05 „צבעי ג'ד".

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 „שעה קלה על כלבלה".
20.05 „מוסיקה נגד – רוק ישראלי".
23.55 „שירת חצות" – עם אפרת עודעו.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה נס־ציונה בקשה להקלה באזור בנייה בחלקה 129 בגוש 3845.
ההקלה מבוקשת באזור מגורים ג' שבו מותר לבנות בחמש קומות סה"כ 115% תכסית בניין צדדי 5 מ', מבקשים להתיר בנייה של 119.33% בחמש קומות וקו בניין צדדי של 4.5 מ'.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה תובא כל ההתנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט בנדון.
ניסן קרופסקי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי בני־ברק
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית ומפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה, באישור שר הפנים, לאשר „תכנית מס' 230 א שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' 105 א ו־105 ב".
השטחים הכלולים בשינוי התכנית המקומית:
גוש: 6105 חלקות 75, 116, בגוש 6642 חלקה 7 (חלק)
מקום: צד צפון סמטת הרכבת, צד דרום רח' אבוחצירא, צד מזרח רח' עמק יזרעאל ומערב רח' המכבים.
עיקרי מטרת התכנית:
א. לקבוע בשטח התכנית אזור מגורים ב', אזור תעסוקה עתידית מרע, מגרשים לבנייני צבור, שטחים צבוריים פתוחים, שטחים פרטיים פתוחים בשול דרכים קיימות, דרכים חדשות ולבטל יעוד קרקע חקלאית בחלק מתחום התכנית.
ב. לאחד ולחלק מחדש ללא הסכמת הבעלים את השטח חלק מחלקה 7 בגוש 6642 עם החלקות מס' 86 רמפ' 116 בגוש 6105.
ג. לשנות יעוד של ששים אחוז משטח החלקה מס' 116 משטח לבנין צבורי לאזור מגורים ב'.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3071 מיום 5.7.84 עמוד 310.
השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרד הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בני־ברק וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי בהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי גבעתיים
הודעה על הכנת שינוי תכנית מס' 393
ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית מס' 393 שינוי לתכנית מתאר גבעתיים מס' 53 על שינוייה.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת:
גוש 6167
חלקה: חלקות 1
מקום: רח' מורדכי פ. עליית הנוער.
מרדכי בהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
ספטמבר 1986

אלמקס לכל המשפחה!
בתי מרקחת
תל־אביב
בס – פרישמן 66 – 237326
רימונה (שר) – זמן 16 נחלת יצחק – 257678
ירושלים
כרם אברהם – צפניה 19 – 820950
חיפה
הדס – חורב 53 – 252214
פתח־תקוה
אסותא – ברון הירש 21 – 911710
בני־ברק – רמת־גן
רמת־אלחנן – הרב כהנמן 97 בני־ברק – 746643
רמה – ז'בוטינסקי 65 רמת־גן – 7514483
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
המרכז – כפר וייצמן חולון – 845236
מוקד מידע בלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.
בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אתר"צ – 03־433300, 03־433500.
מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר־כוכבא 49 ת"א – 03־284649 בימים א'–ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566. יום יום, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

דירות
וילות ובתים
קבלנים מציעים
דירות למכירה 3–3½ חדרים
דירות למכירה 2–2½ חדרים
דירות למכירה 4 חדרים ויותר
דירות למכירה 1–1½ חדרים
תל-אביב-יפו
דירות למכירה 4 חדרים ויותר
חולון/בת ים
חיפה
דירות להשכרה
דירות מרוהטות
דירות בשכירות
מבקש דירות
ערים
חנויות
משרדים
מגרשים
הצעת עבודה
עסקים
מחסנים
אולמות
פקידים/ות
גזירה/תפירה
עובדי מתכת
עובדי זהב/תכשיטים
מוכרים/ות
בעלי מלאכה
חשמלאים
טבחים/מלצרים
אוטו/ספרים
נגרים
עובדי ניקיון
מורים
נהגים
שליחים
מזכירות/מתמחים
הוראת תלמידים
עובדות משפחה
מכוניות
אאודי
אוטוביאנקי
אוסטין
אופל
אלפא רומיאו
אמריקאיות

לסוכנות רכב בת״א
דרושים
* פקידת הנה״ח
עם נסיון במחשב
* מחסנאי - מוכר חלפים
לפנות ל„פליקס״ בע״מ
רחוב טברסקי 5 תל־אביב
בין השעות 9—11, 15—16.30

ר. ששונקין (שמאים) בע״מ
דרושה
פקידה-כתבנית
למחשב I.B.M, P.C., ועבודות משרד
למשרה מלאה.
להתקשר לפניה״צ: 249511, 03-226788
אחה״צ: 03-452593.

זמיר
שרותי כח אדם בע״מ
לסניפנו בחיפה
דרושים/ות בדחיפות
מסגרים/רתכים/צנרים
מנוסים מכל הסוגים.
תנאים טובים. ארוחות והסעות למתאימים
חיפה, רח׳ החלוץ 3, טל׳ 04-670373
תעסוקה ברמה גבוהה

ORS שירותי כוח אדם
יש מקום לעבודה עברית!
או.אר.אס. מגיבה על הכתבה בנושא העסקת זרים ששודרה ב״מבט״ ליל שבת 12.9.86
לאו.אר.אס. יש מקומות עבודה לעובדים ישראלים!
או.אר.אס. מעדיפה באופן קבוע להעסיק עובדים ישראלים על פני עובדים זרים:
בנוסף ל־2000 ישראלים המועסקים כיום באו.אר.אס דרושים לנו בעלי המקצועות הבאים
לעבודה במשמרות:
- רתכי ארגון
- רתכי Co_2 - עם רשיון
- רתכי חשמל עם טסט חברת חשמל.
- מסגרים קוראי שרטוט - בעלי 5 שנות נסיון.

עובדים המתאימים ייהנו משכר של 6 ש״ח לשעה (4 דולר) ובנוסף הטבות סוציאליות מלאות. חופשה - הבראה - שי - לחגים - בגדי עבודה פעמים בשנה - מבטחים - פיצויים - דמי מחלה - פוליסת ביטוח-הסעות - ארוחות ועוד.
לפרטים: או. אר. אס. חיפה, רח׳ הרצוג 2
טל. 04-663703, 04-664002

הכנ[illegible]

ש. ח. פ. ישראלי
דרושים בתל־אביב ואשדוד
מחסנאים טכנאים
(מפטים)
בראשון לציון
מלגזנים
לפנות לטלפון 08-234036
עד 13.00

עיריית בת־ים
מכרז פומבי מס' 5/86
בהתאם לסעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים לקבלת עובדים תשל"ט 1979), מכריזה בזה עיריית בת־ים על משרה פנויה כדלקמן:
תואר המשרה — כלכלן/ית במחלקת תקציבים — אגף הכספים
שעור המשרה — מלאה
דרגת המשרה — בהתאם לכישורים.
הכישורים הדרושים: בעל/ת תואר אקדמאי בכלכלה, נסיון של שלוש שנים בעבודה כלכלית, יכולת ביצוע עצמאית של פרוייקטים, כושר הבעה בשפה העברית בכתב ובעל־פה.
בקשות למכרז יש להגיש בכתב־יד למחלקת המנגנון, ת.ד. 10 בת־ים, בצירוף קורות חיים, תעודות והמלצות המעידות על הכישורים עד ל־30.9.86.
לפרטים נוספים וקבלת שאלוני מעמד, ניתן לפנות אישית או בטלפון 03-5527131, עיריית בת־ים, מדור המנגנון.
א. קנמן
ראש העירייה

תדיראן
לתדיראן — דרוש
מקדם מכירות
למוצרי חשמל קטנים
התכונות הנדרשות:
* בוגר צבא
* 12 שנות לימוד
* מתחת לגיל 40
* נסיון במכירות
* רשיון נהיגה
ערבויות מתאימות
תנאים: משכורת + עמלות + רכב צמוד
לפרטים לפנות למוטי או אריה
טלפון: 03-267272, 03-265175

לאלקו התקנות חשמליות (1973) בע"מ — דרוש
מהנדס
בוגר הטכניון (אפשרות ללא נסיון) למחלקת הבדיקות השרות, לתנאים מתח גבוה.
נא להתקשר לטל' 052-554028

"ליקפוי" יבוא ושיווק בתנובה לצעירים רח' הרצל 185 רחובות טל' 08-453223
דרוש:
סוכן מכירות נמרץ
בגיל 25—35, השכלה תיכונית, עדיפות לתושבי רחובות והסביבה, רכב יתנן לאדם המתאים.

למפעל ותיק ומתפתח בענף המתכת
דרושים:
כרסם מעולה,
מסגר מעולה
חרט מעולה
03-708357,
08-221053

למפעל אריגה בקיש
דרושים
1. אורגים
2. מייסטר
— תנאים טובים —
03-253084

5000 ש"ח בחודש
זו הכנסתו של איש מכירות בענף הביטוח
זו יכולה להיות גם הכנסתך —
שמקבל מאיתנו:
* קורס ללימודי יסודות המקצוע
* הדרכה השתלמויות ועזרה במכירה
* הפניה ללקוחות
* משכורת יסוד אפשרית
* משרד ותשתית ארגונית.
טל': 03-287036,
03-281976

מנרב
החברה להנדסה ובנין בע"מ
דרוש
מנהל עבודה
* מוסמך, מנוסה ב־ביצוע פרוייקטים ציבוריים.
* מקום מגורים מר־עדף דרומה מתל־אביב.
* תנאים טובים ל־מועמד המתאים.
לפנות לטל' 055-24334 או בכתב לת.ד. 153 אשדוד 77101
סודיות מובטחת

דרוש
עורך־דין
+ נסיון לפחות של 3 שנים בהופעות בבתי משפט אזרחיים.
9644322, 998846

רשת ארצית להוצאה לאור מחפשת
איש ספר ואירגון
התפקיד
* איתור ספרים להוצאה לאור ולהפצה.
* עריכת והכנת כל הפרסומים הדרושים לרשת.
* הפעלת כ"א בחברה ומחוצה לה בהקשרים אלו.
הכישורים הדרושים
* הכרות עמוקה של ענף הספרים.
* בקיאות ויצירתיות בתחום הפרסום והשיווק.
המעוניינים יפנו בכתב־יד בצירוף קורות חיים ונסיון למר עמוס כהן ת.ד. 61170 ת"א

כימיקום — ציוד ומוצרי אופטיקה
דרושה בחורה
* דינמית * זריזה * גבוהה להשקיע בעבודה עם לקוחות.
טלפון: 03-300698, 03-301492

דרוש
פקיד
ידע בהנה"ח
בוגר 12 שנות לימוד לריכוז עבודות משרד.
טל. 202317, להתקשר בין 15.00—19.00

דרוש
סופרוויזר
בעל נסיון ומוטיבציה.
— תנאים טובים למתאים. —
נא לפנות בכתב־יד בצירוף פרטים לת.ד. 29729 ת"א 61297.

המועצה המקומית קרית־מלאכי
דרושים
רופאים
לביצוע תורנות במוקד לילה בסניף מד"א.
תנאי השכר לפי תעריף מיוחד.
(גבוה בהרבה מהרגיל + ⅓ מהגביה)
בדבר פרטים נא לפנות לראש המועצה טל' 055-81334
או לסגן ראש המועצה
מר אמנון חדד טל' 055-84071
יוסי ונונו
ראש המועצה

למפעלינו ברמה"ש
דרוש/ה
פקיד/ת יבוא
הכישורים הדרושים: נסיון ביבוא לפחות 3 שנים — מגע עם עמילי מכס, ידע בשחרור סחורות מן הנמל.
נא להתקשר ל: 03-484146
לבקש את המנגנון.

לחברה ארצית ליבוא ושיווק
דרוש/ה
פקיד/ת יבוא
* נסיון בתהליכי יבוא, הזמנות וקשר עם עמילי מכס.
* תכתובת עצמאית בעברית ואנגלית כולל טלקס.
* משרה מלאה.
נא לפנות בצירוף נסיון וקורות חיים לת.ד. 884 ת"א למס' 20

דרושים/ות
עובדים/ות נקיון
לחנות סופרמרקט במרכז פתח־תקוה
לשעות כדלקמן: החל משעה 7:00 עד 14:00 ומ־14:00 עד 20:00 בערך.
טלפון: 203029.

למשרד דרושה
עובדת נקיון
+ הגשה
שעות העבודה 8.00—16.00
טלפון: 03-837880

להב־ית יבוא
דרושה
פקידה
במרצת
טלפונים: 03-332307
03-339036

דרושה
מזכירה פקידה
ידיעה מהוספה מעשית, שליטה בשפה העברית, שליטה בשפה האנגלית.
מגורים במקום.
לרווקות בלבד.
נא לשלוח קורות־חיים בכתב למושב „עידן", ד.נ. ערבה, מיקוד 86840 או טל' 057-81080/1
לשגיא דוד מרכז המשק

דרוש
סוכן עצמאי
לחברה מתפתחת להפצת חלפים בכל חלקי הארץ.
דרוש רכב מסחרי.
טל' 04-663469

למשרד רואי חשבון
דרושים
מבקרים מנוסים
טל' 03-861888

דרוש
בחור צעיר + אמביציה
ללימודי כיתת בר־מצווה
במושב חצבה
משימות, פעולות, גיבוש חברתי, הרבה יוזמה אישית.
היקף המשרה: חצי + השלמה בכל עבודה חקלאית.
התחייבות לעבודה עד סוף יוני.
לפנות לטל' 057-81435, לאיה.

לביה"ס התעשייתי אורט אורמם
דרושים
1. **הנדסאי חשמל**
עם רקע באלקטרוניקה ובבקרים מתוכנתים, נסיון בהוראה יתרון.
2. **מדריך לחשמל**
חשמלאי מוסמך, נסיון בתעשיה יתרון.
3. **הנדסאי מכונות**
עם רקע בעיבוד שבבי להוראת מקצועות המתכת.
נסיון בהוראה יתרון.
מועמדים מתאימים יפנו לציפורה בטל' 08-438911, או בערב 08-932957
או לפנות בכתב־יד לביה"ס התעשייתי אורט אורמם, ת.ד. 68, יבנה מיקוד 70650

דרושים
לכפר הנוער יוהנה ז'בוטינסקי
דרושים
לבית הספר:
מורה לכלכלת בית לחצי משרה
לפנימיה:
מדריך חברתי
מגורים במקום — חובה.
אם בית מגורים במקום — חובה.
מדריכים לחוגי מחול ודראמה
לפנות טלפונית 08-220444/5

למוסד בנקאי בתל־אביב
דרושה
מזכירת אחה"צ
שעות העבודה: 14.00—18.00
הכישורים: בוגרת תיכון; לאחר שרות צבאי; בעלת ידע בהדפסה בעברית.
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב יד, כולל קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 6335 תל־אביב, 61061, עבור „משרה מס. 96"

דרושות
סטודנטיות
בעלות הופעה נאה
לעבודה במשך עד חודש ימים לפני פתיחת שנת הלימודים בשעות אחר־הצהריים.
העבודה בגוש דן, חיפה, וירושלים.
למתאימות — התשלום לפי שכר סטודנט + פרמיה.
למעוניינות — נא לפנות באופן אישי ביום ד' 17.9.86 בשעות 12.00—13.30 לרח' מרמורק 16, תל־אביב.

הילטון תל־אביב
דרושים:
* מכונאי משמרת
— העבודה במשמרות.
* טכנאי מיזוג אויר וקרור
דרישות התפקיד:
קצין ימי שני או שלישי או בוגר בי"ס מקצועי במגמת קרור.
המעוניינים מתבקשים לפנות עם תעודות מקצועיות למח' כ"א בין השעות 14.00—15.30
טל' 03-640292-3.

מלונות דן
לחברת מלונות דן
דרוש/ה
שליח/ה
עם ידע בסיסי באנגלית
מתאימים/ות בלבד יפנו למח' כ"א
טל' — 03-641135.

ארדט
חברה לביטוח בע"מ
(בתדפיס)
למשרד סוקרים—שמאים
דרושה:
מזכירה
בעלת נסיון של 3 שנים וידע בהתכתבות.
להתקשר טל': 03-298861, לגדי

TOPPER
לטופר דרושים:
* **גזרן עם נסיון**
למשמרת ראשונה או שניה
תנאים טובים
* **אחראי למחסן אביזרים**
(כפתורים, רוכסנים וכו')
נסיון הכרחי בענף האפנה
להתקשר לקביעת ראיון
טל. 03-217737.

---

europcar
השכרת רכב
חשכרת רכב
דרושים:
1. **פקיד/ה ביקורת רכב**
* יוצא צבא
* נסיון בביקות
* שליטה בעברית ואנגלית
2. **מנהל/ת חשבונות**
* נסיון קודם בעבודה
* 3 שנות ותק
* שליטה בעברית ואנגלית
3. **פקידה כתבנית**
* עברית אנגלית
המועמדים המתאימים יפנו לטל' 337951

---

1. **רתכים/מסגרים**
רצוי עם ידע בקריאת שרטוט.
2. **נגרים**
3. **פועלי ייצור**
מאומנים בתחום המתכת.
לפרטים נא להתקשר: 03-484146
לבקש את המנגנון.

יכין חברה חקלאית בע"מ
דרושים
עובדים/ות
לתפקידי ניהול ייצור בבתי אריזה
(רצוי אגרונומים)
הכישורים:
יכולת ניהול צוות עובדים גדול
ידע בסיסי בפרי הדר
המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 332 תל־אביב לידי אגף כח־אדם

לבנין משרדים רב־קומות
דרוש
טכנאי/הנדסאי מיזוג אויר
בעל ידע בחשמל, נסיון 3 שנים לפחות במערכות מיזוג אויר בטמפרטורגליות.
טל' 03-659387

לטריגון בע"מ
מכונאי
לתיקון מנועים קלים וציוד טכני
03-371477

דרושה
כתבנית בעברית
(במכונת כתיבה רגילה)
לעבודה בעתון בשעות הערב המאוחרות
לפנות טל' 212321 משעה 3.00 אחר־הצהרים עד 7.00 בערב בלבד

למחלקת יבוא/יצוא של מפעלנו
דרוש
פקיד יבוא/יצוא
נתונים נדרשים:
א. נסיון קודם של 3 שנים
ב. שליטה מלאה בעברית/אנגלית (שפות נוספות יתרון).
ג. בקיא בנהלי יצוא/יבוא ותירת המדרשה
ד. בעל תושיה ויכולת לעבודה עצמאית בשטח.
ה. בעל רכב פרטי.
ו. מגורים באיזור גוש דן.
למתאימים תנאים הולמים
מועמדים העונים על הדרישות יפנו לעדינה — טל. 03-803217
החל מ־16.9.86

אורט ישראל
דרושים

חולון לתיכון טכני אורט רח' פרופסור שור 2 טל' 805282	* מורה לאלקטרוניקה * מורה לבקרת־תהליכים (חצי משרה) * מורה לפרקי מכונות, שרטוט וטכנולוגיה
בת־ים לתיכון טכנולוגי אורט ע"ש מלבין סמטת הנשיא, טל' 5519943	* מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה להוראה (חצי משרה) * מורה יועצת בעלת תעודת הוראה בספרות או תנ"ך * מורה לתנ"ך
לוד לתיכון מקצועי אורט קרית בתי הספר, טל' 08-224441	* מורה לחינוך גופני בנות (חצי משרה)
אשדוד לביה"ס הימי הטכנולוגי רח' הראשונים טל' 055-21255/6	* מהנדס אלקטרוניקה להוראה (אפשרות גם משרה חלקית) * הנדסאי אלקטרוניקה להוראה ולהדרכה (אפשרות גם משרה חלקית)
הרצליה לתיכון מקיף אורט שד' שבעת הכוכבים 121 טל. 052-551614/5	* מורה לתורת החשמל (משרה חלקית)
רמת־גן לקרית חינוך אורט עיריית רמת־גן טל' 775171, 771995	* מורה לאלקטרוניקה (ניתן לרכז את העבודה בימי ר' בלבד) * מורה לניתוח מערכות (משרה חלקית) * מדריך למכניקה (אפשרי פנסיונר) * מורה למקצועות המזכירות (לפנות גם בערב — גב' כהן, טל' 03-444880) * ספרנית * טכנאי־שרטט מכונות או בוגר בי"ס מקצועי לעבודה במשרד טכני)
כפר־סבא מרכז חינוך אורט רח' הכרמל 43 טל' 052-25727	* מורה להיסטוריה ולתנ"ך * מדריך/ה לדרמה * מדריך/ה לחבורת־זמר

ב.מ.וו 4180
● ב.מ.וו 315 +כל התוספות בדיוק הנ"ל. (#8734) 03-357404, 03-835505
● מאוסנה 4/ 1985 316 אוטומט+ מזגן 03-4221709 (#8349)
● 316 1983 39,000 ק"מ (#8295)
● "עבגל" מכוניות —ב.מ.וו 316, 318, 518, 520, 1986 1987 (#8244)
● הסוכנות רמת־גן (#8237) 03-7515284
● 318 אוט' 1986 (#8218) 831117
● 316, 1983, 1984, 1985, +1986 תוספת אפשרות החלפה 03-839093 (#8184)
● 81 +316 מזגן אוטומט שנה 80,000 (#8124) 03-867224
● 318 אוטומט 1976+ (#8126)
● 318 1980 צבע מטאלי (#8043) 03-782536
● 316 1983 אוטומט (#8022) 03-448078
● "גוש־קר" מכונות בבוא במציאה 316, 318, אי 518 אי 520 אי 1987 (#6021) 03-442842

דייהטסו 4260
● שרייד 1984 רגיל+ מזגן (#8319) 03-845865
● שרמנט 83 5 הילוכים אל.אס +מזגן ראשונה. 03-477454 (#8014)
● שרייד 1986 (#8003) 03-379515

וולוו 4320
● 760 1984 ג'י.אל.אי (#8508)
● 240 די.אל 1981 (#8286)
● 244 1978 (#8571) 052-456806
● 240 ג'י.אל 1982 (#8280) 03-956443
● "הסוכנות" רמת־גן במציאה 245 (#8232) 03-7515284
● 144 1974 2080 אוטומטית (#8230) 03-7515284
● 240 ג'י.אל 1982 +כל התוספות (#8009) 03-848729

מאזדה 4360
● 626 1984 אוטומטית (#8777) 03-268211
● 1500 1983 (#8077) 257151
● 1510 אי.אלק. 1982 (#8213) 03-7515284
● 1307 1979 (#8055) 03-596397

מרצדס 4520
● 230 מ־6 1976 75 (#8854) 03-783959
● 190 1960 (#8853) 416706 333100
● 280 1975 (#8436) 04-447499
● 280 1982 (#8436) 04-257171
● 200 1967 (#8394) 836525
● 200 1983 (#8336) 03-203985
● 280 1979 (#8223) 052-445821
● 280 אס.אי.אל 1984 (#8231) 914039
● 230 אי 1983 (#8051) 03-440070
● 280 1982 (#8035) 03-265696

סובארו 4560
● 1300 1981 (#8973) 252792
● 1300 1983 39,000 (#8918) 052-33428
● 1300 82 92,000 (#8867) 053-97332
● 1300 1983 (#8843) 065-33553
● 1800 ג'י.אל 1982 (#8815) 052-456031
● 1800 1983 (#8765) 03-704269
● 1800, 1983 (#8672) 03-481185
● 1300, 1984 (#8658) 03-5460034
● 1982, 600 (#8616) 03-582022
● 1300 1983 (#8605) 052-543194
● 1300, 82 (#8562) 08-451169
● 1600 1979 (#8557) 03-829116
● 1600 1983 (#8482) 03-958438
● 1600 1979 (#8424) 03-391795
● 1400 1979 (#8389) 869734
● 1600 1979 (#8347) 9615317
● 1300 1986 (#8337) 052-22853
● 1800 ג'י.אל.אף 1984 (#8322) 039324345
● 1300 1981 (#8301) 03-900262
● 1300 1982 (#8298) 052-88204
● 1300 1983 (#8284) 03-417380
● 1979 (#8269) 03-319812
● 1600 1979 (#8256) 499108
● 1600 1986 (#8242) 255556
● 1300 1983 (#8240) 03-299683
● 1300 1981 (#8219) 03-345691
● 1300 1985 (#8211) 03-394130
● 1300 1983 (#8207) 03-881697
● 1979 (#8200) 03-5520552
● 1800 ג'י.אל.אס 1983 (#8188) 03-769122
● 1400 1979 (#8182) 03-827442
● 1600 86 (#8172) 362512
● 1600 78 (#8173) 773852
● 1986 (#8155) 03-235667
● 1300 83 (#8161) 918911
● 600 1982 (#8135) 03-448036
● 1600 1986 (#8114) 053-44967
● 1300 1982 (#8119) 03-782095
● 1600 1982 (#8063) 03-310694
● 1300 1981 (#8066) 03-731751
● 1600 1981 (#8045) 03-795136
● 1400 1979 (#8047) 03-828684
● 1300 83 (#8056) 03-809173
● 1600 1981 (#8035) 03-856486
● 1300 1985 (#8032) 03-9614788
● 1300 1982 (#7996) 03-791671

פולקסוואגן 4600
● חיפושית 1200, 1969 (#8951) 03-41457
● 1300 82 87,000 (#8911) 052-22337
● גולף 1100, 83 (#8863) 063-37175
● גולף 78 (#8862) 774827
● גולף 1600, 1980 (#8850) 03-261593
● 1982 (#8811) 03-621862
● "צמפיון" כרכו והרבב המסחרי (#8818)
● גולף 83 (#8715) 440437
● חיפושית 1200, 1982 (#8686) 03-5593394
● 1300, 1984 (#8549) 03-335754
● 1600, 1984 38,000 (#8533) 03-233504
● 1302 1972 (#8467) 03-303283
● גולף 1500 1978 (#8332) 03-9324345
● טרנספורטר 1983 (#8311) 052-523461
● חיפושית 1200 1981 (#8288) 03-299061
● חיפושית 1300 73 (#8210) 052444534
● טרנספורטר 83 24,800 (#8193) 9614508
● 1986 (#8143) 063-24522
● 1300 1970 (#8084) 052-28148

פורד 4700
● אסקורט 1100/ 74 (#8940) 389733
● פיאסטה 86 1100 (#8891) 053-85357
● אסקורט 83 1100 (#8851) 614576
● פיאסטה 1985 1100 (#8837) 03-323817
● פיאסטה 85 (#8753) 03-956550
● פיאסטה 79 (#8681) 820937
● פיאסטה 1982 (#8526) 03-881980
● 305 1982 (#8451) 03-596707
● קורטינה 75 אוטומטית 1600 (#8446) 853733 855320
● פיאסטה 1979 (#8422) 03-306079
● אסקורט 1100 1975 (#8401) 03-851775
● פורד פיאסטה 1100 (#8391) 03-723859
● קורטינה 75 (#8400) 052-445906
● פיאסטה 1982 (#8390) 03-658531
● פיאסטה 84 (#8379) 658079
● ברנדה 1300 1978 (#8371) 037510889
● פיאסטה 81 (#8333) 03-732144
● ברנדה 1300/ 1978 (#8315) 03-5592575
● פיאסטה 1100 85 (#8306) 783915 787636 709577
● פיאסטה 1980 (#8307) 03-865448
● קורטינה 1600 1977 (#8273) 902362
● פיאסטה 1978 (#8252) 03-581763
● פיאסטה 1100 85 15,800 (#8228) 03-422741
● קורטינה 1975, 1600 (#8196) 03-858285
● פיאסטה 1979 (#8185) 03-5516208
● ברנדה 78 (#8175) 03-588490
● פיאסטה 1983 957 (#8163) 063-24527
● קורטינה 1600 1981 (#8151) 03-319599
● ברנדה 1978 (#8116) 051-882679
● פיאסטה 1100 1985+ (#8117) 03-546184
● מאסטה פרטית 1984 (#8100) 03-751335
● סיירה 1600 1985 (#8072) 052-543549
● פיאסטה 1978 (#8074) 03-319599
● קורטינה 1982 (#8061) 03-882788
● קורטינה 1600 1982 (#8050) 03-782988
● פיאסטה 1983 (#8017) 03-292376
● אריקה 1982, 1300 (#7997) 03-798848

פיאט 4720
● 131, 1600 1981 (#8958) 03-595177
● 127 ספורט 83 1300 (#8704) 03-221969
● 127 83 (#8668) 03-5513477
● אונו 1984, 903 (#8653) 03-9221813
● 127 5 דלתות 82 (#8648) 059-75402
● ריטמו 60 1982 (#8607) 03-5516358
● פיאט 127 1974 (#8584) 03-291659
● פיאט 127, 85 (#8581) 9224043
● ג'י.אל. אקס 83 (#8585) 03-290646
● פיאט 127 1979 (#8576) 052-63122
● 131 78 1600 (#8465) 03-878772
● 127 1979 (#8586) 5591842
● 124, ספיישל (#8530) 03-738982
● 127 1979 (#8514) 03-876792
● 127 1981 (#8272) 5463997

פיאט 4740
● פיאט 131 1600 1980 (#8254) 03-5314435
● פיאט 127 1981 (#6248) 490487
● 131 1983 1300 (#8194) 03-261504
● פיאט אונו 1100 1986 (#8157) 063-24527 03-490683
● 131, ספיישל 1980 (#8137) 03-9323759
● אונו 45 1984 (#8120) 052-445038, 03-615651
● 131, 1982 1600 (#8029) 05-415815, 03-251484

רנו 4800
● 1983 1982 1980 4 (#8795) 672125
● רנו 11 ג'י.טי.אקס 1400 1985 (#8775) 03-627162
● 18, 1984, 1400 (#8664) 03-448885
● 5 1984 1100 (#8519) 03-952264
● רנו 5 86 1100 (#8460) 03-263658
● רנו 5 1982 (#8441) 03-5461538
● רנו 5 1981 (#8313) 03-863448
● רנו 18 1983 (#8303) 343840
● 1983 (#8260) 867-95473
● רנו 5 1500 78 (#8208) 03-5527346
● רנו 12 1973 (#8195) 03-582955
● רנו ספרינטר 1985+ (#8138) 06324527 03490683
● מאסטה 14 ג'י.אל. 1982 (#8118) 03-322874

אוטובוסים ומסחריות 4820
● סילן 12 (#8901) 03-993670
● טנדר (#8800) 03-891302
● "חיים אוטובוסים" (#8455) 03-372476, 03-381960
● למכירה פיאט, ס. 84 (#8353) 03-656752
● למכירה (#8102) 611401/7
● פיאט 86 (#8113) 03-450521
● פיאט 1600 1985 (#8802) 03-376421, 03-426656

השכרת רכב 4880
● "אויר" פרטית ומסחרית (#8510) 03-261852

ג'יפים 4740 — [illegible]

טויוטה 4580
● 65 אייס 1100 1986 (#8880) 701771
● קורונה 1985 (#8877) 052-35792
● קרסידה 1984 (#8395) 03-232521
● בי"ס טויוטה 1984 03-244360

סוזוקי 4600
● "מיניל" מציעה: לרגל התאום רומים 1981 (#8461) 372825 371852
● (#8284) 03-821014
● 1977 2800 (#8107) 08-249206

סיאט 4620
● 1983 (#8686) 03-865388
● 45,000 (#8654) 03-442553
● 1984 (#8542) 052-78238
● איבחה 1200 1986 (#8152) 052-556396
● 1985 (#8149) 063-24527
● רונדה 1985 (#8121) 03-787928
● פורה (#8077) 03-485863
● רונדה 1984 (#8077) 063-24527, 03-490683

סיטרואן 4640
● סיטרואן ויזה 1982 (#8797) 03-419554

לנציה 4420
● דלתא 82, 42000 (#8856) 221569 449073
● בטה 1978 (#8342) 03-738856
● 1977 1600 (#8158)
● 1982 45,000 (#8039) 03-582571

מסחריות 4500
● 1984 (#8828) 03-775755
● 1972 (#8780) 03-5529823
● 584 82 (#8470) 03-811721
● 1978 (#8449) 786681
● פולקסווגן טרנספורטרים (#8438) 04723300 04720136
● טרנספורטר 1984 (#8372) 03-320669
● 1983 1982 (#8369) 05-7510889
● 16.9.86 (#8274) 03-912184
● "יורים"! טרנספורטרים (#8145) 03-235667
● 1982+ (#8069) 052-543549

האלופה ומחזיקת־הגביע הערב במאבק של „אלוף האלופים"

מאת אשר גולדשלגר

האלופה, קבוצת הפועל תל־אביב, תתמודד הערב ב־6 באיצטדיון רמת־גן מול מחזיקת הגביע, קבוצת בית״ר ירושלים, במשחק „אלוף האלופים" שייערך בחסות מיזמה בן־אביבה. יקדם למשחק זה מפגש „אלוף האלופים" לנוער בין הפועל תל־אביב, מחזיקת הגביע, לבין האלופה, קבוצת הפועל פתח־תקוה.

המשחק יפגיש הערב שתי קבוצות, שלא הצליחו במשחקי ההכנה. שתי הקבוצות הפסידו בשבת האחרונה במשחקי גביע הטוטו. אולם לזכותן יאמר, כי חסרו חלק מכוכביהם.

המאמן דוד שוויצר ממשיך להתבסס על הרכב קבוע, החסר את אלי כהן המורחק. תחתיו מהמר שוויצר על יהודה זגורי, שנרכש ממכבי יבנה. בחוד יקבל מיקי בן־ששרית אשראי נוסף, אולם בהפועל תל־אביב מודאגים מיכולתו של בן־ששרית בחוד ההתקפה.

בעיית השוער מטרידה את מנוחת המאמן שוויצר. אנטמן אינו מגלה יכולת מרשימה בשער. דובר על אפשרות השארתו בקבוצה של אריה אלהר. הדבר טרם סוכם סופית, אולם תיתכן אפשרות כזו.

אנטמן ימשיך לקבל אשראי לפחות שבוע נוסף. אותם הדברים אמורים לגבי הצעירים הרשליקוביץ ומוסטרל. סיני ימשיך לנצח על חולית הקשר, והתקווה היא, שהמאסטרו של הפועל תל־אביב ידע גם להבקיע וגם לפלס את הדרך, שיכלול את גיל לנדאו ומיקי בן־ששרית.

בית״ר ירושלים, תתבסס היום על אורי מלמיליאן. הקשר הבינ״ל, שהתאמן עם הפועל תל־אביב, ינסה להוביל את חבריו לנצחון. הבעיה היא כיצד יתפקד החוד הירושלמי, שיכלול את אלי אוחנה ואבי גולדה, שהחלים מפציעה.

גם הקשר הירושלמי עדיין אינו מתפקד כהלכה. העדרו של מלמיליאן השפיע על המערכת כולה. עם זאת ניתן היה לדרוש מכדורגלן כסמי בלכה הרבה יותר ממה שהציג עד היום.

עזיבתו של דוד אוולאי למכבי תל־אביב גרמה ל„חור" בחוליה האחורית. המאמן קשטן ינסה להתגבר על הבעיה בעזרת בנן צעיר.

הארצית וליגות א׳ רשאיות לפנות לביה״ד העליון

מאת אשר גולדשלגר

מזכירות ההתאחדות לכדורגל קראה אתמול לקבוצות הליגה הארצית וליגות א׳ לפנות לביה״ד העליון של ההתאחדות לכדורגל, אם הן אינן מקבלות את החלטת הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שקבעה את שיטת העליה והירידה בליגה הארצית ובליגות א׳.

ההנהלה ציינה, כי זוהי הדרך היחידה שיכולה להיות מקובלת, במקרה של אי־הסכמה. „לא יעלה על הדעת לאיים בהשבתת הליגות, כאשר אין מקבלים את החלטת ההנהלה", נאמר בהחלטה.

כל חברי המזכירות התנגדו לצעדן של קבוצות הליגה הארצית והדגישו, כי יש תקנון להתאחדות שצריך לכבדו.

כמו כן מתכוונים מנהיגי „המרד" של קבוצות ליגה ארצית וליגות א׳ לאסוף את כרטיסי השחקן של הקבוצות ולמנוע בכך את פתיחת הליגות.

תיקו לקייב

אלופת ברית המועצות ומחזיקת גביע הגביעים האירופי בכדורגל, קבוצת דינאמו קייב, סיימה בדונייצק בתיקו 3:3 עם שחטיור.

קייב מדורגת שישית עם 24 נקודות מ־19 משחקים ומפגרת בשלוש נקודות מספארטאק מוסקוה, אבל לקייב חמישה משחקים פחות.

ספארטאק נפרדה בתיקו 1:1 מז׳לגירים וילנה. זניט לנינגראד, שניה בטבלה עם אותו מספר נקודות ועם משחק פחות, סיימה בתיקו אפס עם דינאמו מוסקוה.

● במרכז הספורט לנכים של אילן ברמת־גן החלה אתמול אליפות ישראל בשחיה לנכים. באליפות נטלו חלק 120 שחיינים.

בין הבולטים: חנוך בורין, שניצח במשחה ל־50 מ׳ דולפין וב־100 מ׳ מעורב אישי — הגיע שלמה פינסו שני. בין הנשים ניצחה במשחים הנ״ל סמדר צורי.

לסרי ישחק בהפועל פ״ת

מאת אשר גולדשלגר

גבי לסרי, מגינה הבינ״ל של הפועל תל־אביב, עבר אתמול לקבוצת הפועל פתח־תקוה. לסרי התאמן תקופה קצרה בפתח־תקוה והוא נרכש תמורת סכום של כ־10,000 דולר.

קבוצת הפועל תל־אביב השאילה אתמול את שחקנה רפי סבואל לקבוצת הפועל לוד מהליגה הלאומית. רפי אוסטו (הקטן) עבר ממכבי חיפה לקבוצת מכבי יבנה.

יתר ההעברות: עופר נוסובסקי מהפועל כפר סבא להפועל חיפה; שחר בראל ממכבי תל־אביב להכח; ישראל פוגל מהפועל כפר־סבא לבית״ר נתניה; יוסי קרמר הושאל ממכבי חיפה למכבי תל־אביב; דוד לוי עבר ממכבי חיפה להפועל חיפה.

● נבחרת הכדורגל של בראזיל תתמודד ב־1 ביוני 1987 עם נבחרת ישראל. מזכירות ההתאחדות לכדורגל אישרה אתמול את הזמנת בראזיל והמפגש עם הנבחרת הלאומית.

● שתי נבחרות נוער נוספות, דנמרק ובלגיה, הבטיחו השתתפותן בטורניר הנוער המסורתי בישראל. בכך גדל מספר המשתתפות ל־8, כולל ישראל. במקביל לטורניר הנוער ייערך טורניר בינ״ל לנערים. ייטלו בו חלק ארבע נבחרות: רומניה, מלטה, דנמרק וישראל. הטורניר ישמש הכנה לנבחרת הנערים לקראת מוקדמות גביע העולם.

● המאמן היוגוסלאבי מיליינקו יג׳יג יגיע מחר לישראל. הוא ייפגש בשעות הערב עם ועדת הבחירה לקביעת המאמן. אתמול נמסר, כי הועדה הוסמכה לסכם עם מיליינקו ללא־סוף קשר לפולני פיונבל.

רומנו מאמן בקרית־שמונה

מאת צבי אביטל

משה „קיש" רומנו, הכדורגלן הבינלאומי של שמשון ובית״ר ת״א, הוחתם כמאמן בקבוצת הפועל קרית־שמונה מליגה א׳.

אימוניה של הקבוצה החלו באיחור רב ונפתחו רק לפני ימים אחדים. כדי להתגבר על אובדן ימי האימונים, יצאה הקבוצה למחנה אימונים בצפת.

התמנותו של רומנו חילצה את קרית־שמונה ממשבר חמור, שאיים על עצם הופעתה במשחקי הליגה.

הספורט בארץ ובעולם במידעון הוועד האולימפי

מידע מקיף על כל מוסדות הספורט בארץ ובעולם נכלל במידעון החדש של הוועד־האולימפי, אשר יצא לאור בימים אלה.

הספר מפרט את מספר הספורטאים והאגודות בכל מוסד, מציין את שמות חברי הנהלותיהם ומביא מידע על האלופים, מבנה הליגות ותוצאותיהם.

החלק השני של הספר, הכתוב אנגלית, מפרט את מוסדות הספורט הבינלאומיים.

מארדונה חוזר להבקיע. שערו לרשת ברשיה היקנה לנאפולי נצחון בכורה בליגה האיטלקית

הקונגרס האירופי באפריל בישראל

מאת ברוך הכהן

נציגי התאחדויות הספורט המערב־אירופיות יקיימו את מפגשם הקרוב בישראל — על כך הוחלט בישיבת שרי הספורט של מדינות אלה, שנערכה בשבוע שעבר בשוודיה.

המפגש בישראל מתוכנן להיערך באפריל 1987. ראשי הספורט במערב־אירופה יחזו לאחריו במשחקי הפועל, שיחלו ב־3 במאי. בקונגרס ידונו בבעיות ספורט בין־לאומיות ואירופיות, אולם ההתאחדות לספורט תציג נייר־עמדה בשאלת שילובם של ענפיה השונים בהתאחדויות האירופיות.

בעיית הספורט הישראלי הוצגה במלוא חריפותה בדיונים בשוודיה. יו״ר ההתאחדות, עמי סלף, והמנכ״ל שמואל ללקין ביקשו מנציגי מערב־אירופה סיוע באסיפי לצירוף ספורטאי ישראל לאירופה. הם ציינו, כי ישראל כבר חברה בשש התאחדויות ביבשת, והדגישו, כי פעולה מערב־אירופית מתואמת עשויה לרכך את העמדה השלילית של בעיית בוועדה האירופית.

סלף וללקין הביעו קורת־רוח מההחלטה לקיים את המפגש הבא בארץ. לדבריהם היא מבטאת את העמדה האיתנה של ההתאחדות לספורט בפורום התאחדויות הספורט במערב־אירופה. „כדי לאפשר את עריכת המפגש בישראל ביאותו האירופים אף לדחותו ממועדו הקבוע, פברואר 1987", הם הדגישו.

במפגשיהם עם ראשי הספורט בסקנדינביה העלו סלף וללקין את האפשרות להביא לארץ באמנים מצטיינים ממדינות אלה לצורך הדרכת מאמנים וספורטאי־צמרת.

בן ג׳ונסון סיים העונה בזמן בינוני

האצן המהיר ביותר בתבל, בן ג׳ונסון מקנדה, סיים את העונה בתחרות בינלאומית בטוקיו, בסגמא 100 מ׳ בזמן בינוני לגביו — 10.26 ש׳.

לאחר הריצה אמר בן ג׳ונסון: „אני מאד עייף, אבל היתה לי שנה טובה. עתה שאיפתי לזכות במדלית זהב באליפות העולם ואחר כך באולימפיאדת סיאול ב־1988".

ג׳ונסון אמר גם, שמטרתו, לשבור את שיאו העולמי של קאלווין סמית׳ מארה״ב, העומד על 9.93 שניות.

האמריקאי דארל רובינסון גמא 400 מ׳ ב־45.15 ש׳.

ארגנטינה הבניעה צרפת בכדורעף 0:3

נבחרת הכדורעף של ארגנטינה, שלישית בעולם, הכניעה בסם, דרום צרפת את צרפת, בעלת מדליית ארד אירופית — 0:3 (9:15, 8:15, 7:15).

שיא עולמי ברכיבה

רוכב האופניים הסובייטי, ויאצ׳סלאב יקימוב, קבע שיא עולם לרכיבת ארבעה קילומטרים באולם בזמן של 4:33.307 דקות.

שיא העולם הקודם (4:34.103 ד׳) היה שייך לבדארדו גינבאוכוס אובאראס ונקבע בחודש פברואר השנה.

יונסי השיג המינימום לסיאול

יצחק יונסי השיג את המינימום האולימפי למשחקי סיאול, לאחר שצבר באליפות העולם בקליעה בעיר זול שבגמהרוזנבי־גרבניה 1144 נקודות ברובה חופשי בשלושה מצבים.

הישגו זה של יונסי מהווה שיא ישראלי חדש (הקודם — 1140).

בתחרות באקדח אויר השווה גארי ארמיס את השיא הישראלי — 572, בתוך 600 האפשריות.

טניסאי הנוער היום נגד סין

ישראל הוגרלה לבית הקשה באליפות אסיה לנוער עד גיל 16 בטניס, המתקיימת בהונג־קונג.

המנצחת במשחקי הבית תעלה לקדם אליפות העולם.

היום יתמודדו טניסאי ישראל נגד סין העממית ומחר נגד טאיוואן.

שרה סימאוני פרשה מפעילות

הקופצת לגובה מאיטליה, שרה סימאוני, הודיעה על פרישתה מתחרויות.

סימאוני החזיקה בשיא העולמי במשך ארבע שנים ושלטה ללא עוררין בגבהים בשנים 1978 — 1982. היא זכתה את מדליית־הזהב האולימפית במשחקי מוסקוה 1980. הופעתה הרצינית האחרונה היתה לא־מכבר באליפות אירופה בשטוטגארט, בה נכשלה להעפיל להתחרויות הגמר.

הכשלון בשטוטגארט היה אחד הגורמים לפרישתה. סימאוני הדגישה, כי קבעה מזמן את מועד פרישתה לתום העונה הנוכחית. עם זאת הביעה את צערה, כי פרשה עם הישג הגובה של 1.85 מ׳.

ג׳ונסון ימשיך לשחק במכבי ת״א

מאת משה כהן

לאחר לבטים רבים החליטה אתמול הנהלת מחלקת הכדורסל של מכבי ת״א, כי הכדורסלן שחום־העור, לי ג׳ונסון, ימשיך לשחק בשורותיה גם בעונה הקרובה.

מתח רב שרר אתמול במשרדי איגוד הכדורסל. כולם המתינו להחלטתה של מכבי ת״א. ממש עם תום מועד הרשמת השחקנים הזרים ב־2 אחה״צ, הגיע נציג מכבי ת״א, ינאל שפקי, וביסר לכולם: „ג׳ונסון ממשיך לשחק גם בעונה הקרובה".

בהודעה רשמית שפירסמה מכבי ת״א נאמר, כי ג׳ונסון סובל מדלקת בריאותיו ובהתאם לחוות הדעת הרפואית הוא יוכל להמשיך לשחק כדורסל.

יתכן שהפועל חולון, או מכבי חיפה ינסו להחתים את ג׳וזף, במקום אחד מהשחקנים הזרים שהם רשמו אתמול. החולונים עדיין מחפשים תחליף לאלכס ברידלי הסובל מפציעה ברגלו.

לאחר התרוצצויות רבות רשם אברהם חמו את שחקני הפועל ר״ג. אתמול הצטרף לקבוצה נחום זולדן, שעד לפני שנתיים שיחק בבית״ר ת״א.

הנאמנים של מרכזי הספורט אישרו, לאחר עיון בחוזים, את הרשמת כל שחקני הליגה הלאומית.

השחקנים הזרים שנרשמו באיגוד הכדורסל: מלט וקליפטריק (הפועל חיפה); הייס ובארי (גליל עליון); פלאוורס וקלרק (מכבי חיפה); בורמור ובריירדלי (הפועל חולון); ברנר וג׳ונס (הפועל ר״ג); גידינס וג׳נסון (אליצור נתניה); תומאס וגיבסון (מכבי ר״ג לארי הרוביגוח (הפועל ת״א): מאר והארדי (הפועל איתן/ גבתג: מאגי וג׳ונסון (מכבי ת״א).

ארל ויליאמס נרשם באליצור נווה דוד רמלה כמתאזרח.

בהתאחדות הכדורסל האירופאית ניתן לרשום שחקנים זרים עד סוף החודש. שחקן זר ניתן להחליף עד המחזור החמישי של הליגה, הנפתחת ביום ב׳.

● השחקן שחום העור אירהאן ג׳וזף ימשיך כנראה להתאמן בשורות מכבי ת״א. נראה שמנהלי האלופה ימתינו עד תום מועד הרשמת השחקנים הזרים בהתאחדות הכדורסל האירופאית כדי לבדוק אם לרשום את ג׳ונסון גם למשחקי גביע אירופה.

בהפועל חולון, המעוניינת בשרותיו של ג׳וזף, האשימו את מכבי ת״א המונעת את הרשמתו בשורותיהם ע״י הקפאתו.

● אחת מקבוצות הליגה הארצית התלוננה על טופס הרישום של ארל ויליאמס באליצור נוה דוד רמלה, עליו חתום רופא ישראלי, למרות שויליאמס לא שוהה בארץ.

ז׳לגירים זכתה בגביע ג׳ונס

סגנית אלופת אירופה בכדורסל, קבוצת ז׳לגירים קובנה, זכתה בגביע הנושא את שמו של ויליאם ג׳ונס המנוח, נשיאה הראשון של פיב״א, כשניצחה בבואנוס איירס בגמר את הקבוצה הארגנטינית פרוקאריל אואסטה 78:84.

אלופת אירופה, ציבונה זאגרב, סיימה שלישית, כשהכניעה את קורינטיאנס סאן פאולו 96:119.

היתה זו התחרות ה־20 על גביע ויליאם ג׳ונס.

היידוק — הכוכב האדום 1:1

היידוק ספליט והכוכב האדום בלגרד נפרדו בתיקו 1:1, במחזור השישי בליגה היוגוסלאבית.

דינאמו זאגרב ניצחה את פרטיזן בלגרד 1:2 ומדורגת רביעית עם חמש נקודות, בשתי נקודות פחות מאשר היידוק, השלישית בטבלה אחרי וארדאר ורדניצ׳קי ניס. וארדאר סיימה בתיקו 1:1 עם ספארטאק סובוטיצ׳ה וכך ניש עם סוטיישקה ניקשיץ׳.

● 3000 כרטיסים מזוייפים נתגלו למשחק השבת בין מארסיי וסושו. נמסר ממארסיי, אותם גילו מוכרים מכפם משטרת הכיה.

חולון הפסידה לשיבינקה 109:100

מאת משה כהן

קבוצת הפועל חולון ספגה אמש הפסד צורב בביתה מול הקבוצה היוגוסלאווית שיבינקה — 109:100 (47:55).

החולונים גילו חולשה רבה, שגרמה לשריקות בוז ממושכות מצד אוהדיהם. רק דייד בורמור, ביכולת קליעה טובה, ניסה להציל את כבוד חבריו.

השחקן שחום־העור אלכס ברידלי לא שותף במשחק בגלל פציעה.

אמש שותף במשחק מייק יאנג שקלע 13 נקודות וסבל מאי־שיתוף פעולה מצד חבריו.

שפטו זוודתיק ווידרוביק לעיני 300 צופים בחולון.

● הירבו לקלוע לשיבינקה: זורביץ (22), קאביק (22), פלאביקה (17).

● הירבו לקלוע לחולון: בורמור (32), טרי (18), יעקבי (17).

● אליצור נתניה - הפועל ת״א 83:101

● הפועל חיפה - בית״ר ת״א 91:99

האלופה תארח העולה החדשה בליגה בכדורעף

מאת אשר גולדשלגר

האלופה, קבוצת הפועל בת־ים, תארח הערב ב־7 את קבוצת מכבי חיפה במוקד מחזור הפתיחה של הליגה הלאומית בכדורעף.

העונה ישחקו בליגה הלאומית 11 קבוצות בלבד בעקבות התפרקותה של קבוצת הפועל עין המפרץ. קבוצת הפועל בת־ים, שחיזקה את עצמה ברז הכהן, מועמדת ודאית לנצחון על העולה החדשה. מאידך נטש את בת־ים הבינ״ל אורי חכר, שחזר להפועל כפר־אשר, שהיא הקבוצה המאוחדת של הפועל עין־המפרץ הפועל חניתה.

מועמדת אחרת לאליפות, קבוצת הפועל המעפיל, תארח הערב ב־7.30 בעין־החורש את הפועל רמת־אביב. המעפיל, מעודדת משובו הביתה של אליעזר בגן, תנצח בקלות את הפועל רמת־אביב, שחוזקה בעמי וייס ממכבי תל־אביב.

סגנית האלופה, קבוצת הפועל כפר־סבא, תארח את מכבי תל־אביב, שעלתה מהליגה הארצית. מכבי תל־אביב חוזקה באמיר אקרמן הדרור מאושר. היא תודרך על־ידי לוי מלכין.

קבוצת אליצור תל־אביב תתמודד ב־7 עם הפועל שריד־העמקים. אליצור תקיים את משחקי הבית שלה בחולון ותקרא קבוצת אליצור תל־אביב/חולון.

המשחק החמישי והאחרון של מחזור הפתיחה יפגיש הערב ב־7 בקרית־אתא את הפועל המקומית מול הפועל היוגב.

בתום משחקי הליגה יתקיימו משחקי פליי־אוף, שיפגישו את 8 הראשונות בטבלה, שיאבקו על תואר האליפות בעוד 3 האחרונות יאבקו נגד הירידה לליגה הארצית.

למשרד פרסום בתל־אביב
דרושים
1. פקידה כתבנית
בעלת נסיון בעבודות משרד, ידע בהנהלת חשבונות, שליטה בהדפסה בעברית.
2. פקידה טלפוניסטית
לעבודות משרד, שליחויות, הדפסה בעברית.
3. גרפיקאי/ת מעצב/ת
בעל נסיון בעבודה עם או במשרד פרסום לעבודה בסטודיו במקום.
נא להתקשר לטל. 03-660586

שופר־סל
לסניף אואזיס
דרושים:
* סדרן סחורות
* אחראי מחלקת חלב
לפנות למנהל הסניף, רח׳ הרצל פינת ז׳בוטינסקי, רמת־גן

רשת עמל
בית ספר איזורי לחניכים „עמל"
ת.ד. 1113 צפת — 13110
טלפון: 069-31640, 069-72212
לקראת שנה״ל תשמ״ז
דרוש/ה
מורה יועצת
כישורים במדעי ההתנהגות
בעלת רשיון הוראה קבוע
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון
מתבקשים לפנות להנהלת ביה״ס

בית ספר „עמל" רמלה
מרכז לחינוך ולהכשרה מקצועית
רחוב מסריק 2, רמלה — 72216
טלפון: 08-223003
לקראת שנה״ל תשמ״ז דרושים/ות
מורים/ות במקצועות:
מכונאות רכב — משרה מלאה
פקידות — ⅓ משרה
אנגלית — חצי משרה
מועמדים בעלי הכשרה ונסיון
מתבקשים לפנות להנהלת ביה״ס

מלונות דן
למלון דן ת״א
דרושים/ות
שף קונדיטור
מבקר/ת מזון ומשקאות
בעל/ת נסיון בעבודה דומה בבית מלון
מנהל/ת לילה
— עם נסיון
מעוניינים/ות ומתאימים/ות בלבד יפנו למלון דן ת״א
מ׳ כ״א מיום ב׳ בין השעה 12.00—16.00

משרד החינוך והתרבות
אגף הנוער
דרושים
עובדי נוער וקהילה במושב
תיאור התפקיד:
טיפול בנוער במושב מבחינה חברתית, שילוב בקהילה, טיפוח מנהיגות צעירה תוך התמקדות בבעיות ייחודיות של הנוער בכל ישוב.
הכישורים:
אקדמאי או בוגר סמינר עם נסיון בתחומי החינוך הלא פורמלי.
הערה: העובדים יועסקו ע״י המרצות האיזוריות, התפקיד מחייב יוזמה ונכונות לעבוד בשעות לא שיגרתיות.
בפרטים נא לפנות:
* מחוז מרכז — מר אלי כץ, טל׳ 03-831121
עבור מועצות: עמק חפר, לב השרון, עמק לוד, מודיעים.
* מחוז חיפה — מר אהרון הלוי, טל׳ 04-562485
עבור מועצות: חוף הכרמל, מנשה
* מחוז ירושלים — מר זאב אלון, טל׳ 02-238371-2
עבור מועצה: מטה יהודה.
בקשות בכתב בצירוף קורות חיים יש לשלוח למר שמעון הראל, משרד החינוך והתרבות, אגף הנוער, רח׳ שוקן 18, תל־אביב 66556.

הודעה על משרות פנויות
לבנק ישראל בירושלים
דרושים
שומרים ומאבטחים ליחידת הבטחון
העבודה המוצעת היא במשמרות על בסיס שעות ומתאימה לסטודנטים
הכישורים הדרושים:
1. משוחררי צה״ל (עדיפות ליוצאי יח׳ שדה, בוגרי קורס מ״כים) לתפקידי שומרים.
2. קציני צה״ל משוחררים יוצאי יחידות שדה — לתפקידי מאבטחים.
3. השכלה תיכונית.
4. כושר בריאות תקין.
על המעונינים לפנות, בצירוף קורות חיים ולפרט מקומות עבודה קודמים ופרטים אישיים מלאים כולל כתובת וטלפון לבנק ישראל, ת.ד. 780 ירושלים 91007, טלפון 02-552901 או 02-552903
יש לציין ע״ג המעטפה „לידי הבטחון".

מרכז משען
אגף לילדים ונוער
MISHAN משען
לכפר הילדים „עלומים"
בכפר סבא דרושים:
* פסיכולוג
* מטפלות
* מדריכים חברתיים
* מדריכי מחשב
המועמדים יפנו בטל:
052-20539, 052-33139
בין השעות 8.30—17.00

למלון קיסר המתחדש
דרושים:
* מנהל קבלה והזמנות
* מנהל כוח אדם
* צ׳יף סטיוארד (תברואן ראשי)
* מלצרים וטבחים מקצועיים
תנאים טובים למתאימים
בעלי נסיון מתבקשים לפנות למחלקת כוח אדם לקביעת ראיון
מלון קיסר אילת, טלפון 059-76161

רשות הנמלים
דרושה
כתבנית מעולה בשפות עברית אנגלית
דרישות המשרה:
1. השכלה תיכונית מקצועית בוגרת בי״ס מוכר לפקידות.
2. נסיון של 3 שנים לפחות ומיומנות גבוהה בכתבנות בעברית ואנגלית.
3. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין.
4. כושר ניסוח מכתבים בעברית ואנגלית לרבות נסיון בהגהת הדפסות.
5. נסיון בפקידות כללית כולל סיווג מסמכים.
6. חוש לסדר ודייקנות.
7. תועדפנה מועמדות בעלות נסיון בהפעלת טלקס ומעבד תמלילים.
בדבר פרטים נוספים ולצורך קבלת טפסי בקשה יש לפנות בע״פ לאגף כח־אדם ברשות הנמלים, דרך פתח־תקוה 74 (בית מעריא) תל־אביב, קומה 13 חדר מס׳ 1316 לא יאוחר מ־24.9.86

בתקשורת למען תקשורת
אשת מכירות
נמרצת, משכנעת ובעלת נסיון
* גיל עד 30
* רכב פרטי — חובה
* השכלה תיכונית
לקביעת ראיון, נא להתקשר
7512666 (10 קוים)
גמא תקשורת בע״מ ת.ד. 7210, רמת גן 52170

אנחנו מחפשים
מומחה לשיווק
בעל תואר שלישי או שני ונסיון בייעוץ וסקרים, להקמת וניהול של חברה בתחום השיווק.
הצעות בצרוף קורות חיים מקצועיים נא לשלוח לת.ד. 28366 ת״א 61201 עבור מומחה לשיווק.
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית גדולה בענף מוצרי החשמל בת״א
דרושים:
טכנאים למכונות כביסה ומוצרי חשמל אחרים
בעלי נסיון של 5 שנים לפחות.
הכישורים הדרושים:
* בוגר בי״ס מקצועי
* רשיון לחשמלאי מוסמך
* בעל רשיון נהיגה
נא לפנות בכתב עד בצרוף פרוט קורות חיים ונסיון קודם בעבודה + המלצות לת.ד. 14285 ת״א עבור „טכנאים".

למפעל טכסטיל
דרושים
סוכנים
לאיזורים: צפון, מרכז, דרום.
לשם הפצת בגוד ספורטיבי מעולה
נסיון שיווקי מוכח של מספר שנים — חובה.
רכב — הכרחי.
תנאים מצוינים למתאימים
פניות בצרוף קורות חיים להפנות למר פואנטה, הגדוד העברי 17 רעננה מיקוד 43559

שופר־סל
לסניף קסם
דרושים:
* סדרן סחורות
* עובדי מחלקת ירקות
לפנות למנהל הסניף, רח׳ הירדן 92, רמת־גן

דרושים
מנהלי שיווק
(נסיון בביטוח אצו הכרחי)
לפרוייקט בענף ביטוח חיים
הדרישות:
גיל 25—45, השכלה תיכונית ומעלה, רקע פיקודי ר/שר בצה״ל.
המתאימים יוכו לאחר הכשרה לתנאים מעולים כוללים אישי: משכורת, בונוסים, רכב צמוד או אחזקה מלאה.
לראיון אישי טל. 03-295722, 03-299242
— סודיות מובטחת —

למשרד רו״ח
מזכירה מעולה
ידע בעבוד תמלילים (חובה)
טלפונים בין 9.00—12.00
498546, ומהי״ם 223489

אדום ישראל משרד העבודה והרווחה
ביהיס אדום למינהל טכני צריפין
ד.צ. 2345 — טל׳ 03-983013 צ.ה.ל.
דרושה
אחות מוסמכת
ליום בשבוע
(שעות פנצל ליווכיים)
נא לפנות בכתב או טלפונית בשעות הערב טל׳ 03-993898 לגבי ורה ספיר

להברה ציבורית פיננסית
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות בכיר/ה
בעל/ת נסיון מגוון כולל עבודה עם מחשב לעבודה בעלת אתגר.
לפנות בכתב לת.ד. 33635 ת״א 61336

בבת־ים למפעל מתקדם
לזיווד אלקטרוני
דרושים:
1. רתך ארגון
2. רתכי CO_2
3. כרסם מבלטן
4. יובדי פרק—פרס ומסגרי זיווד
קריאת שרטוט חובה 03-5515951

אחיצור
שיש למטבחים ולכיורים
דרושים
2 עובדים לחיתוך ועבוד שיש למטבחים
רחוב יצחק אלחנן 6 ת״א
(ליד מגדל שלום) 03-655572, 03-662872

לעתון יומי
דרוש
למשרה מלאה וקבועה
אחראי למחלקים
באזור גוש־דן
א. אדם אחראי ומסור
ב. בעל קטנוע
ג. טלפון בבית
לפנות טל׳ 286141 קו פנימי 42 בשעות העבודה.

בלי התפלה, בלי הקפאה ופחות מדי מים

מאת יאיר שפרינצק

ביולי 1956 נחתם חוזה בין אלכסנדר זרחין למשרד הפיתוח בדבר הקמת מפעל התפלת המים. בעיות תקציביות גרמו להכנסת החברה האמריקאית „פירבנקס ויטני" לשותפות במפעל. כשבדק זרחין את הדגם־המתקן שנועד להיבנות באילת, נוכח לדעת שהוא נבנה תוך סטיה משמעותית מהוראותיו. סיפור תלאות ישום שיטת ההתפלה

בתוך מכלול ההצעות העולות בימים האלה לפתרון בעיית המים תופסת התפלת מי־ים מקום צנוע מאד. לפני שנתיים וחצי השווה פרופ' הלל שובל מהאוניברסיטה העברית, במסגרת דיון בטלוויזיה, את הסיכויים לפיתוח שיטת התפלה, שתפתור את בעיית המים, לסיכויי בואו של המשיח. התבטאויות ברוח דומה שמענו גם בזמן האחרון, לאחר שממדי המחסור במים נחשפו במלוא חומרתם. מיכאל גרטי („הארץ", 23.5.86) הקובע שאין מנוס מקיצוץ דרסטי במכסות המים, מוסיף ומתאונן: „בינתיים אין איש מדבר על קיצוץ, אלא על הגדלת הכמויות באמצעות מילת הפלא – התפלה... רבים ובהם כאלה שהיתה להם יד בתיכנון, יודעים כי ההתפלה הזולה ביותר תייקר את המים פי עשרה לפחות". נימה פחות פסימית נשמעת מדברי מנחם קנטור, נציב המים לשעבר, אך גם הוא מדבר על התפלת מי־ים כמתנצל, משל היתה הכרח שלא יגונה: „עם כל הרתיעה הטבעית ממקור מים יקר, ישראל לא תימלט מהתפלת מי־ים, ועליה להיערך מיד לקראת כניסה לעידן ההתפלה". („מעריב", 11.5.86).

ואם יש, בכל זאת, אנשים המדברים כיום נכבדות בהתפלת מי־ים – לאיזו שיטת התפלה הם מתכוונים? לא לסינדרלה, כי אם לשתי אחיותיה החורגות. לא לשיטת ההקפאה של אלכסנדר זרחין, כי אם לזר"ש (זיקוק רב־שלבי) ולאוסמוזה הפוכה. מתקן המתפיל מים בשיטת זר"ש, משולב בתחנת־כוח, ומנצל את הקיטור הנפלט ממנה (דבר הכרוך באובדן 30 אחוז מתפוקת החשמל, שכן מוציאים כאן את הקיטור לצורך ההתפלה בלחץ של 1.2 אטמ', ואילו בשיטת ההקפאה אפשר להשתמש בקיטור הנפלט בלחץ של 0.2 אטמ'), הוקם באשדוד בשנות השבעים המאוחרות על־ידי חברת „הנדסת התפלה (תהליך זרחין) בע"מ" על בסיס חוזה שנחתם בין ממשלות ארה"ב וישראל לשיתוף־פעולה בתחום ההתפלה. המתקן, שתוכנן לתפוקה של 20,000 מ"ק ליממה (כ־7 מיליון מ"ק לשנה), הושבת במרץ 1983, לאחר שהפיק 2.5 מיליון מ"ק במשך 15 חודשים. עכשיו, כעבור למעלה משלוש שנים וחצי, המתקן עומד ללא שימוש ומחליד, אבל נראה שפטרוניו מקווים שמשבר המים יביא לו עדנה, והם מכינים תכנית לעשר השנים הבאות, אשר בסיומה תוכל המדינה להפיק, לדבריהם, יותר מ־200 מיליון מ"ק מים מתוקים לשנה במחיר 50 סנט למ"ק („הארץ", 3.7.86).

עיקרה של שיטת האוסמוזה ההפוכה הוא סינון המים בלחץ דרך ממברנות, המעבירות את מולקולות המים ומסננות את מולקולות המלחים. ישובי דרום הערבה משתמשים בשיטה זו להפקת מי שתיה במתקנים קטנים, המנצלים את המים המליחים המצויים בסביבה, והמכילים 2000–2400 מיליגרם מלחים בליטר. באילת פועל מתקן גדול המפיק כ־13,000 מ"ק ביממה. אלא שהתפלת מי־ים בשיטה זו, כשכמות המלחים היא 35,000–40,000 מ"ג בליטר, היא משימה קשה הרבה יותר, והפיתוח הטכנולוגי שלה נמצא עדיין בחיתוליו. אמנם לפני יותר משש שנים בישרו העתונים, בהשראת פטרוניה של שיטת האוסמוזה ההפוכה, שאינם חסרי תושיה ביחסי־ציבור, על חנוכת מתקן התפלה חדש באילת. כך לדוגמה, כתב על המאורע סופר „הארץ" לענייני פיתוח: „מתקן העשייתי ראשון מסוגו בישראל להתפלת מי־ים בשיטת האוסמוזה ההפוכה נחנך אתמול באילת. המתקן החדש יספק 100 מ"ק מים ליממה, שמחיר התפלתם הוא כרבע ממחיר התפלת המים בשיטות האיוד המתקדמות ביותר, וצריכת האנרגיה של המתקן לכל מ"ק מים מותפלים מגיעה לעשירית בלבד מזו של התפלה באיוד". מי שמתמצא קצת בעניינים האלה לא יוכל שלא לגחך למקרא הידיעה, אבל מסתבר שהקורא הרגיל התרשם שדבר נפל בישראל. מאז לא שמענו דבר על אותו מתקן. כיום, כשמחפשים מוצא ממצוקת המים, אין מביאים בחשבון את התפלת מי־ים בעתיד הנראה לעין, כפי שאפשר ללמוד מדברי נציב המים צמח ישי לסופר „חותם", עמירם כהן (8.8.86): „כל עוד נשיג מים זולים יותר ממקורות אחרים, כמו קולחים, לא נשקיע בהתפלה של מי־ים. אנחנו כן מתכוננים להתפיל את מרבית המים המליחים המצויים בערבה". צריך לומר שכמותם של אלה מוגבלת מאד, לעומת הים שהוא מקור בלתי נידלה.

מיום שהציע אלכסנדר זרחין לממשלת ישראל לנצל את שיטת ההקפאה שלו, עברו כבר קרוב לארבעים שנה. במקביל לשיטה שהגה עוד בהיותו ברוסיה, הציע זרחין לממשלה עוד כמה וכמה תכניות לניצול כלכלי של המשאבים הטבעיים בארץ. אחרי כמה שנים טובות של מעבר מבשולים ביורוקרטי הוחלט לעשות משהו. רוב חוות־הדעת היו שליליות או מסוייגות. חוות־הדעת החיוביות עברו עשרה מדורי הביורוקרטיה גם כשבאו מפי מדענים בעלי מעמד ויוקרה – במקום לערוך בדיקה נסיונית בתקציב צנוע, חיפשו מומחה נוסף שיסכים לחוות דעה. לבסוף נעתרה הממשלה לזרחין, וביולי 1956 נחתם חוזה בינו לבין משרד הפיתוח על הקמת מתקן נסיוני קטן בתל אביב, שיפיק 1 מ"ק מים לשעה. עבודת ההקמה נתמשכה אמנם יותר על המידה, אך הפעלת המתקן (במרץ 1959) היתה נצחון מוסרי גדול לממציא, שכן נתאמתו בה הנחות היסוד שלו, וכתוכן כאלה שנדחו או הוטלו בספק, על־ידי „מומחים" למיניהם.

המהנדסים של חברת „פירבנקס ויטני" האמריקאית, שביקרו במתקן בתל־אביב, התפעלו מתהליך ההקפאה, ובייחוד מהמדחס המהפכני, שהמציא זרחין לצורך ביצועו. משרד הפיתוח, שהתקשה לקבל מהאוצר תקציב נוסף להמשך הפיתוח, הציע לאמריקאים שותפות על בסיס של שוויון בהשקעות וברווחים (מעשה נמהר שמדינת ישראל שילמה בעדו מחיר כבד), והסכם על כך נחתם באוקטובר 1959. כעבור שנה וחצי הונחה, ברוב עם ובנוכחות נשיא המדינה, אבן־הפינה למתקן אילת והוקמה חברה משותפת לממשלת ישראל ולחברה האמריקאית.

בינתיים עסקו האמריקאים בבלוויט שבוויסקונסין, בבניית ארבע יחידות התפלה בהספק של 10 מ"ק לשעה כל אחת, במטרה להעבירן לאילת. כשביקר שם זרחין נוכח שהדגם שמקימים האמריקאים נבנה תוך סטיה משמעותית מהוראותיו, וערער על כך בפני מועצת המנהלים של החברה המשותפת (בינואר 1962). במכתב ששלח לדוד קאר, נשיא „פירבנקס ויטני", איזכר זרחין מכתבים קודמים שלו, שבהם תבע להתאים את בניית הדגם לתוכניותיו המפורטות. זרחין דרש שיחידות ההתפלה לא יועברו לאילת לפני שיבוצעו בהן השינויים המתאימים, ועמד על הנזקים שייגרמו להמצאתו ולעתיד החברה אם הדבר לא ייעשה. זרחין סיים את מכתבו לקאר באזהרה שיראה את המכתב כמסמך משפטי. בארכיוננו מצויים תזכירים אין־ספור, שכתב זרחין לאמריקאים ולמשרדי ממשלת ישראל, ובהם חזר ופירט את הסטיות מהטכנולוגיה המקורית שלו, והסביר את פגיעתן ביעילות התהליך. אם מצאתי לנכון לפרט בעניין זה, הרי זה מפני שידוע לי שמתנגדי זרחין נוהגים לטעון (בעל־פה, בדרך כלל...) שלאמיתו של דבר היה הפיתוח נאמן לתכניתו, אלא שכל אימת שמשהו „לא הלך", אמר זרחין: „לא כך אמרתי..."

יחידות ההתפלה הועברו לאילת והופעלו בלי שהוכנסו השינויים שתבע זרחין. למעשה היו לנגד עיני החברה והממציא יעדים שונים. החברה הסתפקה בפיתוח מתקני התפלה זעירים למי שתיה, בעוד שהממציא חתר למתקנים שיספקו מים לחקלאות. בסופו של דבר הושבת מתקן אילת (באוקטובר 1967), לאחר שסיפק במשך שלוש שנים מים טובים לתושבי אילת. בהודעה לעתונות, שמסר מנהל החברה, המהנדס אברהם פלד לפני הפסקת הפעילות, ציין כי „ההצלחה בהבאת המתקן לאמינות פעולה מתקבלת על הדעת בתפוקה של כ־250 מ"ק ליום ליחידה, כפי שתוכנן מראש, היתה כמעט מלאה", אף שהמטרה השניה – הגדלת התפוקה ל־400 מ"ק ליום – „לא הושגה עד כה במלואה". מתוך דבריו של פלד אפשר היה להבין שסגירת המפעל נעשית באופן זמני, אולם למעשה נזנחה שיטת ההקפאה כליל. המתקן נעזב ונהפך לגרוטאות. החברה התחילה לייצר מתקני התפלה קטנים למי שתיה, באמצעות זיקוק בדחיסת אדים (זד"א), מתקנים שהיו מבוקשים אז באזורים צחיחים, ונמכרו בעיקר לאיראן (רבים יודעים שייצור יחידות התפלה כאלה התאפשר רק הודות לשימוש במדחס של זרחין, אבל רק מעטים יודעים שגם תהליך זד"א הוא פרי־רוחו). בינתיים נמשכו מאמציו של אלכסנדר זרחין להקים מתקן נסיוני, שיוכיח כי שיטתו יפה להתפלת מי־ים לחקלאות בעלות סבירה.

באמצע שנת 1977, לאחר מינויו של אריאל שרון לתפקיד שר החקלאות, נדמה היה כי הגיעה שעת הגאולה להתפלת המים. בעקבות פניה לשר זימנו זרחין וכותב השורות האלה לפגישה עם אברהם בן־מאיר, מנכ"ל משרדו, ומנחם קנטור נציב המים. זרחין ביקש ששר החקלאות יורה על הקצבת כסף להקמת מתקן התפלה נסיוני לתפוקה של 50 מ"ק מים בשעה. כעבור יומיים בישר לנו בן־מאיר בשיחה טלפונית, שלאחר התייעצות עם השר, החליטו להוציא לפועל את התוכנית. הוא הוסיף שיעבור עוד כמה ימים עד שהממשלה תאשר את התכנית. כעבור ימים אחדים נמסר לנו שהעניין מתעכב קצת לרגל מינויו של נציב מים חדש. הנציב החדש, מאיר בן־מאיר נפגש אתנו כעבור יותר מחודשיים, והפתיע אותנו בהודעה, שלא ימליץ על הקמת המתקן בלי הסכמת המועצה הלאומית למחקר ופיתוח – תנאי שפירושו המעשי הוא מסירת ההכרעה לידי אותם חוגים שהיו אחראים להזנחה רבת־השנים של שיטת זרחין, ואשר הצלחת ניסוייו רק תוכיח את רשלנותם. לאחר פגישות נוספות עם האחים בן־מאיר ועם השר עצמו, החליט מאיר בן־מאיר למסור את תכנית המתקן, ואת אומדן התקציב הנלווה אליה, שזרחין הכין בעזרת המהנדס משה אשכר (שהשתתף בפיתוח שיטת ההקפאה), לבדיקתה של ועדת מהנדסים.

מימרה ידועה אומרת שאם רוצים לקבור רעיון, מוסרים אותו לבדיקתה של ועדה. אינני בוחן כליות ולב, ולא אוכל לטעון שנציב המים התכוון לקבור את רעיונותיו של זרחין, אבל בדיעבד אפשר לומר שהתנהג כאילו זו היתה כוונתו. עובדה היא שאלה שנבחרו על־ידו לשמש כחברי הוועדה היו קשורים לפיתוח שיטות ההתפלה ה„מתחרות" – שיטות הזיקוק ושיטת האוסמוזה ההפוכה. לצורך עבודת הוועדה השתמשו חבריה בנתונים שהתקבלו במתקן שהופעל בשעתו באילת, מתקן שזרחין הגדירו כסילוף של תהליך ההקפאה, ואשר בגלל חוסר יעילותו ועלות ההתפלה הגבוהה שלו, תובע זרחין את הקמת המתקן החדש.

בעקבות השימוש בנתונים אלה הצליחו חברי הוועדה „להוכיח" בנקל את נחיתותה הכלכלית של שיטת ההקפאה. ההגינות מחייבת לציין שהם לא פטרו את סינדרלה בלא כלום, שכן הם הבטיחו שאם יזדמנו עבודות שחורות, היא תודשה לעשותן: „המגזר היחידי שבו עשויים תהליכי הקפאה בכלל להתחרות בתהליכים אחרים הוא בהתפלת „מים בעייתיים", הוא מים שהרכבם הכימי יגרום נזק לציוד המקובל בתהליכי זיקוק ובתהליכי ממברנות, ולכן אי־אפשר להתפיל אותם בשיטות האלה".

אם זה יהיה סוף־פסוק, יוכלו שיטות הזיקוק והאוסמוזה ההפוכה „להתחרות" על תקציבי הפיתוח או לחלק אותם ביניהן באין מכלים, ועם ישראל יזכה בסבלנות עד שהן יביאו לו, אולי, את הגאולה בשנות האלפיים. המתחרה המסוכנת סולקה מהמסלול.

פרופ' יאיר שפרינצק הוא יו"ר הוועד הציבורי למען הקמת מתקן זרחין להמתקת מי־ים.

מפעל להתפלת מים, שיטת האוסמוזה ההפוכה

בפני נתן שצ'רנסקי

מאת מנחם ברבש

מטען החוויות וההתנסות המרה למען העניין הציוני אסור שיהיה הגורם הבלעדי בעיצוב המדיניות הישראלית

כרבים אחרים כאן התרגשתי כשצפיתי בך בטלוויזיה בדרכך מהמטוס על אדמת ישראל. כרבים אחרים כאן, גאה ליבי עם עליית הרבבות של יהודי ברה"מ לישראל, ודאב על אלה שהמשיכו מווינה לגלויות אחרות. עקבנו כאן בדריכות אחר המאבק של אסירי ציון שם, וראינו בהם, בכם, חלק בלתי נפרד מישותנו הציונית והישראלית. אך טבעי ומובן שנקשיב לדבריך שלך, כאחד שעמד במאבק במשך שנים ובמיוחד כאשר אתה מביע ביקורת קשה על מדיניותה של ישראל ביחסי החוץ שלה. בתחום מדיניותה של ישראל בנושא כה חיוני, אני רואה את עצמי כבעל־דבר שווה מעמד אליך, ומבקש לערער על עמדתך הנחרצת.

נציגיה הבכירים של ברה"מ קיימו בשנים האחרונות שיחות רשמיות ולא רשמיות עם נציגי ישראל, העלו רעיונות והציגו עמדות בקשר לאיזור שבו אנחנו חיים. יש לזכור כי אין מצב של מלחמה, אף לא של עוינות מוכרזת, בינינו ובין ברה"מ. קשה לשכוח שבעת שלחמנו לעצמאותנו קיבלנו ממנה סיוע חיוני, פוליטי וצבאי. מנהיגי ברה"מ חזרו והכריזו גם בשנים האחרונות, כי לא יתנו לפגוע בקיומה של ישראל על אף התנגדותם המוחלטת למדיניותה של ממשלת ישראל. אין גם להתעלם מהמציאות הגיאו־פוליטית ומן העובדה שלברה"מ יש אינטרסים באיזור, הנחשב בעיניהם „החצר האחורית" שלהם, ואיזור בטחון „כה קרוב לגבולם וכה רחוק מגבול ארה"ב". אמנם נכון, יש לנו דין ודברים מר וניגוד עמדות נוקב, על הסיוע של ברה"מ למדינות העוינות הלוחמות בישראל, וכן על יחסה לשאיפתם של היהודים שם לעלות לישראל. אולם המצב המכביד ביותר על ישראל, הוא הניתוק וחוסר ההידברות. ישראל נאבקת על כל פירצה בחומת הנידוי של מדינות העולם השלישי כלפיה, וכמובן על כל מפגש והידברות עם מדינות האיזור. המלחמות הביאו לכך שגורמים רבים באיזור הגיעו למסקנה כי כדאי להסתכן בתהליך של סיכוי לשלום.

במצב דברים זה האם מותר לנו לא לנסות לשנות את המציאות של „לנצח תאכל חרב"? אין איש המערער היום על כך כי כל תהליך בדרך להסדר של שלום באיזור יהיה הרבה יותר יציב, אם הסובייטים יהיו שותפים בו. זו אם כן החשיבות שנודעת ליצירת קשר וראשית הבנה עם ברה"מ. הדברים הם בנפשנו.

נתן יקירנו, בוודאי ידוע לך כי בעת מלחמת העולם השניה, כשהישוב העברי הקטן כאן עמד במאבק על זכות ההצלה והעליה לישראל, הכרזנו כי נילחם בגרמנים כאילו אין לנו מלחמה עם הבריטים, ונילחם בבריטניה על זכות ההצלה והעליה, כאילו אין לנו מלחמה בגרמנים. האינטרסים של ישראל מחייבים אותנו להיות מוכנים לכל מו"מ עם כל מדינה – על אחת כמה וכמה עם מעצמה בעלת מעמד באיזור – ללא כל תנאי מוקדם, ואפילו יהיה החיוני ביותר, מכיוון שהנושא החיוני ייכלל בתוך המו"מ: וכי האלטרנטיבה האחרת עדיפה?

מדינת ישראל עמדה לא אחת בפני בעיות קיומיות, ושיקוליה היו לפי מיטב המחויבות הישראלית הציונית. יחסינו עם מדינות בעולם עוררו גם בעיות הנוגעות ישירות למצבן של קהילות היהודים, כגון דרום אפריקה או סוריה, מרוקו ולוב ואפילו באמריקה הלאטינית ובתוך ציבורים בארה"ב ועמדנו בכך תוך נפתולי מדיניות מורכבת ונאמנה לעיקר. אני מבין לזווית הראיה שלך המושפעת משנות סבל ובדידות ומנטל העוול הנורא שגרם לך המשטר, שניסה לחנוק מאוויים לאומיים שלך ושל חבריך. אולם אסור שמטען החוויות וההתנסות המרה למען העניין הציוני יהיו השיקול העיקרי בעיצוב המדיניות הישראלית. גם הקרבנות, השכול והזעזוע שהיו נחלת חלקנו במלחמות שישראל עמדה בהן אינם יכולים לשמש כגורם בלעדי בקביעת מדיניות. העם בישראל אינו יכול ואינו רשאי להטיח את הראש בכותל כדי לעורר תשומת לב וגם התכניות למהלכים קיצוניים ופראיים – ויהיו אלה ממניעים של קנאות, מסירות והקרבה – אין בהן פתרון לחיים של בטחון ושלום באיזור.

נתן יקירנו, אני וחברי רוצים להאמין כי כוח הרוח העצום והנחוש שלך ושל חבריך, יתרום הרבה לתעוזה מדינית של ישראל, למען נוכל לפרוץ את מעגל המלחמות וזאת בראש צלול ובשפיות דעת.

זיהום סביבתי, בעיה לאומית

מאת ירוחם משל

זה מספר חודשים אנו חיים בצילו של האסון בכור האטומי בצ'רנוביל. מיליוני אנשים נעשו לפתע מודעים לסכנות הרבות הטמונות בכורים הגרעיניים, בטכנולוגיות שכולנו חשבנו לחדישות ולבטוחות.

האסון של צ'רנוביל נעשה הנושא החשוב ביותר בסדר היום של הפורומים הבין־לאומיים בחצי השנה האחרונה. הכל מסכימים כי יש להעמיק את מנגנוני ההגנה בפני הקרינה הגרעינית ולהעמיד בסימן שאלה את המשך הפעלתם של כורים גרעיניים לצרכי שלום. בכנס הוועד־הפועל של האינטרנאציונל של האיגודים המקצועיים החופשיים, שנערך בבריסל בחודש מאי, יצאו המשתתפים (וביניהם גם אנוכי) בקריאה נרגשת לפעולה למען קורבנות האסון בצ'רנוביל. בין היתר נכתב בהחלטה שפורסמה לאחר תום הדיונים:

„האיגודים המקצועיים החופשיים דורשים ש'הוועדה לאנרגיה אטומית' תיקח על עצמה את האחריות המלאה על תפקודן של התעשיות הפועלות על בסיס האנרגיה הגרעינית בכל הארצות, ותבטיח את קיומם של התנאים ההכרחיים הבאים:

1. יוחמרו כל תקני הבטיחות בעת תכנונם ובנייתם של הכורים הגרעיניים.
2. יהיה פיקוח מתמיד על כל המתקנים הקשורים בכורים הגרעיניים.
3. יהיה דיווח אמיתי ומלא, ויימסרו כל הפרטים על כל תאונה הקשורה בזיהום רדיואקטיבי בתוך המתקנים של הכור ומחוצה לו.
4. יוחמרו נוהלי הבטיחות של המפעלים, ויחד עם האיגודים המקצועיים הנוגעים בדבר ייקבעו כללי בטיחות מחייבים לכל התעשיה הפועלת על בסיס האנרגיה הגרעינית".

מן הדין הוא שגם בישראל יתנהל דיון על נושא גורלי זה. הזיהום הרדיואקטיבי אינו מכיר ב„גבולות" ומשפיע על מדינות רחוקות יחסית ממקום האירוע. גם מדינה שבה אין כורים גרעיניים פעילים, עלולה להיפגע מדליפה בכורים אצל אחת משכנותיה ואף ממדינות שאין לה אתן גבולות גיאוגרפיים.

פסולת פעילה

מחקרים על הזיהום הנוצר מן השימוש באנרגיה הגרעינית, נעשו ונעשים במדינות רבות. בימים אלה ראה אור דו"ח על מחקר מעמיק ויסודי שנערך בהודו על בעיות הזיהום הסביבתי בכלל ועל אסון בופאל בפרט.

עורכי המחקרים מביעים דאגה לסכנות הטמונות של הפסולת הגרעינית ותופעות לוואי אחרות של השימוש באנרגיה גרעינית. מסקנותיהם מקבלות משנה תוקף כיוון שנכתבו לפני האסון בצ'רנוביל. החוקר ההודי מציין שהפסולת הגרעינית הינה אחת הבעיות שאין עליהן עדיין כל מענה סביר. כל כור גרעיני פעיל „מייצר" כמויות לא מבוטלות של פסולת גרעינית רדיואקטיבית. כדי לנטרל את השפעתו נוהגים לקבור את החומר במעמקי האדמה או לאחסן אותו בבריכות ענקיות. בכל מקום שבו נקברה הפסולת הרדיואקטיבית, התגלו דליפות מסוכנות, וכך היה הדבר גם בבריכות האחסון. חלק מחומרי הפסולת אף ממשיכים להיות פעילים במשך שנים רבות. צורת הטיפול העכשווית בפסולת הגרעינית מקטינה אמנם את הסכנות, אך אינה מבטלת אותן כליל. אנשי המחקר בהודו מתבקרים בבעיה זו מתוך נסיון למצוא לה פתרון שונה ובטוח יותר מזה הנהוג כיום.

בין קאמרון להודו

לפני כשנתיים קרה אסון גדול בהודו. גז קטלני דלף ממתקני החברה האמריקאית „יוניון קרבייד", וכ־2500 תושבי העיר בופאל מצאו את מותם ואלפים הפכו לנכים לכל חייהם. בניגוד לאסון בקאמרון, לא נגרם אסון בופאל כתוצאה מ„מכה עליון". את אסון בופאל אפשר היה למנוע, והחוקרים ההודים השקיעו מחשבה ועמל רבים על מנת לחקור אותו ולגלות את סיבותיו.

בעבודה המקיפה שנכתבה על נושא בופאל על־ידי אחד מחוקריו של ה„מרכז להגנת הסביבה" שבז'אמשפור – מוסד מחקר ציבורי. החוקר את כל ההתרחשויות שקדמו לאסון – מתגלה שהכל התחיל כאשר מנהל עבודה חדש נתן הוראה „לנקות את המיכלים הגדולים" מבלי לתת את הדעת על כך שהמיכלים היו גדושים (הרבה מעבר למה שמאפשר התקן הבטיחותי) בחומר רעיל, האסור למגע עם מים. בנוסף לכך צומצם מספר העובדים, וההוראות נכתבו באנגלית כאשר כל העובדים שולטים רק בשפה האינדית. כן צימצמה ההנהלה את מספר צוותי הבטיחות.

לפי דברי החוקר מהודו, רובצת האחריות לאסון בראש ובראשונה על החברה האמריקאית, אשר במשך שנים התנגדה למתן השתלמויות לעובדים המקומיים, ובמיוחד לעובדים העוסקים בבטיחות.

המחקר קובע שהאסון ה„גדול" בא תמיד בעקבות אסונות „קטנים יותר". במיקרים אחרים חייבים לבדוק כל סימן מוקדם לאי־תפקודן של המערכות השונות במפעל. כבר בתחילת שנות ה־80 קרו כמה תאונות במפעל של „יוניון קרבייד":

– בדצמבר 1981 – הרעלה המונית באחד מאגפי המפעל. עובד אחד נהרג ושניים נפצעו קשה.

– בינואר 1982 – הרעלה המונית (באותו אגף) – עובדים נפצעו באורח קל.

– בפברואר 1982 – הרעלה המונית עקב דליפת גזים, מאותה מערכת, אשר לא תפקדה באסון הגדול של דצמבר 1984. כתוצאה מכך נפצעו 18 עובדים באורח קל.

– באוגוסט 1982 – הרעלה באותו אגף, 30 אחוז מעובדיו נפצעו באורח קל.

– באוקטובר 1983 – הרעלה באותו אגף. מלבד המפעל, נפגעו הפעם כמה תושבים של השכונה הסמוכה.

לאחר התאונה החמישית, הגיעו ראשי ועד העובדים של המפעל בבופאל לכלל מסקנה שאין מקריות במספר התאונות ההולך וגדל, והחליטו לפנות להנהלת המפעל, ולדרוש את התערבותה בשיפור תפקוד המפעל וברמתו הבטיחותית, ולהעמידו על הנורמות המקובלות ברחבי העולם בכל הקשור לבטיחות.

אנשי הוועד החליטו גם לפנות לתושבי השכונות הסמוכות למפעל הכימי, ולראשי המחוז, ובאוקטובר 1982 פרסמו כרוזים וכרזות (בשפה האינדית, השלטת באיזור), המופנים לכלל הציבור בבופאל עם סיסמאות והסברים על סכנת ההרעלה הצפויה מהמפעל הכימי. בין היתר פרסמו כרזה גדולה, אשר הודבקה במאות עותקים על קירות הבתים, בלשון הבאה: „חייהם של מאות פועלים ותושבי הסביבה בסכנה עקב דליפה אפשרית של גז רעיל".

„הפועלים אשמים"

פעולתם הנמרצת של אנשי ועד העובדים בשנתיים לפני האסון לא נשאה פרי. הגורמים האחראים (כולל הממשלתיים) לא טרחו לבדוק את המצב הבטיחותי של המפעל, למרות אותות האזהרה.

מעניין שלאחר האסון, בו נהרגו כאמור כ־2500 איש, האשימה ההנהלה את פועלי המפעל כ„אחראים למחדל". בין היתר נרמז על־ידי נשיא החברה הרב־לאומית שבמקור האסון „היה חבלה של מספר פועלים, אשר רצו למחות נגד ההנהלה", וברשלנות בטיפול השיגרתי במתקני החברה. הפועלים לא קיבלו את טענותיה של ההנהלה, וערכו מחקר מקיף (שקדם למחקר הרשמי), ובו הוכיחו שזמן רב לפני האסון הודיעו ברבים שהרבה עלול להתרחש ב„כל רגע", עקב הליקויים הרבים שנתגלו במפעל.

הדו"ח הממשלתי של הרשויות המוסמכות ההודיות תמך במסקנות של ועד העובדים והוסיף שאין שחר לטענות ההנהלה של ה„יוניון קרבייד", שאסונות מסוג זה „יכולים לקרות רק בארצות העולם השלישי". אסונות רבים שמקורם בזיהום סביבתי של חברות כימיות קרו בארצות תעשייתיות כגון אנגליה, איטליה ואחרות. כמה ימים לאחר האסון בהודו נודע ברבים שמקרה דומה קרה בארה"ב.

במדינת ניו־יורק גילו השלטונות כי 30 תלמידי בית־ספר ומורה בעיירה קטנה נפגעו מדליפת גז זהה לזה שדלף בבית־החרושת בבופאל. ב„כמעט אסון" שהתרחש במידל פורט, דלפו כ־112 ליטר של הגז „מתיל איזוציאנאט" ממאגרי המפעל, המרוחק כ־500 מטר בלבד מבית־הספר העממי של העיירה. למרבה המזל (בעיקר בגלל מהירות הפינוי) לא נפגע אף אחד מהילדים בצורה קשה.

תפקיד האיגודים המקצועיים

בשנים האחרונות אנו עדים להצטברות תוצאות הרות־אסון של הזיהום הסביבתי – ילדים הפעוטות באזורים רבים חולים במחלות שמקורן בזיהום האוויר והסביבה.

האיגודים המקצועיים בעולם הסיקו מסקנות אופרטיביות והקימו מחלקות מיוחדות, לארגון פעילויות הסברה על סכנות זיהום האוויר בשכונות, עיירות ואזורים, הסמוכים למפעלים המזהמים. האיגודים המקצועיים מנסים לפעול גם נגד אדישות התושבים כלפי תופעת הזיהום הסביבתי.

יש ללמוד בתחום זה מן הפעילות ההודית. אין לשכוח שציבור העובדים המאורגן, הוא הראשון אשר מבחין בליקויי בטיחות ברמה המפעלית, והוא הנפגע הפוטנציאלי מספר 1 במקרה של תקלה חמורה.

פעולה מתואמת של הרשויות המוסמכות, הנהלות המפעלים וועדי העובדים, יכולה למנוע אסונות; ולכל הפחות יכולה למנוע את הפצתן של המחלות אשר הפכו למנת חלקם של תושבים רבים באזורים מועדים לפורענות ושמקורן הוא זיהום הסביבה והאויר.